

2013

STRATEGIJA GOSPODARSKOG RAZVOJA OPĆINE REŠETARI

UVOD	5
1. GEOGRAFSKA OBILJEŽJA I POVIJEST OPĆINE REŠETARI	8
1.1. POVIJESNI NASTANAK OPĆINE REŠETARI	8
1.2. PRIRODNO GEOGRAFSKA OBILJEŽJA REŠETARA - RELJEF I KLIMA	10
1.3. GEOSTRATEŠKI POLOŽAJ, PROSTORNE KARAKTERISTIKE I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE REŠETARI	12
1.4. NASELJA U OPĆINI	15
1.4.1. ADŽAMOVCI	15
1.4.2. BRĐANI	16
1.4.3. BUKOVICA	16
1.4.4. DREŽNIK	16
1.4.5. GUNJAVCI	17
1.4.6. ZAPOLJE	17
1.4.7. REŠETARI	18
2. STANOVNIŠTVO – DEMOGRAFSKI POKAZATELJI	19
2.1. DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	21
2.2. OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	24
3. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	25
3.1. JAVNA UPRAVA	25
3.2. OBRAZOVANJE	26
3.2.1. PREDŠKOLSKI ODGOJ	26
3.2.2. OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	26
3.3. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA ZAŠTITA	26
3.4. CIVILNO DRUŠTVO	28
3.5. VJERSKE ZAJEDNICE	29
3.6. KULTURA, SPORT I REKREACIJA	29
4. KOMUNALNA I PROMETNA INFRASTRUKTURA	30
4.1. VODOOPSKRBA	30
4.2. ODVODNJA OTPADNIH VODA	30
4.3. POSTUPANJE S OTPADOM	31
4.3.1. DIVLJE DEPONIJ E NA PODRUČJU OPĆINE	33
4.4. ENERGETSKI SUSTAV	33
4.4.1. ELEKTROOPSKRBA	33
4.4.2. PLINOOPSKRBA	34
4.4.3. JAVNA RASVJETA	34
4.5. PROMETNA INFRASTRUKTURA	35
4.5.1. CESTOVNI PROMET	35

4.5.2. ŽELJEZNIČKI PROMET	37
4.6. TELEKOMUNIKACIJSKI I POŠTANSKI PROMET	37
5. ISTAKNUTA PRIRODNA I KULTURNA DOBRA	39
5.1. ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE I VODNI RESURSI	39
5.2. ZAŠTIĆENA KULTURNA DOBRA	40
6. GOSPODARSTVO	42
6.1. NEZAPOSLENOST I ZAPOSLENOST	42
6.2. GOSPODARSKE DJELATNOSTI	47
6.3. PODUZETNIČKA ZONA	50
6.4. RAZVOJNE AGENCIJE	52
6.5. ČLANSTVO U LAG-U „ZAPADNA SLAVONIJA“	52
6.6. POLJOPRIVREDA	54
6.7. ŠUMARSTVO	57
6.8. TURIZAM	58
7. METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE GOSPODARSKOG RAZVOJA OPĆINE REŠETARI	61
8. SWOT ANALIZA	63
8.1. INFRASTRUKTURA	63
8.2. GOSPODARSTVO I RURALNI RAZVOJ	65
8.3. DRUŠTVENI I SOCIJALNI RAZVOJ	68
9. VIZIJA	71
10. STRATEŠKI RAZVOJNI CILJEVI	72
10.1. STRATEŠKI CILJ 1: INFRASTRUKTURA I SUSTAVI U FUNKCIJI ODRŽIVOG RAZVOJA	73
10.2. STRATEŠKI CILJ 2: RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA	77
10.3. STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA	83
11. PROJEKTNE IDEJE/PRIJEDLOZI PROJEKATA	88
12. USKLAĐENOST STRATEGIJE S KROVNIM DOKUMENTIMA	91
12.1. OSVRT NA STRATEŠKI OKVIR ZA RAZVOJ 2006. - 2013.	91
12.2. OSVRT NA STRATEGIJU RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2008. - 2013.	93
12.3. OSVRT NA ŽUPANIJSKU RAZVOJNU STRATEGIJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE 2011. - 2013.	93

13. POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	95
14. IMPLEMENTACIJA, UNAPREĐENJE (AŽURIRANJE) I NADZOR STRATEGIJE	100
14.1. IMPLEMENTACIJA	100
14.2. UNAPREĐENJE	100
14.3. NADZOR	100

Uvod

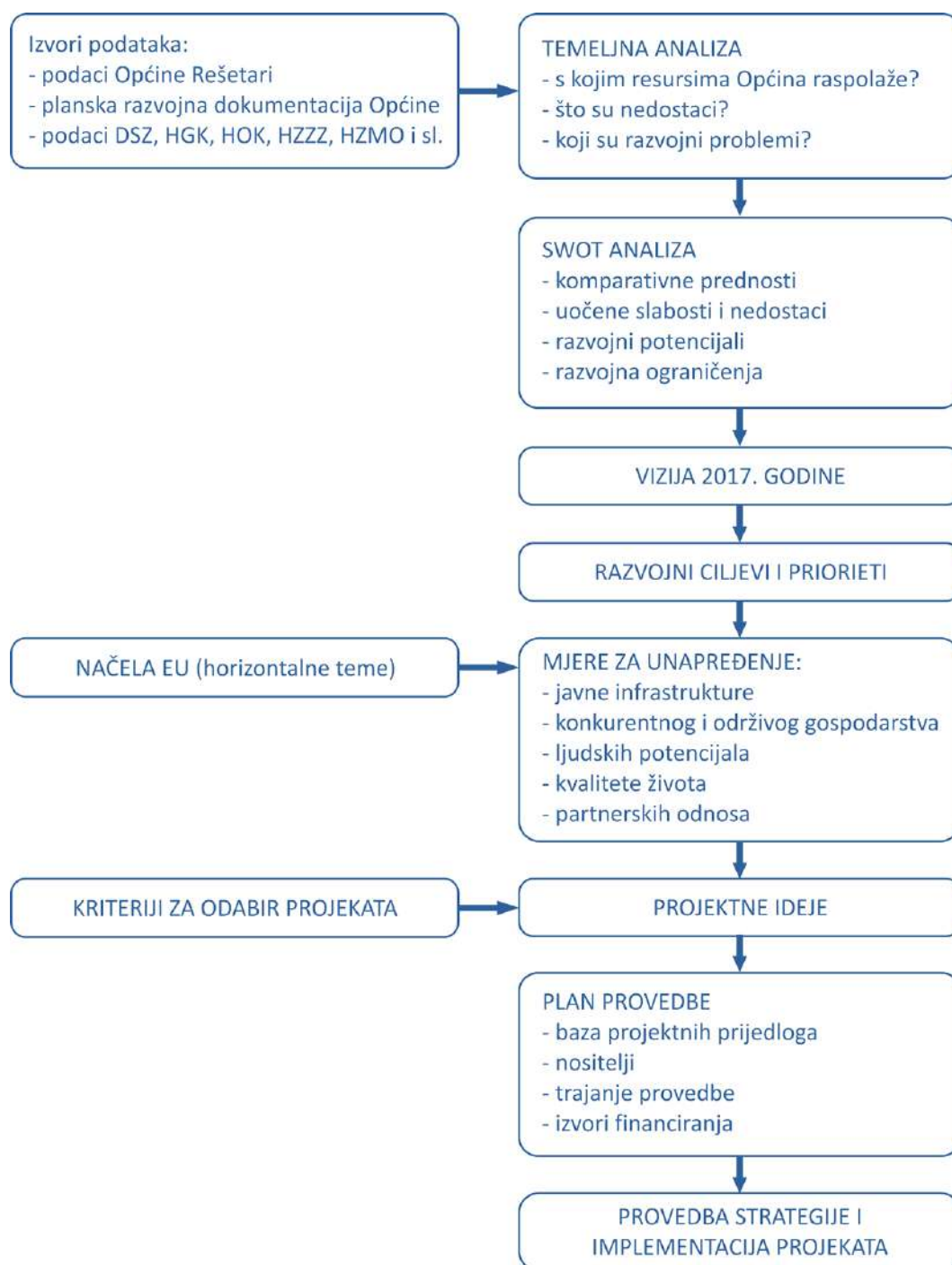
Strateško planiranje predstavlja jedan od alata koji je javni sektor preuzeo iz poslovne zajednice, a sve u cilju unapređenja svoga djelovanja te dostizanja željene vizije razvoja. Kreativan je to i proaktivan proces koji zahtijeva kontinuirano planiranje i usredotočenost na kritična strateška pitanja kako bi omogućio pravilnu raspodjelu resursa na aktivnosti s najvećim prioritetom. Strateško planiranje za područje općine Rešetari tako se bavi ključnim pitanjima koja utječu na zapošljavanje, prihod, pristup kapitalu, privlačenje investicija, zaštitu okoliša, infrastrukturnu opremljenost i druge važne čimbenike koji su u izravnoj vezi s održivim gospodarskim rastom i razvojem.

Strategija gospodarskog razvoja Općine Rešetari nastavlja misiju prijašnjeg Strateškog programa gospodarskog razvoja Općine Rešetari koji je izrađen za razdoblje od 2007. do 2012. godine. Uz razvoj gospodarstva ovaj strateški dokument kao nedjeljive cjeline obuhvaća i razvoj ljudskih potencijala te društveni i socijalni razvoj odnosno ukupno unapređenje kvalitete života na ovom području. Pri izradi ovog razvojnog dokumenta korištena je suvremena participativna EU metodologija strateškog planiranja te kombinirani pristup odozdo-prema-gore (eng. bottom-up) i odozgo-prema-dolje (eng. top-down) čime se planiranje usredotočuje na resurse na koje je moguće utjecati uz uključivanje dionika javnog, privatnog i civilnog sektora s cijelog područja općine.

Dokument je usklađen s krovnim dokumentima na nacionalnoj i regionalnoj razini, a ciljevi, prioriteti i mjere te sustav provedbe i nadzora koji donosi osiguravaju transparentnost postignutih rezultata i utjecaj javnosti tijekom cijelog procesa.

Strategija je izrađena za razdoblje od 2013. do 2017. godine te je dinamičnog karaktera što podrazumijeva njeno kontinuirano ažuriranje, nadopunjavanje i revidiranje sukladno novonastalim okolnostima čime će se osigurati njezina uporabna i praktična vrijednost.

Shematski prikaz razvojnog procesa:

ANALIZA STANJA

1. Geografska obilježja i povijest Općine Rešetari

1.1. Povijesni nastanak Općine Rešetari

Povijesni nalazi s današnjeg područja naselja Rešetari sežu još u prapovijesno doba. Većinom su to keramičke posude koje se danas nalaze u privatnim zbirkama. Pronađeno je i nekoliko brončanih predmeta iz razdoblja od 2300.-750. god. pr. Kr. kojima se izgubio trag zbog brojnih preseljenja muzejske zbirke.

Iz razdoblja rimske vladavine, od 1. do 4. stoljeća, u Zapolju su 1971. godine otkriveni masivni zidovi rimskog stambenog objekta. Pronađene su i veće količine rimske cigle, keramičkih cijevi za odvod vode te novčića koji pripadaju sinovima cara Konstantina Velikog.

Naziv Rešetari se u povijesnim izvorima po prvi puta pojavljuje 1407. godine u popisu naselja Požeške doline kao Resetarowch Villa. Villa je bila oznaka za trgovište koje je imalo crkvu, a u Rešetarima je to bila crkva sv. Ivana Krstitelja. Dvadeset godina kasnije spominju se posjedi Reshetarowcz, Galowcz i Breznyca djelomično u posjedu Gorjanskih. Na popisu 1514. godine su 24 sela koja pripadaju cerničkoj tvrđavi i plemićkoj obitelji Dežević koja je bila na vlasti prije provale Turaka, a među kojima se spominje i selo Rešetarovci.¹

Mirno razdoblje prekinuto je turskom okupacijom 1536. godine, kada i Rešetari potpadaju pod tursku vlast. U ovom periodu spominje se kraljevska darovnica Ferdinanda I. Ivanu i Mirku Rešetarskom - Bornemisi imanja Rešetari, Drežnik, Mutnik i Dobočac od 25. rujna 1563. godine. Unatoč darovnicama braća Rešetarski – Bornemisi bili su samo titularno posjednici Rešetara jer je tursko prisustvo već bilo učvršćeno, kako nad Rešetarima tako i nad ostalim naseljima Srednje Posavine i većeg dijela Požeške kotline. Turci su koristili sukobe između pristaša Ferdinanda Habsburškog i kralja Ivana Zapolje (uzrokovane pretendencijom na upražnjeno mjesto ugarsko – hrvatskog prijestolja), kako bi uništili slavonsku ekonomiju i usporili ili onemogućili efikasnu obranu Slavonije.

Tijekom 150 godina turske prisutnosti i vladavine Rešetari se ne spominju kao povijesna i zemljopisna odrednica. Tek kao istočna granica novoosnovanog Turskog carstva spominju se potok Rešetarica i Gornja Orljava, a pretpostavlja se da su Rešetari u tom razdoblju svedeni na tek nekoliko kuća zbog povlačenja stanovništva u sjeverozapadne krajeve ili na okolne obronke Psunja.

Oslobađanje Slavonije započinje turskim porazima kod Beča i Siska. Posavska naselja oslobađa Ljudevit Badenski, a cijelo područje oslobađa se turske vlasti prodorom hrvatsko – austrijske vojske pod komandom generala Croya. Potpisivanjem mira u Srijemskim Karlovcima 26. siječnja 1699. godine, Rešetari i sva naselja sjeverno od Save oslobađaju se turskog prisustva. Turska odsutnost nije obilježila napredak Slavonije, nego teško poglavlje pod habsburškom krunom. Novi period slavonske povijesti obilježio je stvaranje specifičnog vojnog sustava tzv. Vojne krajine.

¹prema: 175 godina škole u Rešetarima, Rešetari, 2006. (str.16-26. Ivan Jelanić)

U izvještaju iz 1660. godine franjevac Petar Nikolić navodi da se u selu Rešetari održava stara katolička crkva sv. Ivana. Poznati pisac i kroničar novogradiškog kraja XIX. stoljeća, Luka Ilić Oriovčanin, u svojim „Lovorikama“ obilazi Rešetare te navodi: *„Kod Rešetara niz livade vidi se jedan prostrani krug, vodom podzidanskog zdenca napunjen, bez da ikada presahnjuje. U prostoru vodom opskrbljenom stajaše nekoć tvrđa pod imenom Reštaroc, sad Rešetari, a nekoji ju i Rušerje valjda od rušenja zovu. Jedno nam je od te tvrđe znano da ju je godine 1600. Marko Lapsanović od Turaka oteo, a ovi ju je po njegovom odlasku popravili, da ju već 1653. kršćani konačno popale i razore, bez da je kasnije Turkom na um došlo da ju popravljaju. Veli sa de je ova tvrđa na obitelj Reštaroc spadala...“*

Nakon prestanaka turske opasnosti, bečki dvor odlučio je zadržati krajiški vojni sistem kao stalnu pokretnu vojsku u borbama širom Europe za dinastijske interese Habsburgovaca.

Kraj XIX. i početak XX. stoljeća obilježio je stalan proces naseljavanja novogradiškog područja kada u Rešetare ulaze struje Ličana i nešto Gorana, te se naseljavaju raseljeni Hrvati i Srbi iz Bosne. Stara graničarska prometnica Novska-Gradiška-Oriovac omogućuje brz razvoj Rešetara, kao i svih naselja u blizini, a označila je i proces preseljenja naselja sa starih lokacija koja su obično bila smještena na južnim obroncima Psunja. Prvi kartografski prikaz novogradiškog područja, kojeg je izradio časnik novogradiške pukovnije Jakobs 1848/49. godine, prikazuje smještaj Rešetara uz prometnicu, uz vodotok Rešetarice, između brežuljaka Versela i Čerkenjca do Gostinca na suprotnoj strani.

Franc Stefan Engel u svojim putopisima kroz Slavoniju spominje i opisuje Rešetare: *„Rešetari leže u podnožju planine i zbog toga nisu građeni potpuno u nizu. Stanovnici su katolici, imaju 73 drvene kuće i kapelu, zgradu za časnike od čvrste građe, vojno vježbalište, stan za furira, streljiste i drvenu konjušnicu. Na potoku Rešetarica nalazi se jedna njemačka vodenica.“* Selo Bukovica, danas najmanje naselje Općine Rešetari, nije bilo u sustavu Vojne krajine već Banovine Hrvatske što je uzrokovalo zatvaranje pomoćnog ulaza u Požešku kotlinu. U konačnici je takav razmještaj pridonio priklanjanju Rešetara novoosnovanoj pukovniji Nova Gradiška. Obiteljski život odvijao se u velikim kućnim zadrugama čija je karakteristika bila veliki broj stanovnika u usporedbi s brojem kuća (1760. godine bilo je 77 kuća i 779 stanovnika) pri čemu je više generacija i grana obitelji živjelo pod istim krovom. Godine 1764. u Rešetare se smješta više časnika Vojne krajine te se za njihove potrebe podižu nove zgrade. Nakon ukidanja Vojne krajine jedna od zgrada podignutih u tom vremenu naziva se „liječnički stan“. Druga dva stana i vojna pisarna sagrađeni su 1842. godine a prilikom ukidanja Krajine časnički stan i pisarna ustupljeni su za školsku namjenu. U Rešetare se tada ulazilo s tri strane, pa je selo imalo tri ulice. Naziv ulice s prvog ulaza bio je Bunjevačka. Drugi ulaz išao je

u pravcu sjevera do zemljišta koje je tada služilo za vojne vježbe. Ova ulica vodila je do velikog općinskog ratarskog magazina (silos) podignutog 1832. godine, te do stana načelnika Rešetara, pa je zbog toga nosila ime Gospodska. Manje "elitno" stanovništvo bilo je u Cerničkoj ulici. Treća ulica je bila kratka i nosila prigodno ime - Puževa. Od ostalih gospodarskih zgrada spominju se četiri mlina na potoku Rešetarica, te jedan povrh i jedan ispod sela.

Osnovna škola u Rešetarima osnovana je 1836. godine. Do njenog osnivanja mladi Rešetarčani iz bogatijih obitelji su se školovali u Novoj Gradiški. Izgradnjom željezničke pruge došlo je ubrzane kolonizacije stranaca (Nijemci, Česi, Mađari). Prvi Svjetski rat bio je teško razdoblje za Rešetare kada je tijekom rata poginulo je 14 „kućedomaćina“.

U periodu Drugog svjetskog rata (1941. – 1945. godine) s ovog prostora se iseljavaju Nijemci, a naseljavaju stanovnici iz pasivnijih krajeva Hrvatske. Osamostaljenjem Republike Hrvatske mijenja se teritorijalni ustroj, te se 1993. godine formira Općina Rešetari kao samostalna jedinica lokalne samouprave. Nakon velikosrpske agresije, dolazi do velikih migracija stanovništva uzrokovanih ratnim prilikama. Nakon završetka Domovinskog rata, područje Općine Rešetari počinje se gospodarski oporavljati.

Započinju radovi na izgradnji infrastrukturne mreže, provode se projekti s ciljem gospodarskog stasanja područja općine, te se Općina polako transformira u relativno razvijenu sredinu privlačnu za život.²

1.2. Prirodno geografska obilježja Rešetara - reljef i klima

Prostor šireg novogradiškog područja, koji uključuje i područje općine Rešetari, obzirom na njegovu prostornu morfologiju, obuhvaća dvije prirodnogeografske cjeline:

- povezani prigorski pojas na sjeveru i
- prisavsku nizinu na jugu.

Obje se odlikuju posebnim prirodnim obilježjima i pružaju različite mogućnosti za društveno-gospodarsko vrednovanje.

Sjeverni dio područja pripada prigorskom pojasu koji obuhvaća prostrano prigorje Psunja građeno od mekših tercijskih naslaga lapora, pješčenjaka, litavskih vapnenaca i gline, koji naliježu na stariju škriljastu jezgru. U prigorskom pojasu razvijen je brežuljkasti reljef, blago nagnut prema jugu, koji je disekcijom gorskih potoka raščlanjen na niz izduženih rebara apsolutne visine od 210 – 230 mnm (s najvišom točkom) 520 m u gornjim dijelovima, do visine od 120 - 140 m na njihovom rubu.

² Općina Rešetari: <http://www.resetari.hr/povijest.html> (20.04.2012)

Reljefne karakteristike ovoga prostora ističu značenje padina koje su, izuzev kod gorskog dijela, uglavnom manjih nagiba. Na ovom području prisutne su pojave klizanja terena, što je povezano s mekim i vododržljivim naslagama, nagibima, pluvijalnim režimom i transformacijom vegetacijskog pokrivača kao i izloženosti većih potočnih dolina povremenim poplavama (posebno u koridoru Rešetarice).

Kontaktни prostor prigorskog i ravničarskog dijela čini područje blago povišenog terena (glacis terasa) s nadmorskom visinom 120-140 mnm, građenog od sedimenata proluvijalnog i deluvijalnog podrijetla.

Južni - nizinski dio, koji obuhvaća prostor južno od županijske ceste Ž-4158, proteže se između zadnjih izdanaka prigorja na sjeveru u pravcu rijeke Save na jugu, u dužini od oko 3,0 - 4,0 km s prosječnom širinom od 1,2 - 5,8 km i apsolutnom visinom od oko 100 mnm. To je prostor pokriven relativno debelim naslagama lesa i sličnih sedimenata pleistocenske starosti.

Reljefne prilike prisavske nizine određene su mlađom tektonikom i klimatogenim procesima u pleistocenu i imaju velikog utjecaja na suvremene hidrografske odnose ovoga prostora. Sava je za vrijeme ledenog doba nosila puno materijala i izdizala korito pa su tako sjeverno od riječnog toka u zonama spuštanja nastale rubne močvare koje su se djelomično očuvale do najnovijeg vremena. Ovakve prilike u prisavskoj nizini su u velikoj mjeri izmijenjene. Stalnim uređenjem savskih nasipa, izgradnjom autoceste i proširenjem površina uređenog poljoprivrednog zemljišta izvršena je značajna transformacija prirodno-geografske osnove u smislu odvodnje i melioracija ranije slabo valoriziranih zemljišnih površina.³

Na području općine Rešetari prevladava umjereno kontinentalna klima sa srednjom godišnjom temperaturom zraka od 10,7°C. Najtopliji mjesec u godini je srpanj s prosječnom temperaturom 21°C dok najnižu temperaturu bilježi siječanj – između -0,5 i 1°C. Ovakve temperature su izrazito povoljne za poljoprivredu budući da nema čestih temperaturnih ekstrema izraženih u velikim vrućinama i pojavi kasnih ljetnih mrazeva. Apsolutni minimum temperature izmjeren je u siječnju (-23°C), dok je apsolutni maksimum izmjeren u srpnju (38°C). Broj dana s pojavom mraza je oko 45 pri čemu od kasnih proljetnih mrazova najviše stradaju voćke, vinova loza i povrće. Prosječna količina padalina je oko 800 mm na četvorni metar, a u prosjeku najviše padalina padne u kasno proljeće i rano ljeto što također pogoduje poljoprivredi. Međutim, česta odstupanja od prosjeka i učestala varijabilnost mjesečnih padalina stvara problem viška i manjka vlage u tlu. Broj dana s grmljavinom je u prosjeku oko 50, a s tučom oko 12. Štete uzrokovane tučom i vjetrovima su na ovom području umjerene. U zimskim mjesecima prevladavaju strujanja iz sjevernog i sjeveroistočnog kvadranta, a u ljetnim mjesecima iz zapadnog i sjeverozapadnog.⁴

³ Urbanistički institut Hrvatske: Prostorni plan uređenja Općine Rešetari, Zagreb, 2004.

⁴ prema: 175 godina škole u Rešetarima, Rešetari 2006. (str. 10-13. mr. Ivan Šop, prof.)

Magle su dosta česta pojava u ovom tipu klime, osobito u zimskoj polovici godine. Dakako, one su karakteristične za niski savski poloj, te donekle za disecirane potočne udoline u prigorju.⁵

Hidrografske karakteristike područja općine Rešetari čine s jedne strane višak vode i opasnost od poplava i podzemnih voda, a s druge strane pomanjkanje potrebnih količina kvalitetne pitke vode. Režim podzemne vode je u direktnoj zavisnosti od infiltracije padalina. S obzirom na različita morfološka i hidrogeološka obilježja dubina vode i debljina vodonosnog sloja na malim razmacima je različita pa je tako na području prigorskog dijela vodonosni sloj isprekidan i tanji, a na ocjeditoj ravnici i području prema Savi propusni sloj pijeska i šljunka deblji. Na području općine nije moguća eksploatacija veće količine podzemne vode koja bi zadovoljila sve potrebe. Najvažniji površinski vodotoci su Rešetarica i Adžamovka, a njihova opća karakteristika je bujični karakter i pluvijalni režim. U većem dijelu godine to su razmjerno mirni potoci, međutim za kišnih dana znatno nabujaju te prijete poplavama. Slijev potoka Rešetarice dug je 21 km s razgranatom mrežom potoka u gornjem toku. Ranije se Rešetarica ulijevala u potok Crnac, a izgradnjom prokopa ulijeva se direktno u Savu na velikom meandru kod Orubice.

1.3. Geostrateški položaj, prostorne karakteristike i posebnosti područja općine Rešetari

Općina Rešetari formirana je novim teritorijalnim ustrojstvom Republike Hrvatske u okvirima granica bivše općine Nova Gradiška (kao jedna od jedanaest novonastalih jedinica lokalne samouprave unutar područja bivše Općine Nova Gradiška). Prostire se na površini od 59,42 km². Po svom prostornom položaju u okviru Brodsko-posavske županije općina Rešetari zauzima dio zapadnog područja, pri čemu malim dijelom svog sjeveroistočnog ruba graniči s Požeško-slavonskom županijom. Svojim preostalim rubnim dijelovima Općina Rešetari ostvaruje kontakt s drugim jedinicama lokalne samouprave unutar Brodsko-posavske županije i to: s Općinom Cernik na sjevernoj i sjeverozapadnoj strani, Gradom Nova Gradiška sa zapadne i dijela južne strane, Općinom Vrbje na južnom rubu i Općinom Staro Petrovo Selo na istočnoj granici.

⁵ Dr. Dragutin Feletar; Nova Gradiška - Izabrane teme - U povodu 250. obljetnice osnivanja grada (1998.)

Grafički prikaz 1: Geostrateški položaj Općine Rešetari unutar Brodsko-posavske županije

Izvor: SPGR Općine Rešetari 2007. - 2012.

Prostorno-zemljopisna lokacija područja općine nalazi se relativno udaljeno od županijskog središta – Grada Slavonski Brod, te se da zaključiti kako je u odnosu na neke druge jedinice lokalne samouprave u okviru Brodsko-posavske županije prostorni položaj Općine Rešetari relativno nepovoljniji. Osim blizine Grada Nova Gradiška, dobra povezanost ostvarena je (zahvaljujući autocesti D4) prema središnjem području Hrvatske i glavnom gradu Zagrebu. Jugoistočno od Grada Nova Gradiška, duž županijske ceste Ž-4158, uz obuhvat dijela prostora općine Rešetari (dijelovi naselja Rešetari, Adžamovci i Zapolje), razvija se konurbacija čitavog niza manjih naselja, koji uz manje prekide čine jedan gotovo neprekinuti urbani sustav na potezu Okučani - Slavonski Brod.

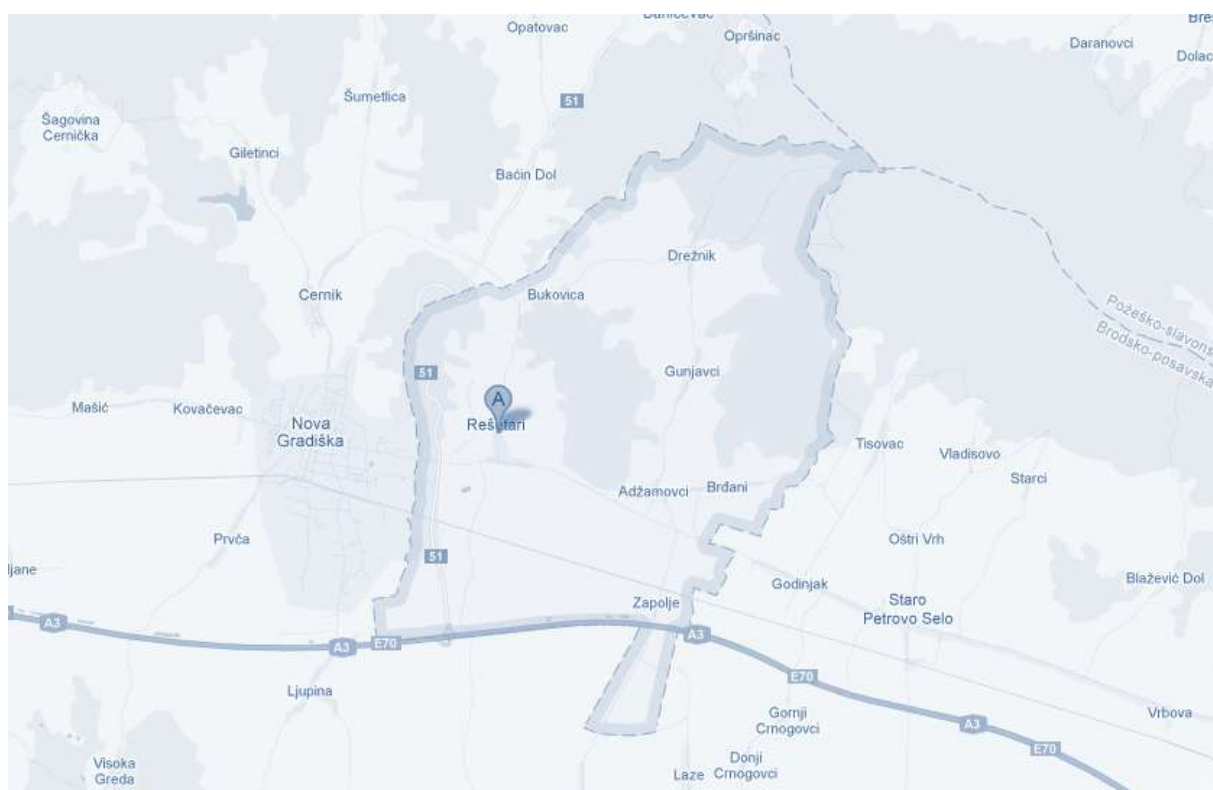
Takav položaj općine Rešetari u odnosu na državni teritorij, kao i lokacija unutar jednog od županijskih razvojnih koridora (Okučani - Nova Gradiška – Slavonski Brod), koji se duž glavnih prometnih pravaca pruža u pravcu istoka (autocesta, magistralna željeznička pruga, županijska cesta), daje Rešetarima kvalitetne preduvjete za budući gospodarski razvitak.

U odnosu na prostor Županije s veličinom od 2027 km², područje općine Rešetari s površinom od 59,42 km² čini tek 2,93% površine Županije. Brodsko-posavska županija sastoji se od 28 jedinica lokalne samouprave (2 grada i 26 općina) pri čemu je Općina Rešetari u odnosu na veličinu drugih jedinica lokalne samouprave šesnaesta po redoslijedu veličine (od 28 gradova - općina), dok je u odnosu na ukupni broj od 26 općina osamnaesta po veličini.

Značaj prostornog položaja općine Rešetari unutar prostora Brodsko-posavske županije proizlazi iz njezine lokacije na važnim prometnim i infrastrukturnim pravcima države i županije. Središnjim područjem u longitudinalnom smjeru istok-zapad prolazi autocesta-državna cesta D-4, dok je zapadnim rubom u transverzalnom pravcu sjever-jug položena državna cesta D-51, koja se u čvorištu Nova Gradiška povezuje s autocestom. Paralelno s autocestom pruža se glavni državni željeznički pravac - magistralna pruga MG 2.1. Preostala prometna infrastruktura ima prvenstveno županijski značaj, a sastoji se od županijske ceste Ž-4158, koja u longitudinalnom smislu predstavlja glavni lokalni pravac i povezuje sva okolna naselja, te čini vezu općine Rešetari s drugim jedinicama lokalne samouprave u pravcu sjeverozapada i jugoistoka. Drugi transverzalni pravac lokalnog značaja prema unutrašnjim

naseljima predstavlja županijska cesta Ž-4143, koja područje Rešetara odnosno longitudinalni lokalni prometni pravac (Ž-4158) povezuje sa sjevernim i južnim dijelom općine (sjeverno i južno od autoceste i željezničke pruge čiji koridori presijecaju taj prostor). Izneseni podaci o postojećoj prometnoj infrastrukturi ukazuju na dobru prometnu povezanost unutar općine, ali i prema drugim dijelovima županijskog i državnog prostora. Prateći pružanje glavnog prometnog longitudinalnog pravca u smjeru istok-zapad (državna cesta D-4) izgrađene su trase magistralnih plinovoda i naftovoda, uključivo i trase dalekovoda. Sve navedeno ukazuje na činjenicu da središnje područje općine ima veliki značaj za županiju i državu upravo radi prolaza tih magistralnih prometnih pravaca, kao dijelova državnih i županijskih sustava.

Slika 1: Geostrateški položaj Rešetara

Izvor: maps.google.hr, 2012.

Postojeća izgrađena gospodarska struktura sadrži takve funkcije i djelatnosti koje imaju samo lokalni značaj. Naime, urbana-društvena infrastruktura nije značajnije razvijena (radi neposredne blizine bivšeg općinskog središta – Grada Nova Gradiška) te zadovoljava samo osnovne lokalne potrebe, bez nekih značajnijih funkcija - sadržaja koji bi imali županijski - državni značaj. Postojeća razvijenost gospodarske strukture, kao i pojedini gospodarski subjekti svojom veličinom i značajem ne prelaze granice općine, te predstavljaju gospodarske aktivnosti lokalne - općinske razine.

Karakteristike općine Rešetari vezano uz naselja, izgrađenost prostora i stanovništvo nemaju poseban značaj, budući da se radi o pretežito manjim naseljima (osim središnjeg naselja Rešetari s 2448 stanovnika), koja u okviru svojih funkcija nisu značajnije razvila urbano - društvenu ili gospodarsku infrastrukturu čime bi imala širi značaj na područje Županije ili države.

1.4. Naselja u Općini

Općina Rešetari obuhvaća ukupno sedam naselja: Adžamovci, Brđani, Bukovica, Drežnik, Gunjavci, Rešetari i Zapolje.

Slika 2: Naselja Općine Rešetari

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Brodsko-posavske županije, 2012.

1.4.1. Adžamovci

Kao naselje Adžamovci se prvi puta spominju 1698. godine. Naziv Adžamovci potječe od arapske riječi *adžam*, što znači stranac ili početnik. Naselje je udaljeno je 3 kilometra od Rešetara, te se prostire na površini od 5,89 km² što čini 9,91% ukupne površine općine. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 103,9 st/km². Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine na području naselja boravi 612 stanovnika raspoređenih u 203 domaćinstva. Promatrajući dobnu strukturu, u stanovništvu naselja Adžamovci dominiraju osobe zrele i starije životne dobi. Primarna djelatnost stanovništva tradicionalno je usmjerena ka poljoprivredi, stočarstvu, trgovini i obrtničkim djelatnostima. Razvijenost društvene infrastrukture na području naselja zadovoljava tek primarne potrebe stanovništva u pogledu odgojno - obrazovnih djelatnosti; tako na području Adžamovaca djeluje Osnovna škola

Vladimira Nazora, dok jedinu infrastrukturu u funkciji razvoja kulturno - športskih djelatnosti predstavlja Društveni dom.

Tri su aktivne udruge: DVD Adžamovci, NK "Polet" i lovačka udruga "Kuna zlatica". Od sakralnih objekata, u Adžamovcima je smještena kapela Uznesenja Blažene Djevice koja pripada župi Mučeništva sv. Ivana Krstitelja iz Zapolja, Novogradiškog dekanata Požeške biskupije. Kao rezultat rane nastanjenosti ovoga područja, otkrivena su pojedina nalazišta iz antičkog i srednjovjekovnog razdoblja. Tako je i na području naselja Adžamovci otkriven arheološki lokalitet „Gradina“ koji obuhvaća nalaze iz srednjovjekovnog perioda, a koji ukazuju na prošlost bogatu različitim kulturama.

1.4.2. Brđani

Naselje Brđani smješteno je 5 km istočno od Rešetara a prostire se na površini od 5,92 km². Prema popisu stanovništva iz 2011. g. u mjestu živi 252 stanovnika u 78 domaćinstava čineći tako prosjek gustoće naseljenosti 42,6 st/km². U posljednjih nekoliko godina prisutno je manje opadanje broja stanovnika. Do 1900. godine naselje nosi ime Brđani, a od 1900. do 1991. Brđani Reštarski. Gospodarsku osnovu čine poljoprivreda, vinogradarstvo, trgovina, ugostiteljstvo, stočarstvo i obrt. U mjestu se nalazi kapela sv. Roka koja pripada pod Župu učenitva sv. Ivana Krstitelja iz Zapolja, Novogradiški dekanat Požeške biskupije. Udruge koje djeluju na području Brđana su NK "Mladost" i Udruga žena Brđani koja svoje sjedište ima u obnovljenom Društvenom domu i koja svoje djelovanje usmjerava ka oživljavanju seoskog prostora.

1.4.3. Bukovica

Naselje Bukovica smješteno je uz potok Fošnik na jugozapadnim padinama Požeške gore. Nalazi se tri kilometra sjeverno od naselja Rešetari i najmanje je naselje na području općine Rešetari. Prostire se na površini od 2,84 km², a prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Bukovici živi 152 stanovnika u 45 domaćinstava, odnosno 53,5 stanovnika po km². Stanovništvo je pretežno starije životne dobi. Do 1900. godine naselje je nosilo ime Bukovica, a od 1900. do 1991. godine bilo je promijenjeno u Mala Bukovica, da bi se nakon 1991. godine ponovno vratio naziv Bukovica. Stanovništvo se pretežito bavi poljodjelstvom, vinogradarstvom i stočarstvom, a najbliža pošta je u Rešetarima. Kapela Rođenja Blažene Djevice Marije pripada župi Krista Kralja iz Rešetara, Novogradiški dekanat Požeške biskupije.

1.4.4. Drežnik

Naselje Drežnik nalazi se sedam kilometara sjeveroistočno od Rešetara na južnim padinama Babje gore. Površine je 11,56 km², a u njemu živi 464 stanovnika u 122 domaćinstva. Prosječna gustoća naseljenosti je 40,1 st/km². Glavnu gospodarsku osnovu mjesta čine

poljoprivreda, vinogradarstvo i stočarstvo. U selu se nalazi Područna škola Drežnik Osnovne škole Vladimira Nazora Adžamovci te aktivan Mjesni odbor. Mjesto je nekoliko puta mijenjalo svoj naziv, tako da je do 1900.g. bio Drežnik, od 1900. do 1991. Gornji Drežnik a nakon 1991.g. ponovno se vraća naziv Drežnik. Najpoznatija udruga u selu je KUD Drežnik i njihova sekcija „Didovi“, koja svojim atraktivnim i maštovitim nastupima u pokladne dane, te originalnim kostimima, izvodi svoj program širom Hrvatske pronoseći tako vedri duh svojih mještana. U mjestu postoji kapelica sv. Andrije apostola koja pripada župi sv. Ivana Krstitelja iz Zapolja, Novogradiški dekanat Požeške biskupije.

1.4.5. Gunjavci

Naselje Gunjavci smješteno je 6 kilometara sjeveroistočno od Rešetara, na južnim padinama Požeške gore. Prema popisu iz 2011. godine u selu je živi 424 stanovnik u 119 kućanstava. Gunjavci zauzimaju površinu od 7,27 km², s prosječnom gustoćom naseljenosti 58,3 st/km². Stanovništvo se pretežito bavi poljoprivredom, stočarstvom i vinogradarstvom. U mjestu je aktivan Mjesni odbor i područna škola Gunjavci. Od udruga djeluju Dobrovoljno vatrogasno društvo Gunjavci i Nogometni klub "Slavonac" Gunjavci - Drežnik sa sjedištem u Gunjavicima. Kapela sv. Nikole biskupa pripada u župu Zapolje, Novogradiški dekanat Požeške biskupije.

1.4.6. Zapolje

Zapolje kao jedno od sedam naselja u sastavu Općine Rešetari smješteno je 7 kilometara jugoistočno od administrativnog središta općine. Površina naselja je 4,92 km², s prosječnom gustoćom naseljenosti od 81,1 stanovnika po km². Sve do 1981. godine Zapolje je bilo zaselak naselja Adžamovci, a danas pripada ruralnim naseljima u kojem se stanovništvo pretežito bavi poljodjelstvom, stočarstvom i trgovinom. U 128 kućanstava živi 399 stanovnika.

Na području današnjeg sela Zapolje i okolice nalazili su se u srednjem vijeku posjedi plemića Borića. Bilo je to u XIII. stoljeću kada se prvi puta spominje gospoštija Zapolje – 1258. godine. Rod Zapolja nastao je od plemića Tvrde koji je podigao i grad Tvrđić iznad današnjeg Starog Petrovog Sela, odnosno na području sela Tisovac. Kroz cijelo XIV. stoljeće vladaju Zapolje i pretvaraju se u moćno plemstvo koje prelazi u Ugarsku da bi u XVI. stoljeću najmarkantnija ličnost postao Ivan Zapolja. Bio je glavni konkurent Ferdinandu Habsburgovcu za ugarsko – hrvatsko prijestolje. Godinama su se vodile borbe da bi konačno Zapolja kapitulirao i povukao se na područje Erdelja, gdje ga je nakon smrti 1540. godine naslijedio njegov sin Ivan Žigmund s kojim završava povijest roda Zapolja.

Jedina građevina koja podsjeća na davno vrijeme srednjeg vijeka, sadašnja je stara crkva Sv. Nikole za koju se smatra da je podignuta na mjestu još starije romaničke crkvice. Crkva sv. Nikole spominje se još 1660. godine a nakon odlaska Turaka navode se podaci o veličini crkve i njenu inventaru već u prvoj polovici XVIII. stoljeća. Zapolje je 1765. godine pridruženo

novooosnovanoj župi u Novoj Gradiški, da bi već 1780. pripalo župi u Starom Petrovom Selu. Crkva sv. Nikole obnovljena je 1730. godine. Još kao filijala u cerničkoj župi djelovala je kao osobito župsko središte. Istu je ulogu zadržala i kasnije, pa je uspješno obnavljana 1822., 1889. i 1911. godine. Godine 1966. kardinal Franjo Šeper osnovao je župu Zapolje i povjerio je na upravu samostanu u Cerniku, a još je ranije staropetrovački župnik Stjepan Kanić sagradio novi župni stan. Župa okuplja sela: Zapolje, Brđani, Laze, Adžamovci, Gunjavci i Drežnik. Godine 1970. izgrađena je nova župna crkva Mučeništva sv. Ivana Krstitelja koja pripada Novogradiškom dekanatu Požeške biskupije.

U prošlom stoljeću kraj crkve je nađeno srednjovjekovno oružje i dva nadgrobna kamena s imenom Zapolja. U prilog činjenici da je to područje bilo naseljavano od najranije prošlosti govore i nalazi rimske i ranoslavenske keramike koji su nađeni 1972. godine pri kopanju odvodnog kanala u blizini crkve. Danas je uz staru crkvu podignuta nova i tako je izmijenjen krajolik oko starog spomenika.

1.4.7. Rešetari

Naselje Rešetari kao administrativno sjedište istoimene općine ujedno je i najveće naselje na tom području. Nalazi se istočno od grada Nova Gradiška i na njega se nadovezuju sela koja su još i danas sačuvala dosta od tradicijskog života slavonskog sela.

Rešetari se nalaze na nadmorskoj visini 166 metara, a prostiru se u površini od 20,86 m². Smješteni su na južnim padinama Psunja, u mikroregiji srednje Posavine slavonskog međurječja, 54 km zapadno od Slavonskog Broda, s prosječnom gustoćom naseljenosti od 117,4 st./km². Prema posljednjem popisu stanovništva 2011. godine u Rešetarima je živi 2450 stanovnika u 794 domaćinstava. Župna crkva Krista Kralja izgrađena je 1968. godine u istoimenoj župi osnovanoj 1977. godine, Novogradiški dekanat Požeške biskupije.

Razvoj današnjeg područja Općine Rešetari pa tako i samog mjesta Rešetari stagnirao je tijekom Domovinskog rata, a zbog općih teških uvjeta nema velikih pomaka ni u nekoliko godina nakon Domovinskog rata. Stanovništvo se pretežito bavi poljodjelstvom, vinogradarstvom, stočarstvom, obradom drva, proizvodnjom namještaja, kožarskom industrijom, turizmom, trgovinom, ugostiteljstvom i raznim obrtima.

Obogaćivanju kulturnog i društvenog života naselja pridonosi rad brojnih udruga od kojih valja istaknuti: Košarkaški klub "Tomislav", Kuglački klub "Rešetari", Kulturno umjetničko društvo "Rešetari", Lovačku udrugu "Gostinac", Nogometni klub "Budućnost", te udrugu "Futura" koja se bavi gospodarskom i poljoprivrednom djelatnošću. Aktivno djeluju i Udruga Hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Općine Rešetari, Udruga Matice hrvatskih umirovljenika Općine Rešetari i Vatrogasna zajednica Općine Rešetari.

2. Stanovništvo – demografski pokazatelji⁶

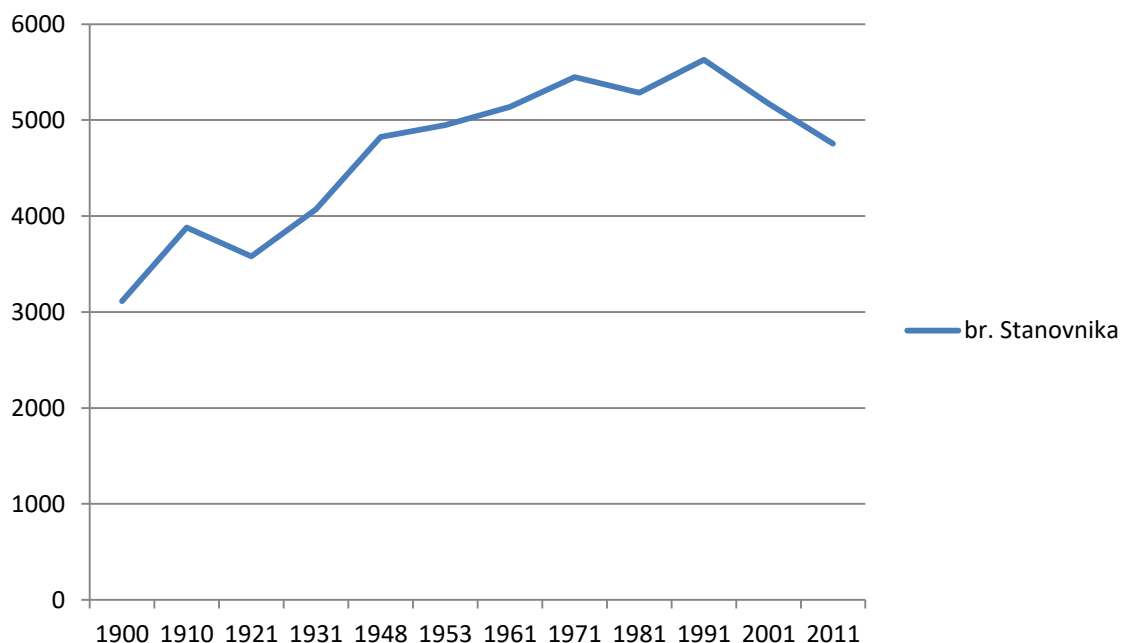
Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. koji je proveden od 1. do 28. travnja 2011. na temelju Zakona o Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (NN, br. 92/10.) na području općine Rešetari živi 4 753 stanovnika što čini 2,99% ukupnog stanovništva Brodsko-posavske županije.

Tablica 1: Kretanje broja stanovnika Općine Rešetari kroz period od 1900. do 2011.godine

	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
REŠETARI	3114	3879	3581	4069	4825	4946	5137	5447	5283	5627	5171	4753
Adžamovci	510	586	569	573	666	653	660	679	644	658	628	612
Brđani	369	491	489	536	540	538	460	455	384	351	298	252
Bukovica	81	119	114	144	196	205	199	207	200	195	180	152
Drežnik	487	577	514	583	647	640	664	668	598	603	535	464
Gunjavci	394	500	433	548	628	635	616	625	509	521	455	424
Rešetari	1241	1580	1466	1635	1993	2104	2288	2495	2561	2845	2672	2450
Zapolje	32	26	7	50	155	171	250	318	387	454	403	399

Izvor: DZS, 2011.

Grafikon 1: Kretanje broja stanovnika Općine Rešetari od 1900. do 2011. godine

Izvor: DZS, 2011.

⁶ prema: RH - Državni zavod za statistiku: <http://www.dzs.hr> (prosinac 2012.).

Iz prethodne tablice i grafikona koji prikazuju kretanje broja stanovnika na području općine Rešetari da se iščitati kako je od 1900. do 1910. godine broj stanovnika rastao dok od 1910. do 1921. lagano pada, nakon čega slijedi nagli rast sve do 1948. godine. I nadalje, do 1971. broj stanovnika općine kontinuirano bilježi rast premda slabijeg intenziteta.

Popisom iz 1981. godine zabilježen je blaži pad u usporedbi s prethodnim godinama nakon čega ponovno dolazi do porasta broja stanovnika koji 1991. bilježi svoj vrhunac odnosno 5627 stanovnika na području općine. Nakon 1991. godine slijedom ratnih zbivanja, gospodarske stagnacije i u novijem vremenu, sveopće ekonomske krize, broj stanovnika na području općine Rešetari bilježi pad, kako popisom iz 2001., tako i 2011. godine.

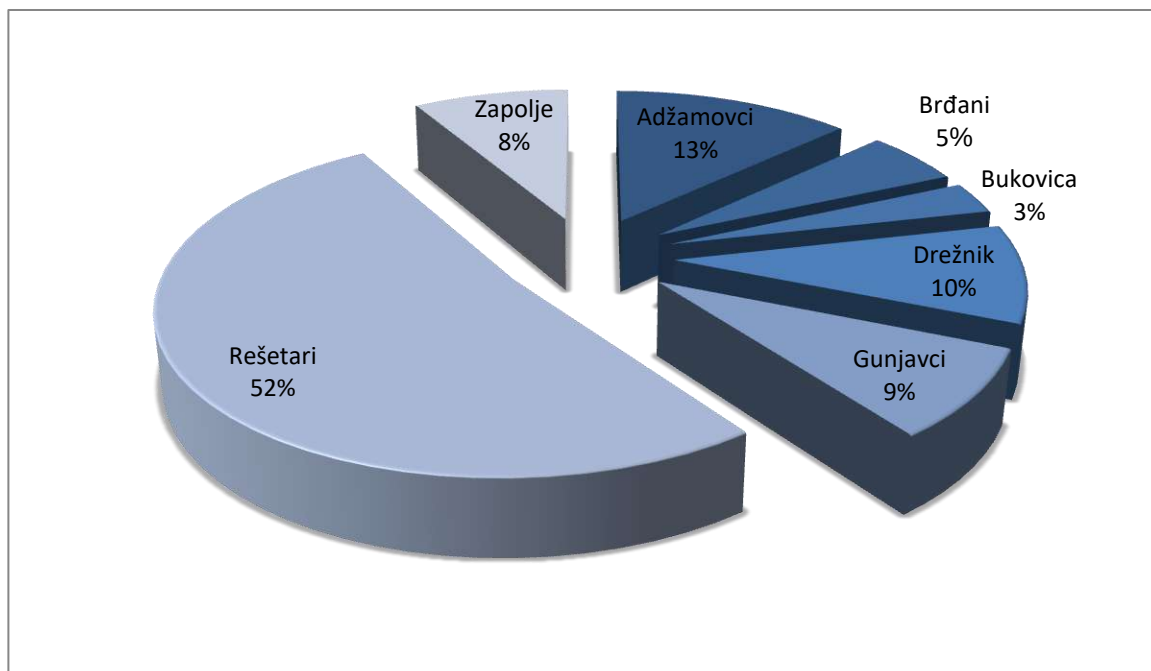
Tablica 2: Broj stanovnika, kućanstava i stambenih jedinica prema naseljima Općine

	Ukupan broj stanovnika	Ukupno kućanstava	Privatna kućanstva	Ukupno stambenih jedinica	stanovi za stalno stanovanje
Brodsko-posavska županija	158.575	53.116	53.069	64.080	62.413
Općina Rešetari	4.753	1.489	1.485	1.813	1.783
Adžamovci	612	203	203	240	235
Brđani	252	78	78	112	109
Bukovica	152	45	45	50	50
Drežnik	464	122	122	153	143
Gunjavci	424	119	119	144	143
Rešetari	2.450	794	791	948	941
Zapolje	399	128	127	166	162

Izvor: DZS, 2011.

Većina stanovništva s područja općine Rešetari gravitira administrativnom središtu, naselju Rešetari, koje nastanjuje 2 450 stanovnika odnosno 51,5% svih stanovnika općine. Naselje Bukovica broji najmanje stanovnika, tek 3,1% od ukupnog broja stanovnika općine.

U grafikonu koji slijedi prikazan je udio stanovništva s područja općine Rešetari prema pojedinom naselju.

Grafikon 2: Udio stanovništva na području općine Rešetari prema naseljima

Izvor: DZS, 2011.

2.1. Dobna struktura stanovništva

Gospodarski razvoj pojedinog područja uvelike je odraz demografskog razvoja, međutim povoljan razvoj jednog, nužno ne implicira i simultani razvoj drugog. Dobna struktura stanovništva jedna je od najvažnijih struktura od utjecaja na ukupan društveno gospodarski razvoj Općine Rešetari.

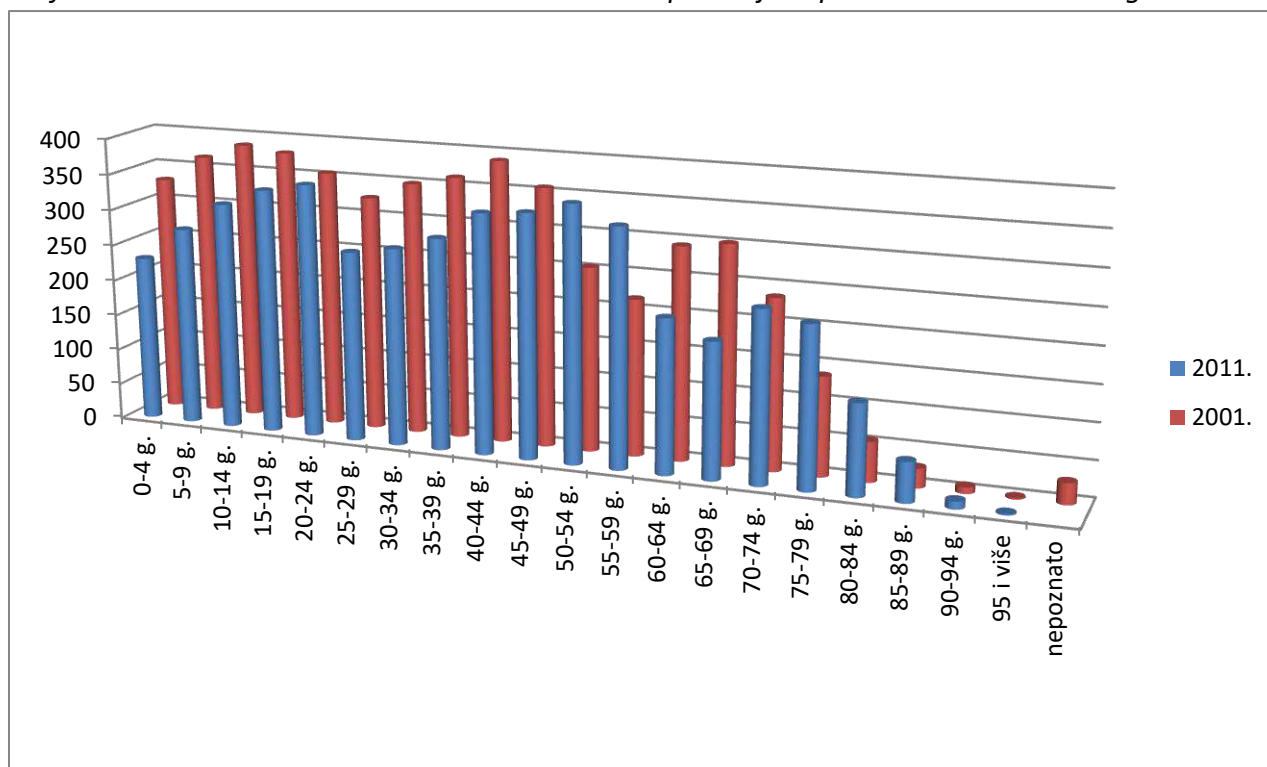
Tablica 3: Struktura stanovništva Općine Rešetari prema dobi i spolu

DOB	M	Ž	UKUPNO
0-4	114	116	230
5-9	148	128	276
10-14	164	152	316
15-19	164	176	340
20-24	197	155	352
25-29	137	127	264
30-34	150	124	274
35-39	150	143	293
40-44	177	155	332

45-49	178	159	337
50-54	178	176	354
55-59	180	149	329
60-64	102	111	213
65-69	86	102	188
70-74	79	158	237
75-79	78	145	223
80-84	47	79	126
85-89	13	43	56
90-94	3	8	11
95 i više	1	1	2

Izvor: DZS, 2011.

Grafikon 3: Dobna struktura stanovništva na području općine 2001. i 2011. godine

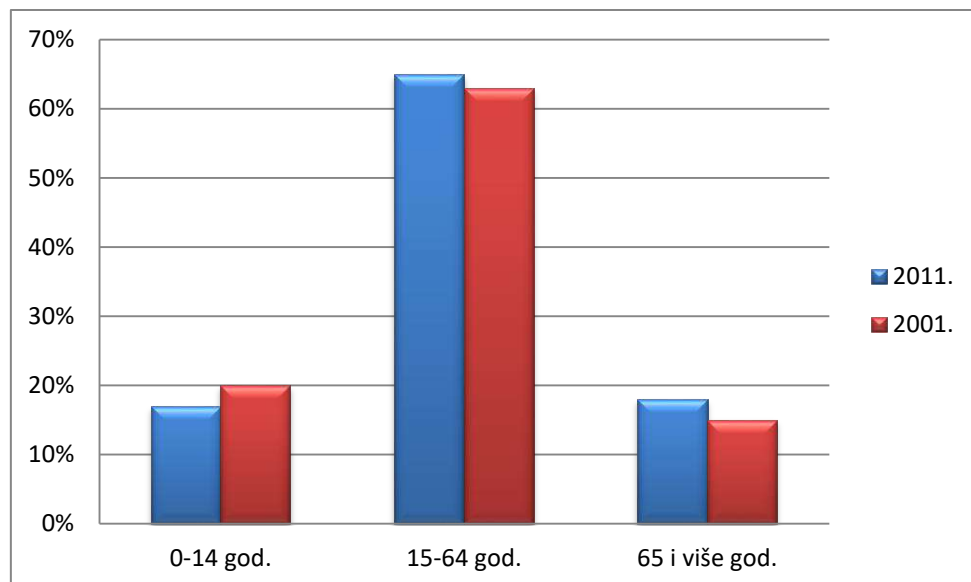
Izvor: DZS, 2011.

Ukupan broj stanovnika Općine Rešetari znatno se smanjio, s 5.171 stanovnika iz 2001. godine na 4.753 stanovnika 2011. godine što se može usporediti s nestankom stanovništva gotovo cijelog jednog naselja općine veličine Gunjavaca, Drežnika ili Zapolja.

Podjelom stanovništva na mlado (0-14 godina starosti), zrelo (15-64) i staro (>65 godina) razvidno je kako najdominantniji demografski proces koji obilježava suvremeno društvo nije zaobišao niti područje Općine Rešetari. Naime, visoki udio starog stanovništva (18%, što je za

3% više nego 2001. godine) ukazuje na prisutnost procesa starenja stanovništva. Uz to, nepovoljan pokazatelj je i smanjenje udjela mladog stanovništva s 20% iz 2001. na 17% 2011. godine što ukazuje na činjenicu da se radi o regresivnom ili kontraktivnom tipu dobne strukture⁷.

Grafikon 4: Dobna struktura stanovništva Općine s podjelom na mlado, zrelo i staro; usporedba 2011. i 2001. godine

Izvor: DZS, 2011.

Starenje stanovništva ima većinom negativne implikacije na daljnji demografski i gospodarski razvoj. U demografskom pogledu, proces starenja stanovništva negativno utječe kako na ukupno kretanje, tako i na strukture stanovništva. U gospodarskom smislu, starenje stanovništva utječe na porast i smanjenje broja stanovnika u radnoj dobi te na stupanj aktivnosti ukupnog stanovništva. Njegov se utjecaj ponajviše očituje u negativnom smislu, a uzroci starenja mogu biti različiti. Na području općine Rešetari uzroci starenja stanovništva mogu biti:

- snižavanje fertiliteta⁸ i mortaliteta⁹ - opći uzroci potaknuti napretkom medicine i uvjeta života što je dovelo do produljenja životnog vijeka stanovništva, a u konačnici do smanjenja prirodnog prirasta¹⁰, te
- iseljavanje pretežito mlađeg stanovništva u urbana područja.

⁷ regresivni ili kontraktivni tip dobne strukture karakterizira nizak udio mladih, odnosno, odnosno opadajući prirodni prirast, sa stopama nataliteta na razini stopa mortaliteta ili nižima.

⁸ fertilitet = broj živorođene djece u odnosu na žensko stanovništvo u fertilnoj dobi, tj. u dobi 15-49 godina

⁹ mortalitet = broj smrtnih slučajeva (od bolesti ili generalno) na 1000 stanovnika

¹⁰ prirodni prirast = razlika između broja rođenih i broja umrlih

2.2. Obrazovna struktura stanovništva

Tablica 4: Struktura stanovništva prema starosti i obrazovanju

Dob	Bez škole	1-3 raz. r. OŠ	4-7 raz. r. OŠ	OŠ	Sredn ja škola – KV, VKV 1-3 g.	Sredn ja škola – 4 i više god.	Gimn azija	Viša škola, I. stupan j fakul.	Fakultet , akademi ja, sveuč. studij	Magi sterij	Do kt or at	Ne poz nat o
UKUPNO	138	223	699	1245	1650	1145	401	104	57	74	-	23
15-19	2	1	12	273	91	58	21	12	1	-	-	-
20-24	-	1	1	69	273	160	69	44	9	3	-	-
25-29	1	1	3	78	225	139	72	14	8	9	-	1
30-34	-	2	2	121	210	145	61	4	3	10	-	2
35-39	1	2	13	122	213	130	83	-	4	8	-	-
40-44	5	4	47	104	216	157	50	9	9	4	-	-
45-49	1	4	58	130	155	142	9	4	5	5	-	-
50-54	1	4	37	92	98	81	13	4	6	15	-	2
55-59	5	17	64	56	61	44	14	3	5	8	-	1
60-64	6	35	125	70	46	34	6	6	3	8	-	1
65-69	32	54	113	60	36	33	2	1	3	3	-	1
70-74	36	45	95	44	15	13	1	1	1	-	-	-
75-79	23	24	66	15	5	3	-	2	-	1	-	3
80-84	11	11	21	10	-	-	-	-	-	-	-	3
85 i više	12	9	9	7	-	-	-	-	-	-	-	1
Nepozn.	1	9	3	3	6	6	-	-	-	-	-	8

Izvor: DZS, 2001.

U obrazovnoj strukturi najveći je udio stanovništva sa završenom srednjom školom. Udio visokoobrazovanog stanovništva je znatno niži od hrvatskog prosjeka te iznosi tek 2.5%.

3. Društvena infrastruktura

Društvenu infrastrukturu čine svi objekti koji zadovoljavaju potrebe stanovništva u okviru odgojno-obrazovnih, kulturnih, športskih, zdravstvenih i drugih djelatnosti, te omogućavaju ukupan socijalno-gospodarski razvoj područja. Ukupnu društvenu infrastrukturu u Općini Rešetari čine osnovne škole, društveni domovi, dječji vrtić, zgrada Općine, ambulanta, ljekarna, poštanski uredi, dječja igrališta, sportska igrališta te lovački domovi.

Važno je istaknuti kako je većina objekata društvene infrastrukture starija od četrdesetljeća, a jedan dio je pretrpio i znatna oštećenja tijekom Domovinskog rata, dok građevinski materijali koji su se koristili u vrijeme izgradnje, danas ne zadovoljavaju niti najosnovnije energetske standarde. Iako je tijekom godina Općina Rešetari sukladno mogućnostima financirala obnavljanje i uređenje javnih objekata u vlasništvu općine, isti ne zadovoljavaju osnovne standarde u pogledu zaštite okoliša, a posebice energetske učinkovitosti. Problematika koja iz toga proizlazi očituje se kroz velike toplinske gubitke i iznimno visoke troškove grijanja i kondicioniranja zraka, uzrokovanih lošom izolacijom vanjske ovojnice zgrada, upotrebom građevinskih materijala lošije kvalitete, te dotrajalom stolarijom, zbog čega zimi dolazi do velikih toplinskih gubitaka, a ljeti do pregrijavanja prostorija, što otežava radne uvjete i uvjete boravka.

Kako se u većini javnih objekata u vlasništvu općine prakticira grijanje na kruta goriva, a hlađenje ventilacijskim i klima uređajima, osim bespotrebnog gubitka energije, te neracionalne potrošnje energije i visokih izdataka za grijanje i hlađenje, dolazi i do povećane emisije onečišćujućih tvari, osobito štetnih plinova poput ugljikovog dioksida i ugljikovodika te freona – flourovih i klorovih derivata metana i etana koji se upotrebljavaju u rashladnim uređajima. Njihova štetnost očituje se kroz negativan utjecaj ljudsko zdravlje, biljni i životinjski svijet, te biološku i krajobraznu raznolikost.

3.1. Javna uprava

Općina Rešetari ustrojena je kao jedinica lokalne samouprave unutar Brodsko-posavske županije. U administrativnom središtu općine, naselju Rešetari, smještena je Općinska uprava, a za upravne poslove nadležan je Jedinstveni upravni odjel.

Na području općine aktivno je 7 Mjesnih odbora (svako naselje ima svoj Mjesni odbor) kao tijela neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima.

Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i regionalne samouprave prema stupnju razvijenosti, Općina Rešetari pripada u II. skupinu s indeksom razvijenosti koji iznosi 60, 67%.

3.2. Obrazovanje

3.2.1. Predškolski odgoj

U Rešetarima djeluje dječji vrtić „Čarobni svijet“ koji u ovoj godini polazi 35 djece u redovnom vrtićkom programu te 44 djece u programu predškolskog odgoja i obrazovanja, što Općinu Rešetari izdvaja od ostalih općina na području Brodsko – posavske županije budući da je jedina samostalno osnovala vlastiti vrtić.

3.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Prva pučka učionica u Rešetarima otvorena je već 1830. godine. Danas na području općine Rešetari djeluju dvije matične i dvije područne škole.

Osnovna škola Ante Starčevića Rešetari djeluje u jednoj zgradi te nema područnih škola. Uz djecu iz Rešetara, školu pohađaju djeca iz susjednog naselja Bukovica. Osnovnu školu polazi 240 učenika, a nastava je podijeljena u 13 razrednih odjela. U Osnovnoj školi zaposleno je 32 djelatnika. Osnovna škola „Vladimir Nazor“ na području općine Rešetari obuhvaća matičnu školu u Adžamovcima i dvije područne škole u naseljima Drežnik i Gunjavci, te Područnu školu Bodovaljci koja se nalazi na području općine Vrbje i Područnu školu Laze koja se nalazi na području općine Staro Petrovo Selo. Ukupan broj učenika koji pohađa Osnovnu školu je 293, a nastava je podijeljena u 20 razrednih odjela. Nastava je u Matičnoj školi organizirana u dvije smjene, dok se nastava u područnim školama odvija u prijepodneвноj smjeni. Ukupan broj zaposlenika škole je 43.

Osnovnoj školi Ante Starčevića u Rešetarima 2006. godine dodijeljena je Plaketa Brodsko-posavske županije i to: „Za izniman doprinos osnovnom školskom obrazovanju brojnih generacija ovog kraja, od prve pučke učionice utemeljene 1830. godine do današnjih dana, kada ova ustanova obilježava jubilej – 175 godina svog postojanja, te za izuzetno vrijedna i zapažena dostignuća u procesu oplemenjivanja nastavnog procesa i izvannastavnog djelovanja škole, njenih nastavnika i svih učenika u tehničkoj, športskoj, likovnoj, literarnoj i drugim djelatnostima, koji svojim rezultatima pronose i šire ugled Općine i Županije u Republici Hrvatskoj.“

3.3. Zdravstvo i socijalna zaštita

Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti kojeg je donio Hrvatski sabor na sjednici od 15. prosinca 2008. godine zdravstvena zaštita u smislu ovoga Zakona obuhvaća sustav društvenih, skupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprečavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, pravodobno liječenje te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju. Predmetnim zakonom, Općina Rešetari kao jedinica lokalne samouprave u skladu s utvrđenim pravima i obvezama u obvezi je osigurati uvjete za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zdravlja stanovništva, organizirati i osigurati ostvarivanje zdravstvene zaštite na svom području. Ambulanta opće medicine u naselju Rešetari (koja djeluje kao

sastavni dio Doma zdravlja dr. Andrija Štampar, Nova Gradiška) stoga omogućuje zdravstvenu zaštitu na primarnoj razini kroz djelatnosti:

- opće/obiteljske medicine,
- zdravstvene zaštite predškolske djece,
- preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata,
- javnog zdravstva– zdravstvene zaštite žena,
- stomatološke zdravstvene zaštite,
- higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite,
- medicine rada,
- zdravstvene zaštite mentalnoga zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti,
- patronažne zdravstvene zaštite,
- zdravstvene njege u kući bolesnika,
- hitne medicine,
- sanitetskog prijevoza,
- palijativne skrbi,
- ljekarništva,
- laboratorijske dijagnostike.

Osim ambulate opće medicine kao radne jedinice Doma zdravlja dr. Andrija Štampar - Nova Gradiška te ljekarničke jedinice „Zubović“, stanovništvu općine na raspolaganju stoje usluge zdravstvene zaštite obližnje Opće bolnice Nova Gradiška, Psihijatrijske bolnice Sveti Rafael - Strmac, te više koncesionara iz područja zdravstvene djelatnosti opće (obiteljske) medicine, dentalne medicine te zdravstvene njege u kući. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ima ugovoreno provođenje primarne zdravstvene zaštite s privatnim zdravstvenim djelatnicima.

Opća bolnica Nova Gradiška provodi djelatnosti bolničke, polikliničko-konzilijarne zdravstvene zaštite, dijagnostike, zdravstvene njege te ljekarničke djelatnosti. U sastavu Opće bolnice su djelatnosti, službe, odjeli i odsjeci s pripadajućom polikliničko-konzilijarnom zdravstvenom zaštitom. Prema Pravilniku o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova u kategorije, ustanova je gradska (lokalna) bolnica sa sljedećim medicinskim organizacijskim jedinicama: djelatnost za unutarnje bolesti, djelatnost za kirurške bolesti, djelatnost za ginekologiju i porodiljstvo, djelatnost za dječje bolesti, služba za neurologiju i psihijatriju, dijagnostičko-specijalističke i druge službe te hitna medicinska pomoć (hitni medicinski prijem).

3.4. Civilno društvo

Na području općine djeluje ukupno 23 registrirane organizacije i udruge civilnog društva, a to su:

1. "FUTURA" UDRUGA RATARA, STOČARA, VOČARA, VINOGRADARA I POVRTLARA, REŠETARI, V. NAZORA 51
2. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO REŠETARI, REŠETARI, V.NAZORA 29
3. DRUŠTVO " NAŠA DJECA" REŠETARI, VLADIMIRA NAZORA 30
4. KNJIŽEVNO LIKOVNO DRUŠTVO "REŠETARI", VL. NAZORA 30
5. KOŠARKAŠKI KLUB "TOMISLAV" REŠETARI, REŠETARI, V.NAZORA BB
6. KUGLAČKI KLUB "REŠETARI" REŠETARI, REŠETARI, V.NAZORA BB
7. KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "REŠETARI", REŠETARI, V. NAZORA 30
8. LOVAČKA UDRUGA "GOSTINAC" REŠETARI, REŠETARI, VLADIMIRA NAZORA 150
9. NOGOMETNI KLUB "BUDUĆNOST" REŠETARI, REŠETARI, V.NAZORA BB
10. TAMBURAŠKO DRUŠTVO "SJENKE", REŠETARI, MATIJE GUPCA 10
11. UDRUGA HRVATSKIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA OPĆINE REŠETARI, REŠETARI, V. NAZORA 30
12. UDRUGA MATICE HRVATSKIH UMIROVLJENIKA OPĆINE REŠETARI, REŠETARI, V.NAZORA 30
13. VATROGASNA ZAJEDNICA OPĆINE REŠETARI, REŠETARI, V.NAZORA 291
14. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO ADŽAMOVCI, ADŽAMOVCI, ADŽAMOVCI BB
15. NOGOMETNI KLUB "MLADOST" BRĐANI, BRĐANI, BRĐANI BB
16. UDRUGA ŽENA BRĐANI, BRĐANI 59
17. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO ZAPOLJE, ZAPOLJE, IVANA ZAPOLJSKOG BB
18. LOVAČKA UDRUGA "KUNA ZLATICA" ADŽAMOVCI, ZAPOLJE, IVANA ZAPOLJSKOG 108
19. NOGOMETNI KLUB "POLET" ADŽAMOVCI, ZAPOLJE, SV. VALENTINA BB
20. KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO DREŽNIK, DREŽNIK, TRG HRVATSKIH BRANITELJA 22
21. KARNEVALSKA UDRUGA "DIDOVI IZ DREŽNIKA", DREŽNIK, TRG HRVATSKIH BRANITELJA
22. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO GUNJAVCI, GUNJAVCI, HRVATSKIH BRANITELJA 34
23. NOGOMETNI KLUB "SLAVONAC" GUNJAVCI-DREŽNIK, GUNJAVCI, GUNJAVCI

U svim naseljima općine izgrađeni su i uređeni društveni domovi, njih ukupno sedam. Domovi imaju važnu ulogu u društvenom životu lokalne zajednice, budući da osiguravaju prostor za okupljanje mještana kao i organizaciju raznih društvenih sadržaja.

3.5. Vjerske zajednice

Na području općine Rešetari djeluju dvije katoličke župe: župna crkva Krista Kralja u naselju Rešetari te župna crkva Mučeništva sv. Ivana Krstitelja. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku čak 97,64% stanovništva Općine Rešetari izjašnjava se katolicima, dok su u manjoj mjeri zastupljeni ostali vjernici: pravoslavci s 0,86%, protestanti s 0,04%, ostali kršćani s 0,42% te muslimani s 0,43%. Tek 0,04% stanovništva izjašnjavaju se kao agnostici i skeptici, a 0,44% kao ateisti ili se ne smatraju vjernicima.

Tablica 5: Stanovništvo prema vjeri u Općini Rešetari

Red. broj	Vjera	Br. pripadnika vjerskog opredjeljenja	Udio u ukupnom br. stanovnika
1.	Katolici	4641	97,64%
2.	Pravoslavci	41	0,86%
3.	Protestanti	2	0,04%
4.	Ostali kršćani	20	0,42%
5.	Muslimani	6	0,13%
6.	Agnostici i skeptici	2	0,04%
7.	Nisu vjernici i ateisti	21	0,44%
8.	Ne izjašnjavaju se	13	0,27%
9.	Nepoznato	7	0,14%

Izvor: DZS, 2011.

3.6. Kultura, sport i rekreacija

Društveni život mještana općine ponajviše je vezan uz nekolicinu objekata društvene infrastrukture od kojih najvažniju ulogu imaju spomenuti društveni domovi u kojima se tijekom godine organiziraju razna događanja vezana uz gospodarske i kulturne djelatnosti. Za mlađu populaciju važnu ulogu imaju izgrađena sportska igrališta, njih ukupno 7, te 3 dječja igrališta.

U sklopu Osnovne škole Ante Starčevića u Rešetarima nalazi se sportska dvorana koja je svakodnevno u funkciji održavanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Također, u istoj se tijekom godine održavaju razne kulturne i sportske manifestacije. Uz Osnovnu školu Vladimira Nazora u naselju Adžamovci, u okviru realizacije Programa integralnog razvoja lokalne zajednice EIB-2, započela je realizacija projekta izgradnje sportske dvorane. Vrijednost investicije iznosi 6.625.000,00 kuna bez PDV-a, a radove sufinanciraju Općina Rešetari i Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije. Završetak radova planiran je u 2013. godini, kada će objekt biti stavljen u funkciju.

Brdski predjel općine pogodan je bavljenje rekreativnim aktivnostima kao što su pješaćenje, nordijsko hodanje, planinarenje, brdski biciklizam i slično. Naime, na području općine nalaze se markirane planinarske staze koje su sastavni dio Slavenskog planinarskog puta, kao i obilježena biciklistička staza Sava.

4. Komunalna i prometna infrastruktura

4.1. Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav Općine Rešetari predstavlja dio šireg regionalnog vodoopskrbnog sustava kojime se rješava pitanje vodoopskrbe na području Brodsko-posavske županije. Iako Općina Rešetari kontinuirano radi na izgradnji vodoopskrbne mreže na svom području, stupanj izgrađenosti vodoopskrbne mreže na području općine nije zadovoljavajući. Na području naselja Adžamovci, Brđani i Zapolje vodoopskrbna mreža je u potpunosti izgrađena i stavljena u funkciju, dok je u naselju Gunjavci također u potpunosti izgrađena, no ista nije u funkciji budući da puna funkcionalnost iste zahtijeva izgradnju dvije crpne stanice. Stupanj izgrađenosti vodoopskrbne mreže na području naselja Rešetari kao administrativnog središta općine iznosi 80%, dok na području naselja Drežnik pokrivenost vodoopskrbnom mrežom iznosi 50%. Budući da se naselje Drežnik kao i Gunjavci nalazi u brdskom dijelu općine, također je potrebno izgraditi dvije crpne stanice kako bi vodoopskrba bila funkcionalna.

Po stavljanju u funkciju vodospremnika zapremine 1500 m³ u Rešetarima koji je trenutno u završnoj fazi izgradnje, a nalazi se na 300 m nadmorske visine, omogućiti će se priključenje na javnu vodoopskrbnu mrežu svim stanovnicima navedenih naselja. Na području naselja Bukovica vodoopskrbna mreža nije izgrađena, no do samog naselja izgrađen je magistralni cjevovod Rešetari – Cernik, te je za izgradnju mreže u naselju Općina Rešetari izradila potrebnu projektno tehničku dokumentaciju i ishodila zakonom propisane suglasnosti i dozvole. Dosadašnja investicijska ulaganja Općine Rešetari u izgradnju vodoopskrbnog sustava iznose više od 12 milijuna kuna.

Svi dijelovi općine koji za sada nisu obuhvaćeni izgrađenom vodoopskrbnom mrežom, vodom se snabdijevaju iz bunara koji se pretežito pune površinskim vodama što predstavlja latentnu opasnost za zdravlje lokalnog stanovništva. Zbog prirodnih nepogoda u vidu čestih suša ili pak obilnih padalina nerijetko se suočavaju s problemima nedostatka i/ili zamućenja pitke vode zbog čega su u bližoj povijesti zabilježene česte pojave žutice i bakterijskih bolesti. S druge strane, nekontrolirano i neadekvatno odlaganje otpada u vodotoke uzrokuje zagađenje istih. Stoga je daljnja izgradnja sustava javne vodoopskrbe na području općine nužna kako bi se unaprijedila razina kvalitete života, te spriječilo ugrožavanje zdravlja stanovništva.

4.2. Odvodnja otpadnih voda

Na području Općine Rešetari sustavom odvodnje otpadnih voda u potpunosti je obuhvaćeno tek naselje Rešetari kao administrativno središte općine. Na području naselja izgrađen je mješoviti razdjelni sustav odvodnje kao dio vodnogospodarskog sustava. Na području naselja Adžamovci izgrađeno je tek 10 – 15% mreže sustava odvodnje, dok se na području ostalih naselja otpadne vode skupljaju putem septičkih/sabirnih jama. Zbog nekontroliranog ispuštanja fekalnih voda u neadekvatne sabirne jame često dolazi do pojave zagađenja

podzemnih i površinskih voda i nastajanje izrazito neugodnih mirisa na mjestima zagađenja, čime se direktno ugrožava zdravlje stanovništva jer se većina stanovništva još uvijek vodom opskrbljuje putem vlastitih bunara. Fekalne vode sadrže koliformne i patogene bakterije (koje kod ljudi mogu izazvati niz bolesti kao što su meningitis, sepsu, infekcije urinarnog i respiratornog trakta, alimentarne toksiko-infekcije, koleru, tifus, salmonelozu, dizenteriju, gastroenteritis itd.) a moguća je prisutnost virusa i parazita što predstavlja znatan rizik za zdravlje svih koji na bilo koji način dolaze u kontakt s takvim vodama.

Uz neadekvatno izgrađene septičke/sabirne jame, jedan od većih problema čine i stajske gnojnice kao neizbježan nusprodukt poljoprivredne proizvodnje. Naime, vrlo je učestala pojava nepropisnog odlaganja stajskog gnoja u melioracijske kanale, zatrpavanje istoga na poljoprivrednom zemljištu, što dugoročno utječe na promjenu kvalitete tla i voda budući da organski gnoj i gnojnice sadržavaju mikroelemente i makrohranjiva (N,P,K,Ca,Mg), te stimulativne tvari (hormone rasta) i mikrobe tla koji u većim količinama negativno djeluju na strukturu tla i uzrokuju zagađenje površinskih i podzemnih voda.

U pogledu utjecaja industrijskih otpadnih voda na okoliš na području općine, a uzevši u obzir da je struktura gospodarstva orijentirana uglavnom na manje proizvodne subjekte, može se zaključiti da na području općine nema velikih industrijskih zagađivača. Istaknuti se može jedino Tvornica koža „Psunj“, čije se tehnološke otpadne vode djelomično obrađuju kroz postojeći uređaj, biološki pročišćivač za predtretman lociran na parceli Kožare.

Isti nije u 100%-tnoj funkciji budući da otpadne vode nisu svedene na granične mjere ispuštanja u otvoreni sustav odvodnje u naselju Rešetari, te prelaze zadane parametre obrade vode (odvajanje muljevitih od obrađenih voda) prosječno za 20%.

Iako je do sada u izgradnju sustava odvodnje otpadnih voda uložila preko 25 milijuna kuna, razvidno je da je na području Općine Rešetari stupanj izgrađenosti predmetne infrastrukture daleko od zadovoljavajućeg, posebice promatrajući s aspekta zaštite okoliša i utjecaja otpadnih voda na okoliš.

Stoga je daljnja izgradnja mreže sustava odvodnje otpadnih voda na području ostalih naselja općine jedan od imperativa budućeg razvoja, a za čiju izgradnju je Općina Rešetari izradila idejni projekt i ishodila lokacijsku dozvolu, dok su glavni projekt i potvrda glavnog projekta u fazi izrade/ishođenja. Planirana infrastrukturna mreže odvodnje na području ostalih naselja dio je zajedničkog projekta izgradnje aglomeracijskog sustava odvodnje Grada Nova Gradiška.

4.3. Postupanje s otpadom

Kao i na svim naseljenim područjima, problematika nastajanja i zbrinjavanja otpada, te njegova negativnog utjecaja na okoliš prisutna je i na području Općine Rešetari. Izmjешtanje otpada iz naseljenih područja kao i njegovo kvalitetno zbrinjavanje na način da ne

predstavlja opasnost za okoliš predstavlja relativno skup proces koji se može kvalitetno do kraja realizirati samo u okviru većih i gušće naseljenih područja. Naime, ukupno zbrinjavanje otpada na deponijama koje zadovoljavaju sve kriterije zaštite okoliša relativno je skupo, te ga uglavnom nije moguće ostvarivati na teritorijalno manjim područjima s manjom koncentracijom stanovništva.

Dosadašnje stanje u pogledu zbrinjavanja komunalnog otpada na području Općine Rešetari nije bilo zadovoljavajuće. Iako teritorijalno ustrojena 1992. godine, problematika zbrinjavanja otpada seže još od 1982. godine, kada se komunalni otpad s teritorija Općine Rešetari, Grada Nova Gradiška i okolnog gravitacijskog prostora deponirao na području Općine Rešetari, na odlagalištu lociranom u blizini "Kožare" (depresije "Mulovi"). Iako je bilo u funkciji punih 15 godina, navedeno odlagalište nikada nije steklo status službenog odlagališta otpada. S obzirom na to da se otpad na odlagalištu nije adekvatno zbrinjavao, tijekom 1997. godine odlagalište otpada je zatvoreno.

Kako bi riješila problematiku zbrinjavanja komunalnog otpada s područja općine, 1999. godine Općina Rešetari potpisala je ugovor s tvrtkom „Slavča“ d.o.o. iz Nove Gradiške o organiziranom prikupljanju i odvozu komunalnog otpada s područja općine. Predmetnim ugovornim odnosom, Općina Rešetari ugovorila je deponiranje komunalnog otpada s područja Općine Rešetari bez financijskih troškova za razdoblje od 10 godina, te se obvezala samostalno i o vlastitom trošku izvršiti sanaciju navedenog zatvorenog odlagališta otpada u Rešetarima. Danas, na području Općine Rešetari prikupljanje komunalnog otpada Rešetari obavlja tvrtka Slavča d.o.o. jednom tjedno kamionima smećarima zapremnine 16 m³. Iako točni podaci o prikupljenim količinama otpada i njegovu razvrstavanju na razini općine ne postoje, procjenjuje se da dnevna količina po glavi stanovnika iznosi 0,75 kg ili 2,565 kg po domaćinstvu. Na cijelom području ne postoji organizirano odvojeno prikupljanje korisnih otpadnih tvari iz komunalnog otpada. Primarna reciklaža na području općine djelomično se provodi putem zelenih otoka, te zahvaljujući uvođenju otkupa staklene i PET ambalaže.

U pogledu ugovorene sanacije odlagališta otpada, obvezama proisteklih iz istoga, te potrebi što skorije sanacije istoga zbog sprječavanja negativnih utjecaja na okoliš, Općina Rešetari riješila je imovinsko pravne odnose, izradila Studiju utjecaja na okoliš, idejni projekt, glavni i izvedbeni projekt, ishodila lokacijsku dozvolu, provela potrebne predradnje (ispitivanje radova), te je cjelokupna projektno tehnička dokumentacija trenutno u postupku ishođenja potvrde glavnog projekta. Također na svim provedenim poslovima izvršena je recenzija. No, uzevši u obzir da ukupna vrijednost cjelokupne investicije iznosi gotovo 17 milijuna kuna, predviđa se otežana realizacija projekta sanacije s obzirom na skromne financijske mogućnosti Općine, te opću gospodarsku krizu.

4.3.1. Divlje deponije na području općine

Na području općine Rešetari registrirana su četiri divlja odlagališta otpada, i to:

- 1) Divlja deponija „Volujaci“ koja se nalazi u blizini naplatnih kućica na izlazu s autoceste. Otpad je rasprostranjen na području 134 m dužine i 115 m širine, a čine ga većinom ostaci stočne hrane i otpad iz silosa i skladišta PPK-a Nova Gradiška.
- 2) Divlja deponija „Obilaznica prema Požegi“ nalazi se uz državnu cestu prema Požegi u obliku nekoliko manjih i većih deponija širine 50 m i dužine 100 m. Sastav otpada čine većinom kućanski i glomazni otpad.
- 3) Divlja deponija „Uz potok Rešetarica u ulici Antuna Petrovića“ nalazi se uz vodotok Rešetarice, a većim dijelom se sastoji od građevinskog otpada na prostoru širine 30 m i dužine 30 m.
- 4) Divlja deponija „Fabrika“ također se nalazi uz vodotok Rešetarice, u ulici Vladimira Nazora. Sadržava komunalni otpad iz kućanstva i nešto glomaznog otpada na prostoru širine 50 m i dužine 100 m.

Iako Općina Rešetari kontinuirano provodi čišćenje divljih odlagališta otpada na području općine, problematika nastajanja istih i dalje je prisutna zbog neinformiranosti i niske razine osviještenosti lokalnog stanovništva o zaštiti okoliša i mogućim štetnim utjecajima nekontroliranog i neadekvatnog zbrinjavanja otpada. Lokacije nastajanja divljih odlagališta otpada posebice su vidljiva u brdskim i slabije naseljenim dijelovima općine, te šumama i vodotocima.

4.4. Energetski sustav

4.4.1. Elektroopskrba

Područje Općine Rešetari sa svojim naseljima uključeno je u energetski – elektroopskrbni sustav preko transformatorskog postrojenja TS 35/10 kV u Novoj Gradiški. Ova glavno lokalno elektroopskrbno postrojenje uključeno je u elektroopskrbni sustav preko 35 kV kabela i dalekovoda, koji TS 35/10 kV Nova Gradiška povezuje sa TS 110/35 kV Nova Gradiška jug i TS 35/10 kV Batrina.

Osnovni izvor napajanja područja Grada Nova Gradiška i šireg okolnog područja je TS Nova Gradiška 110/35/10 kV (puštena u pogon 1977. godine) s dva identična transformatora sljedećih značajki:

110/35/10 kV $\pm 10 \times 1,5\%$, $S_n = 20/20/6.67$ MVA, $u_k = 11/11/7\%$, YyOd5.

Postojeći energetski sustav zadovoljava potrebe korisnika prostora s opskrbom preko 110/35 i 35/10 kV transformatorske stanice Nova Gradiška.

Prostorom općine prolazi i dio magistralnih dalekovoda kao dijelova županijskog i državnog energetskeg sustava u okviru elektroopskrbe. Svi dalekovodi razine 110 i 35 kV zadržavaju se sa svojim zaštitnim koridorima, uz dogradnju novih trasa 35 kV dalekovoda.

4.4.2. Plinoopskrba

Na području općine Rešetari postoji izgrađena plinska mreža u naseljima Rešetari (100%), Adžamovci (100%), Brđani (100%), Zapolje (80%), dok u naseljima Drežnik, Gunjavci i Bukovica ne postoji izgrađen sustav plinoopskrbe. Daljnje aktivnosti općine Rešetari usmjerene su pokrivanju ostalih naselja plinskom mrežom, no prepreku predstavlja koncesionar koji se ne pridržava ugovora o izgradnji niti dinamike plana izgradnje. Opskrba i distribucija plina pod ingerencijom je koncesionara Plin projekt d.o.o.

4.4.3. Javna rasvjeta

Mreža javne rasvjete kao osnovne infrastrukture izgrađena je na cijelom području općine Rešetari još 1997. godine, te je sukladno potrebama i mogućnostima tijekom godina i obnavljana.

U sustavu javne rasvjete koriste se ne-ekološka (živina) rasvjetna tijela koja karakterizira štetno i bespotrebno rasipanje proizvedenog svjetla prema horizontu i prema nebu, odnosno izvan zone koju je potrebno osvijetliti. Tehnička izvedba javne rasvjete na području općine obuhvaća drvene stupove na koje su postavljena rasvjetna tijela, dok je u nekim dijelovima općine, javna rasvjeta izvedena putem tzv. "visilica".

Navedena javna rasvjeta ne udovoljava osnovnim standardima zaštite okoliša, te dovodi do pojave svjetlosnog zagađenja koje obuhvaća svaku nepotrebnu emisiju svjetlosti u prostor izvan zone koje je potrebno osvijetliti (ceste, ulice, trgovi, spomenici).

Svjetlosno zagađenje predstavlja potencijalnu opasnost za eko-sustav jer uzrokuje poremećaje prirodnog životnog ciklusa ptica, kukaca, šišmiša i ostalih životinja, te biljaka koje često nisu u mogućnosti pravilno koristiti energetske resurse. Ne samo da svjetlosno zagađenje utječe na biljni i životinjski svijet, nego isto tako utječe i na zdravstveno stanje ljudi jer uzrokuje poremećaje metabolizma zbog abnormalne proizvodnje hormona melatonina. Učinci na ljudsko zdravlje se manifestiraju iscrpljenošću organizma, potištenosti i depresijom. U pogledu sigurnosti u prometu, također je dokazan velik utjecaj svjetlosnog zagađenja. Naime, neadekvatna i nepravilno postavljena rasvjeta itekako utječe na vidljivost i percepciju, kao i brzinu reakcije sudionika u prometu.

Zastarjela i neadekvatna javna rasvjeta bespotrebno stvara veću emisiju stakleničkih plinova, karakteriziraju je visoki troškovi održavanja, dok s druge strane, potrošnja električne energije je povećana za 30-40%.

S obzirom na štetne utjecaje po okoliš i ljude, modernizacija javne rasvjete ekološkom i energetski učinkovitom rasvjetom trebala bi biti jedan od ključnih infrastrukturnih projekata Općine Rešetari.

4.5. Prometna infrastruktura

4.5.1. Cestovni promet

Općina Rešetari nalazi se uz vrlo važne prometnice: autocesta Zagreb - Slavonski Brod - Beograd, željeznička pruga Zagreb - Vinkovci, u dodiru je i sa starom krajiškom cestom ("Starom cestom"), a kroz grad prolazi i državna cesta prema Požegi i Našicama.

Već je naprijed naglašeno da je prometni položaj Općine Rešetari izuzetno dobar, budući da njezinim središnjim dijelom prolazi glavna državna prometna infrastruktura. U okviru te prometne infrastrukture državnog značaja najvišu razinu ima postojeća autocesta - državna cesta D-4. Povoljne strane prolaza postojeće autoceste posebno su naglašene kroz realizaciju čvorišta na teritoriju općine Rešetari, čime je omogućen izuzetno kvalitetan prometni pristup njezinom području sa prometnica najviše razine. Upravo taj prometni pravac – državna cesta D-4 osigurava vrlo kvalitetnu prometnu povezanost Rešetara u pravcu zapada (državno središte - Grad Zagreb) i istoka prema županijskom središtu - Gradu Slavonski Brod.

Osim autoceste – državne ceste D-4, drugi transversalni pravac koji u smjeru sjever- jug prolazi rubnim zapadnim područjem Općine Rešetari čini državna cesta D-51, a ista povezuje područje općine sa važnim regionalnim središtem - Gradom Požega. Manjim dijelom općine, na zapadnom rubu, nalazi se dio trase državne ceste D-313, koja čini odvojak sa cestom D-51 u pravcu Grada Nova Gradiška, te omogućava dobru povezanost općine prema tom najbližem regionalnom središtu. Uz navedene državne ceste okosnicu prometnog sustava čini i županijska cesta Ž- 4158, koja u pravcu istok-zapad povezuje veliki broj naselja izgrađenih u neprekinutom pojasu (konurbacijsko područje Nove Gradiške) te predstavlja glavnu ulicu tih naselja i osigurava im kvalitetnu prometnu vezu prema bivšem općinskom središtu - Gradu Nova Gradiška.

Opisana tri glavna prometna cestovna pravca formiraju područje prometno-razvojnih koridora uz koji se ostvaruje najveći dio budućih razvojnih ciljeva Općine Rešetari te isti predstavljaju najatraktivnije područje buduće izgradnje gospodarskih sadržaja. Drugi dio pretežito lokalne povezanosti ostvaruje se u transversalnom smislu, t.j. u pravcu sjever – jug na glavnom pravcu – državnoj cesti D-51 kojom se omogućava kvalitetna veza između autoceste (državna cesta D-4) i najurbaniziranijeg dijela područja općine Rešetari (uz cestu Ž-4158), te njegovog bivšeg općinskog središta grada Nova Gradiška preko državne ceste D-313. Navedena veza u pravcu Rešetara, ali i Grada Nova Gradiška i Grada Požega realizira se preko čvora na autocesti čime to čvorište dobiva veliki značaj regionalnog distributera prometa u pravcu sjevera.

Prigorsko područje Općine Rešetari tj. brežuljkasti i brdoviti prostor sjeverno od županijske ceste Ž-4158 (južni obronci Psunja) povezuje se u pravcu općinskog središta i središnjeg prometnog koridora županijskim i lokalnim cestama. Pri tome veći značaj imaju županijske ceste Ž-4143 i Ž-4178 (Ž-4159), od kojih Ž-4178 prelazom preko autoceste povezuje sjeverni i južni dio općine Rešetari. Uz navedeni prometni pravac na potezu Drežnik-Gunjavci-Adžamovci-Brđani-Zapolje-Općina Vrbje izvedene su ceste županijskog i lokalnog značaja za pristup pojedinim naseljima. Pristup Rešetarima odvija se preko ceste Ž-4142 kao odvojka s ceste Ž-4158, dok se od Rešetara prema Bukovici pristupa lokalnom cestom L - 42006.

Južni - ravničarski dio područja općine Rešetari je slabije izgrađen (samo naselje Zapolje), pa za pristup tom području zadovoljava postojeća cesta Ž-4178. Preko te prometnice ostvaruje se direktna povezanost s prostorom općina Vrbje i Davor, a indirektno s područjem Grada Nova Gradiška.

Tablica 6: Županijske ceste na području Općine Rešetari

Red. broj	Oznaka ceste	Naziv dionica
1.	Ž 4142	Rešetari- Ž 4158
2.	Ž 4143	Drežnik-Gunjavci-Adžamovci (Ž 4158)
3.	Ž 4158	Okučani (D-59)-Kosovac-Medari-Nova Gradiška-Staro Petrovo Selo-Vrbova-Batrina (D-49)
4.	Ž 4159	Brđani- Ž 4158
5.	Ž 4178	Zapolje (Ž 4158)- Bodovaljci-Orubica-Davor
6.	Ž 4179	Ž 4178- Laze

Izvor: Županijska uprava za ceste Slavonski Brod, 2012.

Ukupna duljina županijskih cesta na području općine Rešetari iznosi 18,443 km, od čega je 17,509 asfaltirano, dok je 0,934 makadam. Ukupna duljina lokalnih cesta na području općine iznosi 3,407 km i sve su asfaltirane¹¹, dok ukupna duljina nerazvrstanih cesta na području općine iznosi 155 km.¹²

Ostali dijelovi cestovne prometne infrastrukture sastoje se iz prostora za prihvrat javnog cestovnog (autobusnog) prometa na području središnjeg naselja Rešetari, gdje se treba osigurati prostor uređenog (natkrivenog) autobusnog stajališta, budući da je veći autobusni terminal lociran relativno blizu, na području grada Nova Gradiška.

Prateći sadržaji uz postojeću prometnu infrastrukturu dijelom su već realizirani u neposrednoj blizini čvorišta također na teritoriju grada Nova Gradiška, pa je tako uz pravac autoceste – državne ceste D-4 već izgrađen niz prostora s namjenom odmorišta – parkirališta, benzinske postaje i ugostiteljsko-turističkih objekata (motel "Slaven"). Isto tako

¹¹ Izvor: Županijska uprava za ceste Slavonski Brod

¹² Izvor: Općina Rešetari

odgovarajući uslužni sadržaji izgrađeni su u neposrednoj blizini zapadne granice općine Rešetari uz D-313 (benzinska postaja i prateći sadržaji).

4.5.2. Željeznički promet

Željeznička infrastruktura sastoji se od glavne magistralne željezničke pruge prvog reda MG 2.1. Ova pruga predstavlja danas glavni željeznički prometni pravac između središnjeg i istočnog dijela Hrvatske odnosno čini dio X. europskog koridora na potezu Zagreb – Tovarnik. Postojeći uvjeti za odvijanje prometa na tom pravcu, kao i dosadašnji zahvati rekonstrukcije i remonta, omogućavaju postizanje većeg opterećenja i povoljnih brzina do 160 km/h.

S obzirom na uvjete i prometne standarde koje treba ostvariti, ukoliko se želi postići uključivanje Republike Hrvatske u X. prometni europski koridor, nužno je provesti određene zahvate u okviru državne željezničke infrastrukture, koji se dijelom reflektiraju i na područje općine Rešetari.

Zadržava se željeznički kolodvor na području Nove Gradiške kao putnički kolodvor koji podmiruje i potrebe stanovništva Općine Rešetari, prvenstveno u funkciji međumjesnog i lokalnog prometa.

4.6. Telekomunikacijski i poštanski promet

Poštanska mreža unutar područja općine Rešetari izgrađena je usklađeno s koncentracijom korisnika prostora. Tako su poštanski uredi locirani na prostoru Rešetara i Zapolja koji u svom gravitacijskom prostoru pokrivaju potrebe stanovništva općine.

Područje općine Rešetari uključeno je u telekomunikacijski sustav Županije i Republike Hrvatske posredstvom područne i tranzitne centrale AXE 10 u Novoj Gradiški, kao jednog od komutacijskih čvorova (zajedno s tranzitnom centralom tipa EWSD u Slavonskom Brodu) unutar nepokretne telekomunikacijske mreže Županije. Lokalni telekomunikacijski sustav općine sastoji se od mjesnih telefonskih centrala izvedenih kao udaljeni pretplatnički stupnjevi (UPS) u odnosu na matičnu - područnu centralu u Novoj Gradiški. Mjesne centrale tipa UPS izgrađene su na područjima naselja Rešetari, Zapolje i Gunjavci te pokrivaju današnje potrebe svih sedam naselja (4 752 stanovnika) na području općine.

Međusobna povezanost područnih centrala ostvarena je preko svjetlovodnih i koaksijalnih kablskih telekomunikacijskih vodova. U okviru svoje funkcije, ovi vodovi imaju također imaju značaj za ostvarenje međunarodnih i magistralnih veza, a položeni su uz državnu cestu D-4 (koaksijalni) i županijsku cestu Ž-4158 (svjetlovodni).

Korisnički i spojni vodovi (pretplatničke distribucijske i razvodne mreže) obuhvaćaju svjetlovodne i mrežne TK kabele koji se grade između pojedinih pretplatničkih objekata i pripadnih UPS-ova, odnosno pripadne tranzitne centrale u Novoj Gradiški i to podzemnim distribucijskim NF kabelima od UPS-ova i tranzitne centrale do kabelskih izvoda te nastavno s podzemnim ili zračnim NF kabelima od kabelskih izvoda do pojedinih pretplatničkih objekata.

Mreža telekomunikacija zadovoljava potrebe razvijenijih dijelova područja općine, a posebno najrazvijenijeg središnjeg dijela. Pri tome je ukupna telekomunikacijska mreža preko mjesnih AXE centrala na područjima naselja Rešetari, Gunjavci i Zapolje, s kapacitetom od 1536 priključaka, kao udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS) na području naselja oslonjena na područnu tranzitnu centralu AXE 10 u Novoj Gradiški. Budućim razvitkom novih zona gospodarskih djelatnosti i proširenjem građevinskog područja naselja (s povećanjem broja domaćinstava), a i sukladno potrebama povišenja telekomunikacijskog standarda i boljeg povezivanja unutar područja općine, dugoročno se predviđa izgradnja novih ATC (tip UPS) na područjima svih naselja i većih gospodarskih područja, koji će se zajedno s postojećim UPS-ovima povezati putem novih podzemnih svjetlovodnih kabela. Time će se ostvariti visoka razina telekomunikacijske povezanosti unutar općine, kao i s drugim područjima.

Na inicijativu općine Rešetari kroz zadnjih nekoliko godina da se svim naseljima općine omogući pristup brzog interneta, u mjesecu rujnu ove godine pušten je u rad i funkciju nakon gradnje svjetlosnog kabela SVK RSS Gunjavci – TM BP Gunjavci, te omogućen pristup brzog interneta svim mještanima Drežnika i Gunjavaca preko TM bazne postaje u objektu OIv-a.

Ovakvim mogućnostima pristupa razvoja moderne tehnologije internetskog poslovanja uvelike se pomaže i razvoju gospodarstva kao i društvenog života ovoga dijela općine Rešetari.¹³

¹³ Službene internet stranice Općine Rešetari (www.resetari.hr)

5. Istaknuta prirodna i kulturna dobra

5.1. Zaštićeni dijelovi prirode i vodni resursi

Prostor Općine Rešetari raspolaže s iznimnim prirodnim resursima koje karakterizira visoka ekološka očuvanost. Prema kategorizaciji krajobraza na području općine evidentiran je osobito vrijedan predjel – prirodni krajobraz na području naselja Drežnik, kultivirani krajobraz – poljoprivredna područja u ravničarskom i prigorskom dijelu općine, te točke i potezi značajni za panoramske vrijednosti krajobraza (vizura s područja uzvisine Čerkinac - Vrh 304 m.n.m. na okolna naselja, područje Bunjevci – s uzvisinom 293 m.n.m. i panoramskom slikom Rešetara i Nove Gradiške).

Tablica 7: Zaštićene cjeline na području općine

	ZAŠTIĆENE CJELINE	Oznaka	Površina ha	%
1.	Zaštićena prirodna baština ukupno - nacionalni park - park prirode - ostali zaštićeni dijelovi prirode: Prirodni krajobraz (Drežnik)	NP	-	-
		PP	-	-
		PK	128,0	2,15
2.	Zaštićena graditeljska baština - arheološka područja - pojedinačni objekti	AP	30,0	
		PO	0,8	
	UKUPNO		158,80	2,67
	OPĆINA sveukupno		5942	100

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Rešetari, str. 119. (Urbanistički institut Hrvatske d.d., Zagreb, 2004.)

Vodne površine zauzimaju ukupno 48,69 ha odnosno 0,82% od ukupne površine općine Rešetari. Programom prostornog uređenja Općine Rešetari definirane su osnovne smjernice za organizaciju i uređenje prostora, pri čemu je posebna pažnja pridana vodotocima s ciljem osiguranja zaštite voda i očuvanja prirodnih režima.

Vodne resurse na području općine čine potok Rešetarica (21,87 km) s vodozaštitnim područjem svoje retencije u naselju Bukovica, Adžamovski potok (10,73 km) i potok Fošnik (4,15 km), vodozaštitna područja manjih akumulacija na području Drežnika (potoci: Kotački Dol, Lipovac, Hrastovac, Bazik), vodozaštitna područja lokalnih (manjih) izvorišta, kanalska mreža u naseljima koju sačinjava ukupno 53 kanala pretežno IV. kategorije prosječne dužine 1 m od kojih iznimku čini kanal Dobročin III. reda dužine 4 m, te podzemne vode koje se u naseljima dijelom koriste za vodoopskrbu bunarima. Veliki utjecaj na navedene vode i zapadni dio područja općine, osobito u slučaju plavljenja i visokih voda ima potok Šumetlica (Općina Cernik).

Rešetarica je jedini vodotok na području općine koji pripada I. redu vodotoka dok Fošnik i Adžamovski potok pripadaju vodotocima II. reda. Kategorizacija vodotoka u Hrvatskoj definirana je Uredbom o klasifikaciji voda (NN 77/98). Klasifikacija voda određuje se na temelju graničnih vrijednosti pojedinih tvari i drugih svojstava dopuštenih za određenu vrstu vode. Vode II. kategorije koje prevladavaju na području Općine Rešetari zadovoljavaju odredbe „dobrog ekološkog stanja kakvoće“ te se mogu koristiti za različite namjene (vodoopskrba, sport, rekreacija i sl.). Područje retencije – akumulacije Rešetarica tako predstavlja potencijalni vodoopskrbni resurs te je nužna zaštita tog prostora od eventualnih zagađenja.

Navedeni vodotoci se redovno godišnje održavaju i uređuju, međutim nemar i ekološka neosjetljivost stanovništva zbog koje dolazi do stvaranja divljih odlagališta otpada uz vodotoke ili njihovoj neposrednoj blizini predstavljaju ozbiljan problem. Iz odloženog otpada zbog dugotrajne razgradnje razgradivih komponenti otpada mogući su dugogodišnji utjecaji na vode u vidu mijenjanja kakvoće nadzemnih i podzemnih voda. Kako je voda medij kojim se štetne tvari najbrže šire, negativne posljedice očituju se i kroz mijenjanje kakvoće tla te ugrožavanje biljnog i životinjskog svijeta, budući da onečišćenja ulaze u lance ishrane, a u konačnici može dovesti do gubitka staništa i nestanka osjetljivih vrsta, te prekomjernog povećanja populacije pojedinih vrsta.

Zagađenje voda posredan utjecaj ima i na povećanje rizika za zdravlje čovjeka te smanjenje kakvoće života. Posebno značajno onečišćenje voda prisutno je i zbog sve češćeg korištenja agresivnih zaštitnih kemijskih sredstava u poljoprivredi zbog čega dolazi do zagađenja melioracijskih kanala u koji se slijevaju sve vode određenog melioracijskog sustava koje su često kontaminirane različitim biološkim i kemijskim agensima.

5.2. Zaštićena kulturna dobra

Čitav širi novogradiški prostor predstavlja vrijedno arheološko područje na kojemu su utvrđeni arheološki lokaliteti koji ukazuju na prošlost bogatu različitim kulturama. Kao rezultat rane nastanjenosti ovog područja otkrivena su nalazišta iz antičkog i srednjovjekovnog razdoblja.

Na području naselja Zapolje uz lokalitet "Puharine" registrirano nalazište iz antičkog i srednjovjekovnog perioda. Nalazište je smješteno na blago povišenom terenu okružen je s južne strane željezničkom prugom, sa zapada cestom a na istoku se spušta prema Ađamovačkom potoku. Na površini nalazišta uočeni su sljedeći nalazi: antička i srednjovjekovna keramika, te antički građevinski materijal (cigla, crijepovi, šut). Prilikom prokopa kanala otkriveni su masivni i dobro očuvani antički zidovi što ukazuje na postojanje većeg antičkog građevinskog kompleksa. Ovo nalazište zaštićeno je od strane Ministarstva kulture kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro. Drugi otkriveni arheološki lokalitet koji ne uživa status zaštite obuhvaća evidentirano nalazište na području naselja Adžamovci (lokalitet "Gradina") s nalazima iz srednjovjekovnog perioda.

Od sakralne graditeljske baštine preventivno zaštićeno kulturno dobro jest izvorno romanička Crkva sv. Nikole, također u Zapolju. U razdoblju gotike ista je produžena poligonalnim svetištem svođenim radijalnim šesterodijelnim gotičkim svodom. U postturskom razdoblju srednjovjekovna crkvice je obnovljena u baroknim oblicima. Kako su različiti stilovi u arhitekturi tijekom godina ostavljali svoja obilježja, danas ova crkvice ima svoju značajnu graditeljsku i umjetničku vrijednost, a osobito je specifična po svom načinu gradnje lomljenim kamenom i opekam te oslikanom unutrašnjosti.

6. Gospodarstvo

Područje Općine Rešetari pretrpjelo je teška razaranja tijekom Domovinskog rata, što se odrazilo i na gospodarstvo ovog područja, osobito kroz strukturne demografske promjene te visoku stopu nezaposlenosti. Većina tvrtki je ugašena što zbog ratnih devastacija, što zbog gubitka kvalificirane radne snage i tržišta. Globalna ekonomska kriza kao i recesija koja je uslijedila također su ostavile značajne posljedice na gospodarstvo cijele Brodsko-posavske županije, a time i na područja općine, uzrokujući stagnaciju, a zatim i pad gospodarske aktivnosti. Pored recesije, gospodarstvo je opterećeno i nizom problema iz novije prošlosti kao što su težak proces tranzicije gospodarstva prema ekonomiji otvorenog tržišta te nedostatak domaćih i stranih investicija.

Unatoč tomu, mogućnosti razvoja gospodarstva na području općine su vrlo izgledne, a vezane su ponajprije prostorno-prometne pogodnosti područja koje karakterizira kvalitetno poljoprivredno zemljište, dobro razvijena prometna infrastruktura te pogodnosti blizine državne granice s BiH.

6.1. Nezaposlenost i zaposlenost

Promatrajući razdoblje posljednjih 11 godina, od 2000. do 2011. godine, ukupni broj nezaposlenih je rastao sve do 2003. g., kada je bio najviši (736 nezaposlenih osoba). Od 2004. do 2006. nije bilo većih oscilacija dok 2007. i 2008. godina bilježe blaži pad broja nezaposlenih. Od 2009. godine nadalje broj nezaposlenih je u stalnom porastu. Kumulativni podaci za Općinu Rešetari u 2011. godini svjedoče o 638 nezaposlenih osoba.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje od 31. listopada 2012. u Općini Rešetari je registrirano ukupno 676 nezaposlenih osoba, od čega su 386 žene.

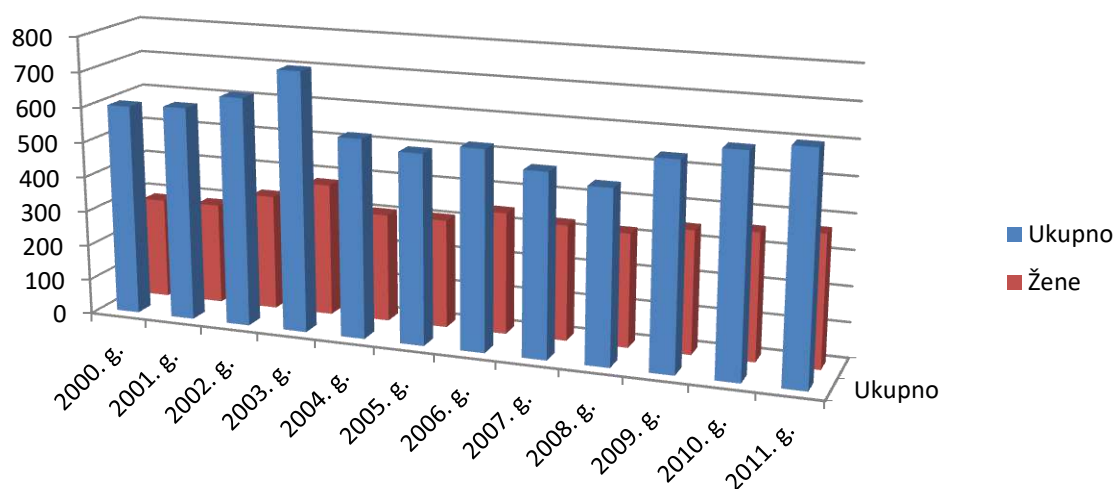
Tablica 8: Nezaposlenost u Općini Rešetari od 2000. do 2012. godine

Godina	Ukupno	Žene
2000.	601	287
2001.	609	288
2002.	650	329
2003.	736	378
2004.	563	307
2005.	537	308
2006.	564	345
2007.	517	327
2008.	489	321
2009.	579	347

2010.	617	358
2011.	638	371
Listopad 2012.	676	386

Izvor: HZZ, listopad 2012.

Grafikon 5: Nezaposlenost žena u Općini Rešetari u odnosu na ukupnu nezaposlenost u razdoblju od 2000. do 2011. godine

Izvor: HZZ, 2012.

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba s područja općine Rešetari koji je 2011. iznosio 638, 377 osoba odnosno 59% bile su žene. I prethodnih godina udio nezaposlenih žena bio je veći u odnosu na udio nezaposlenih muškaraca te je 2010. iznosio 58%, a 2009. 60%. Veći udio nezaposlenih žena u ukupnoj nezaposlenosti na području općine sukladan je s pokazateljima niže zapošljivosti žena na cjelokupnom području Republike Hrvatske što dodatno svjedoči o nepovoljnom položaju žena na tržištu rada.

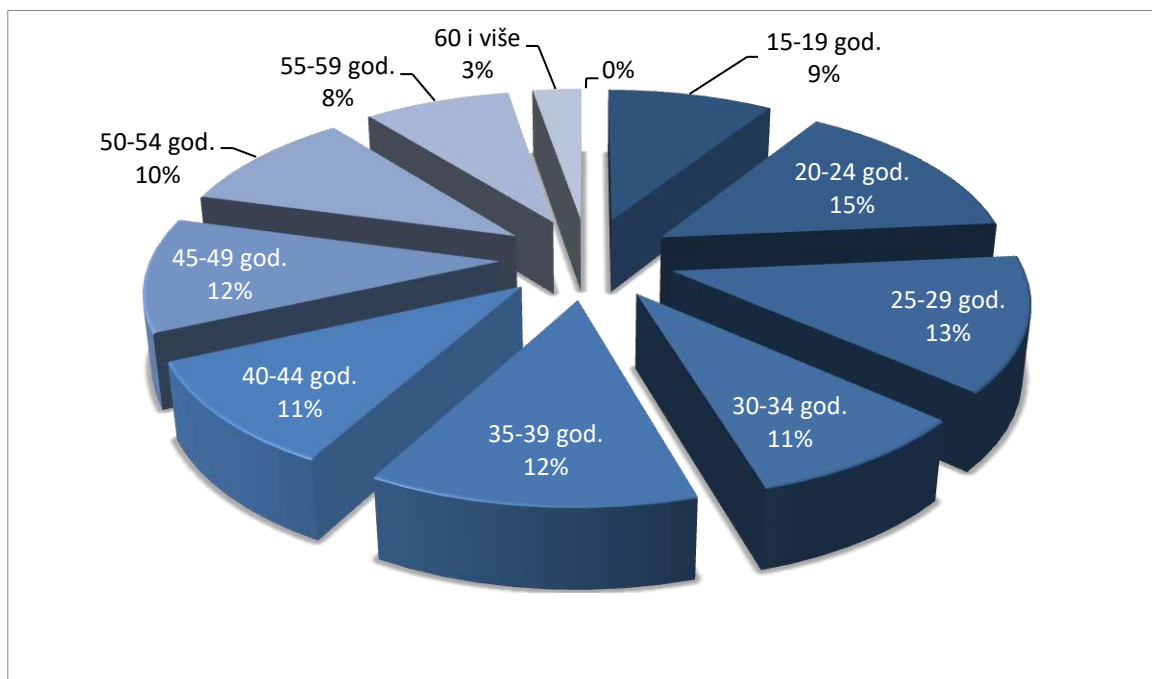
Tablica 9: Nezaposlene osobe u općini Rešetari prema dobi i spolu

STAROST (god.)	ŽENE	UKUPNO
15-19	29	61
20-24	44	98
25-29	48	88

30-34	33	60
35-39	61	85
40-44	48	69
45-49	54	75
50-54	41	68
55-59	27	54
60 i više	1	18
UKUPNO	386	676

Izvor: HZZ, listopad 2012.

Grafikon 6: Nezaposlenost stanovništva općine Rešetari prema dobi (na dan 31. listopada 2012.)

Izvor: HZZ, listopad 2012.

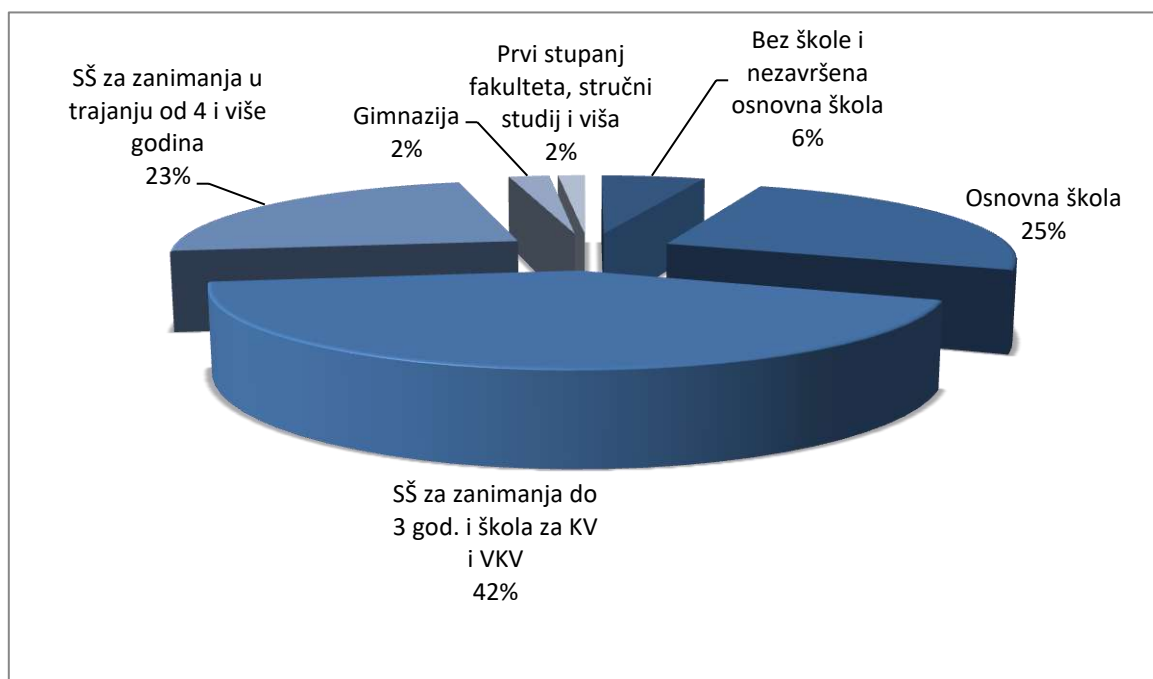
Od ukupnog broja nezaposlenih s područja općine Rešetari najveći udio čine radno sposobni mladi muškarci i žene od 20 do 24 godine, i to 15%. Mladi od 25 do 29 godina čine 13% od ukupnog broja nezaposlenih nakon čega se može zaključiti da gotovo trećinu od broja nezaposlenih čine mladi od 20-29 godina, odnosno mladi ljudi u punoj radnoj i stvaralačkoj snazi.

Tablica 10: Nezaposlene osobe u općini Rešetari prema razini obrazovanja i spolu

RAZINA OBRAZOVANJA	ŽENE	UKUPNO
Bez škole i nezavršena osnovna škola	20	38
Osnovna škola	111	165
SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV	135	280
SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina	90	155
Gimnazija	13	15
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša	8	10
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	9	13
Ukupno	386	676

Izvor: HZZ, listopad 2012.

Grafikon 7: Nezaposlenost stanovništva općine Rešetari prema razini obrazovanja (na dan 31. listopada 2012.)

Izvor: HZZ, listopad 2012.

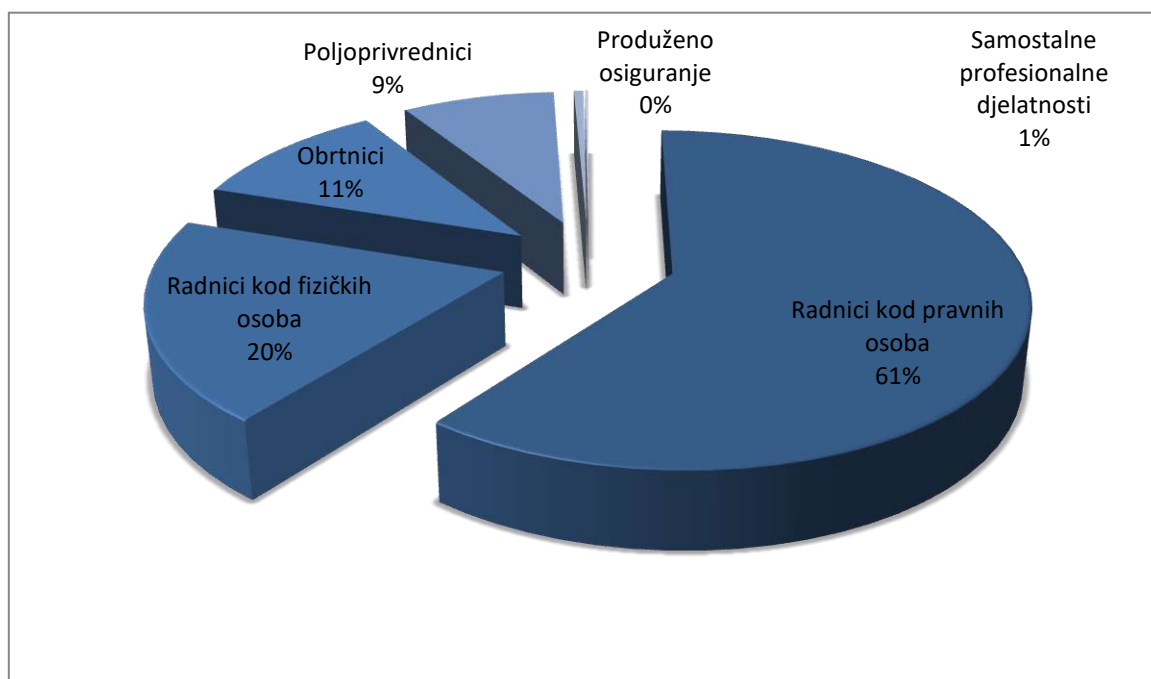
Podaci o nezaposlenosti stanovništva općine Rešetari prema razini obrazovanja govore da najveći udio (42%) u nezaposlenosti čine osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja do 3 god. te KV i VKV radnici od kojih su 55% muškarci. Također, vrlo je velik broj nezaposlenih osoba sa završenom osnovnom školom (165, od kojih su 111 žene) te sa završenom srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina.

Tablica 11: Zaposlenost na području općine Rešetari na dan 31. rujna 2012.

VRSTA OSIGURANIKA	BROJ OSIGURANIKA
Radnici kod pravnih osoba	350
Radnici kod fizičkih osoba	113
Obrtnici	63
Poljoprivrednici	48
Samostalne profesionalne djelatnosti	3
Osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu	-
Produženo osiguranje	1
UKUPNO	578

Izvor: HZMO, rujan 2012.

Grafikon 8: Zaposlenost na području općine Rešetari na dan 31. rujna 2012

Izvor: HZMO, rujan 2012.

Najveći broj zaposlenih s područja Općine Rešetari čine zaposleni kod pravnih osoba, čak 60%. Kod fizičkih osoba zaposleno je 113 djelatnika, odnosno 19% od ukupnog broja zaposlenih. Vrlo je mali broj samozaposlenih osoba u profesionalnim djelatnostima dok o zaposlenima kod međunarodnih organizacija u inozemstvu te hrvatskim državljanima zaposlenima na teritoriju RH kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu nema podataka.

6.2. Gospodarske djelatnosti

Razvijenost postojećih struktura gospodarstva na području općine Rešetari orijentirana je uglavnom na manje proizvodne subjekte. Glavni oslonac ukupnom gospodarstvu predstavljaju manje gospodarske jedinice u formi male privrede ili obiteljskih gospodarstava u sektoru zanatsko servisne proizvodnje, trgovine, usluga i ugostiteljstva ili poljoprivredne, odnosno stočarske proizvodnje. Na području općine Rešetari nalazi se 15 malih te 1 srednje poduzeće.

Tablica 12: Popis trgovačkih društava na području općine Rešetari po djelatnosti i veličini

DJELATNOST		BROJ TVRTKI			
Šifra po NKD-u	Naziv	Malo	Srednje	Veliko	Ukupno
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	4	1	0	5
F	GRAĐEVINARSTVO	1	0	0	1
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO	5	0	0	5
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	1	0	0	1
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELANOSTI	1	0	0	1
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	3	0	0	3

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, 2012.

Iz tablice je vidljivo da su gospodarske djelatnosti koje dominiraju na području općine Rešetari prerađivačka industrija te trgovina na veliko i na malo.

U tablici koja slijedi prikazane su tvrtke registrirane u Općini Rešetari s kratkim opisom glavnih djelatnosti.

Tablica 13: Tvrtke registrirane u Općini Rešetari (obuhvaća tvrtke koje su predale GFI-POD 2011. (godišnje financijsko izvješće)

Red. broj	NAZIV	Veličina poduzeća	Glavna djelatnost
1.	PSUNJ d.o.o.	Srednje poduzeće	Štavljenje i obrada kože
2.	BRIŽINE d.o.o. Rešetari	Malo poduzeće	Trgovina na malo motornim vozilima
3.	VET-PROM d.o.o. Rešetari	Malo poduzeće	Trgovina na veliko građevinskim materijalom i sanitarnom opremom
4.	SIDRO d.o.o. Rešetari	Malo	Ostala trgovina na veliko

		poduzeće	
5.	MATAN d.o.o.	Malo poduzeće	Cestovni prijevoz robe
6.	AGRO MONTING d.o.o.	Malo poduzeće	Proizvodnja uređaja za dizanje i prenošenje
7.	PROCOM d.o.o.	Malo poduzeće	Proizvodnja televizijskih odašiljača i radio odašiljača, te aparata za žičanu telefoniju i telegrafiju
8.	USTANOVA ZA ZDRAVSTVENU NJEGU MAJANOVIĆ	Malo poduzeće	Ostale djelatnosti humane medicine
9.	PLETER d.o.o.	Malo poduzeće	Podizanje zgrada (visokogradnja)
10.	NAŠ NOVI DOM d.o.o.	Malo poduzeće	Ostala trgovina na veliko
11.	KONTOAR d.o.o. Zapolje	Malo poduzeće	Računovodstveni, knjigovodstveni i revizijski poslovi; porezno savjetovanje
12.	DRVO d.o.o.	Malo poduzeće	Proizvodnja piljene građe; osim nesastavljenoga materijala za podove; impregnacija drva
13.	DOM MAJANOVIĆ d.o.o.	Malo poduzeće	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem
14.	DOM ZA STARE I NEMOĆNE OSOBE NADA d.o.o.	Malo poduzeće	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem
15.	GLORIA STIL d.o.o.	Malo poduzeće	Proizvodnja radnih odijela
16.	DVA KRILA d.o.o.	Malo poduzeće	Ostala trgovina na veliko

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, studeni 2012.

Tablica 14: Obrti registrirani u Općini Rešetari

Red. broj	NAZIV, VLASNIŠTVO I SJEDIŠTE OBRTA
1.	AG HUNTER, VL. DANIJELA RUMENović, REŠETARI, V. NAZORA 150
2.	ALUM PROIZVODNJA PVC I ALUMINIJSKE STOLARIJE, VL. MANUELA DUKIĆ, ADŽAMOVCI, M. GUPCA 70
3.	ALU-PLASTIK, IZRADA ALUMINIJSKE I PVC STOLARIJE I ROLETA, VL. STANISLAV BATINIĆ, REŠETARI, KRALJA TOMISLAVA 79/J
4.	AR - KONTO, VL. ALEN RELKOVIĆ, ZAPOLJE, I. ZAPOLJSKOG 57
5.	AROMAT, VL. GORDANA MAROSAVLJEVIĆ, REŠETARI, KRALJA P. KREŠIMIRA IV 1
6.	AUTO SERVIS KIČIĆ, VL. ŽELJKO KIČIĆ, REŠETARI, BANA J. JELAČIĆA 108
7.	AUTOLAKIRERSKA RADIONICA MUIĆ, VL. MAJA TURKALJ, REŠETARI, BANA J. JELAČIĆA 75 A

8.	AUTOLAKIRNICA VLAOVIĆ, VL. DRAGAN VLAOVIĆ
9.	AUTOLIMARSKA RADIONICA RAJKOVIĆ, VL. GORAN RAJKOVIĆ, REŠETARI, B. RADIĆA 119
10.	AUTOLIMARSKI OBRT, VL. IVAN BABIĆ, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA 83
11.	AUTOPRIJEVOZ I VUČNA SLUŽBA BABIĆ, VL. DUBRAVKO BABIĆ, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA 83
12.	AUTOPRIJEVOZNIK MIRKO PILJUZAN
13.	AUTOPRIJEVOZNIK VALENT REITER, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA IV 73
14.	AUTOSERVIS TURKALJ, VL. HRVOSLAV TURKALJ, REŠETARI, KRALJA TOMISLAVA 52
15.	BRAVARIJA FERIĆ, VL. IVAN FERIĆ, BRĐANI 55
16.	BRAVARIJA, VLAINIĆ, VL. NIKOLA VLAINIĆ, BRĐANI 22
17.	CAFFE BAR GOLD, VL. VLADIMIR VINTER, REŠETARI, B. JELAČIĆA 73
18.	CAFFE BAR PALAS, VL. MATO MARINOVIĆ, ZAPOLJE, I. ZAPOLJSKOG 27
19.	CAFFE BAR RICH, VL. DEJAN PETROVIĆ, ADŽAMOVCI, SVETOG VALENTINA 1
20.	ELCOM,ELEKTROINSTALATERSKA I ELEKTROMEHANIČARSKA RADIONICA, VL. STJEPAN MARINOVIĆ, ZAPOLJE, I. ZAPOLJSKOG 10
21.	GRAĐEVINSKI OBRT ŽELJKO, VL. ANTUN MIKOLČEVIĆ, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA 27
22.	GRAĐEVINSKI OBRT, STJEPAN AKMAČIĆ, DREŽNIK, KRALJA TOMISLAVA 33
23.	GRAĐEVINSKI RADOVI JOSIP MIRČIĆ, VL. JOSIP MIRČIĆ, ZAPOLJE, I. ZAPOLJSKOG 130
24.	GRAĐEVINSKI RADOVI JOSIP, VL. ANTUN MIKOLČEVIĆ, REŠETARI, BANA J. JELAČIĆA 64
25.	GUMITPLAST-IZRADA PREDMETA OD GUME I PLASTIKE, VL. VLADO TOMAŠEVIĆ, REŠETARI, V. NAZORA 3
26.	IMPAL,IZRADA METALNIH PROIZVODA, VL. DRAŽEN LALIĆ, ZAPOLJE, IVANA ZAPOLJSKOG 44
27.	IZVOĐENJE GRAĐEVINSKIH RADOVA RUŠKAN, VL. IVAN RUŠKAN, DREŽNIK, TRG HRVATSKIH BRANITELJA 14
28.	KLINDŽIĆ GRADNJA, VL. IVAN KLINDŽIĆ, REŠETARI, FRANKOPANSKA 23
29.	LIMARIJA VLAOVIĆ, VL. IVAN VLAOVIĆ, BRAĆE RADIĆA 35 B
30.	MAĐO, VL. DRAŽEN MAĐAREVIĆ, REŠETARI, V. NAZORA 42
31.	ME-GA COLOR INTERIJERI, VL. MOMIR ŠUGH, ADŽAMOVCI, M. GUPCA 53
32.	MINI MARKET IBM, VL. BILJANA MAROSAVLJEVIĆ, REŠETARI, V. NAZORA 51
33.	MIV, KNJIGOVODSTVENI SERVIS, V. MAJETIĆ, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA 71
34.	MOVAMO VELEPRODAJA INTERIJERA OD NEHRĐAJUĆEG ČELIKA, VL. VINKO KIPŠIĆ, REŠETARI, V. NAZORA 22 A
35.	OBRT ZA CESTOVNI PROMET VL. MARIO KIPŠIĆ, REŠETARI, FRANKOPANSKA 8
36.	ODRŽAVANJE I IZRADA PROTUGRADNE OPREME LANSING, VL. DUBRAVKA HITI, REŠETARI, FRANKOPANSKA 11
37.	PANSION AS, VL. MARJANE KRASNIĆI-RELKOVIĆ, REŠETARI, BANA JELAČIĆA 65/A
38.	PEKARSKA PROIZVODNJA I TRGOVINA,TO JE TO, REŠETARI, BRAĆE RADIĆA 111
39.	PEKARSKA RADIONICA, VL. DENIO LUKAČEVIĆ, GUNJAVCI, SV. ĐURĐA 32
40.	POLJOPRIVREDNI OBRT DOMI, VL. TOMISLAV ŠPEHAR, ZAPOLJE, BRĐANI 50 A
41.	POLJOPRIVREDNI OBRT ŠPEHAR, VL. ZDENKO ŠPEHAR, BRĐANI 77
42.	POMOĆ NA CESTI-VUČNA SLUŽBA, VL. SUZANA JAŽO, REŠETARI, KRALJA

	TOMISLAVA 10 B
43.	PROIZVODNJA DRVNE AMBALAŽE I DRVOTOKARIJA SLIŠURIĆ, VL. MATIJA SLIŠURIĆ, REŠETARI, KRALJA TOMISLAVA 29
44.	PROIZVODNJA TEKSTILNIH PROIZVODA DARIO, VL. BRANKO IVANČIĆ, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA 62 A
45.	SLAVONIJA PVC STOLARIJA, VL. BRANKO TOMAŠEVIĆ, REŠETARI, VLADIMIRA NAZORA 49
46.	SOBOSLIKARSKA I LIČILAČKA RADIONICA, VL. ŽELJKO GOTVALD, REŠETARI, BRAĆE RADIĆA 6
47.	SOBOSLIKARSKO-LIČILAČKI OBRT, SPEKTAR, VL. GORAN STOKIĆ, REŠETARI, KRALJA KREŠIMIRA 118/B
48.	SUHA GRADNJA KOLAK, VL. STJEPAN KOLAK, REŠETARI, BANA JELAČIĆA 10 B
49.	TISKARA BEKET, VL. IGOR LALIĆ, ADŽAMOVCI, S. RADIĆA 21
50.	T.O. MARINA, VL. GORAN VLAOVIĆ, ADŽAMOVCI, BANA J. JELAČIĆA 3
51.	TRGOVAČKI OBRT SUPERMARKET UNI, VL. KRISTINA TURKALJ, REŠETARI, BANA JELAČIĆA 92
52.	TRGOVINA NA MALO PAULINA - ZAJEDNIČKI OBRT VL. MIRJANA STIPIĆ I BILJANA MAROSAVLJEVIĆ, REŠETARI, V. NAZORA 45
53.	TRGOVINA NA MALO PONOS, VL. DRAGO JURIĆ, ZAPOLJE, I. ZAPOLJSKOG 22
54.	TRGOVINA NA MALO IVEK, VL. IVAN DAUTOVIĆ, DREŽNIK, TRG HRVATSKIH BRANITELJA 22
55.	VANESA BUS (PRIJEVOZ PUTNIKA) VL. ANTUN ŠPANIĆ, ADŽAMOVCI, M. GUPCA 38
56.	VANESA PRIJEVOZ, OBRT ZA USLUGE, VL. VANESA ŠPANIĆ, ADŽAMOVCI, M. GUPCA 38
57.	VOLUTA, OBRT ZA GRAĐEVINSKE USLUGE NA POVIJESNOJ ARHITEKTURI, VL. TOMISLAV DAUTOVIĆ, GUNJAVCI, HRVATSKIH BRANITELJA 56
58.	ZAJEDNIČKI OBRT POKUĆSTVO PALIJAN, VL. MILAN PALIJAN I ZDRAVKO PALIJAN, REŠETARI, FRANKOPANSKA 34
59.	ZIDAR I FASADER, VL. VINKO DOMAZETOVIĆ, ADŽAMOVCI, STJEPANA RADIĆA 14
60.	ZIDARSKI OBRT RUŠKAN, VL. ZVONKO RUŠKAN, BUKOVICA 37
61.	ZIDARSKO-FASADERSKI OBRT, VL. NIKOLA DAUTOVIĆ, REŠETARI, BANA JELAČIĆA 10

Izvor: Ministarstvo poduzetništva i obrta, studeni 2012.

6.3. Poduzetnička zona

Poduzetnička zona Rešetari smještena je na vrlo prometnoj lokaciji uz autocestu Zagreb-Beograd, u pojasu magistralne pruge i državnih cesta D-4, D-51 i D-313 te neposrednoj blizini grada Nova Gradiška i Industrijske zone Nova Gradiška. Izrazito povoljno geo-prometnom položaju pogoduju i blizina graničnog prijelaza Stara Gradiška (40 km), blizina graničnog prijelaza i Slobodne zone Slavonski Brod (50 km) te blizina grada Zagreba (130 km).

Ukupna površina poduzetničke zone je 150,12 ha, a obuhvaća dvije zone isključive namjene:

- zona proizvodne namjene, pretežito industrija i zanatska proizvodnja, i
- zona posebne namjene, pretežito poslovne.

Grafički prikaz 2: Poduzetnička zona Rešetari

Izvor: Općina Rešetari, 2012.

Osnovna namjera osnivanja i razvoja poduzetničke zone na području općine Rešetari jest poticanje razvoja poduzetništva, kao pokretačke snage lokalnog i regionalnog održivog gospodarskog razvoja, a s ciljem povećanja broja gospodarskih subjekata na području općine, kao i poboljšanja njihovih poslovnih rezultata, povećanja konkurentnosti poduzetnika, porasta zaposlenosti, te povećanja udjela proizvodnje u ukupnom gospodarstvu Općine Rešetari.

S pokretanjem poduzetničke zone očekuje se preseljenje postojećih lokalnih tvrtki u istu, kao i otvaranje novih tvrtki i radnih mjesta. Također, s obzirom na udio poljoprivrednog stanovništva od 17,5% očekuje se da će lokalni poljoprivrednici kroz poljoprivrednu i stočarsku proizvodnju snabdijevati gospodarske, industrijsko-prerađivačke djelatnosti u okviru poduzetničke zone te će tako zona doprinijeti održivom razvoju poljoprivrednih djelatnosti na području općine što je u skladu s razvojnim usmjerenjem Općine Rešetari u pravcu razvoja ekološke poljoprivredne proizvodnje kroz proizvodnju zdrave hrane te prerade kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda u proizvode s većom dodanom vrijednošću.

Program razvoja poduzetničke zone Rešetari izrađen je u skladu s potrebama i potencijalima područja, te izgradnja i pokretanje iste neće imati negativnih utjecaja na okoliš.

6.4. Razvojne agencije

Na području Županije djeluju županijska razvojna agencija (CTR - Centar za tehnološki razvoj ; Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o.) te privatne razvojne agencije kao institucije u okviru kojih se poduzetnicima početnicima, ali i postojećim poduzetnicima pruža informativno-savjetodavna i pravna pomoć.

6.5. Članstvo u LAG-u¹⁴ „Zapadna Slavonija“

U želji za gospodarskim napretkom i poboljšanjem kvalitete života na ovome području, Općina Rešetari zajedno s Gradom Nova Gradiška te općinama Stara Gradiška, Okučani, Gornji Bogićevci, Dragalić, Cernik, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Davor osnivač je LAG-a „Zapadna Slavonija“. Cilj lokalne akcijske grupe je zajedničko osmišljavanje i poticanje projekata u razvoju ruralnih područja, a upravo se osnivanjem LAG-a ostvaruju nužni preduvjeti za korištenje EU fondova za ruralni razvoj (sredstva iz pretpristupnog IPARD programa, a po pristupanju Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije i korištenje sredstava iz strukturnog Europskog fonda za razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj - EAFRD) i provedbu LEADER programa¹⁵ za razvoj ruralnih područja. LAG je osnovan kao neprofitna udruga od strane 33 predstavnika javnog, gospodarskog i društvenog sektora te obuhvaća prostor zapadnog dijela Brodsko-posavske županije, odnosno površinu od 838,79 km² s ukupnim brojem stanovnika 40.980.

¹⁴ prema definiciji i praksi EU, LAG (Lokalna akcijska grupa) čine javni i privatni partneri s određenog ruralnog područja koje čini više susjednih zajednica, a obvezno uključuje predstavnike različitih društveno-ekonomskih kategorija.

¹⁵ Naziv je akronim od izvornog francuskog naziva: “Liaison Entre Actions de Développement Rural” što u prijevodu znači „Veze između aktivnosti za razvoj ruralne ekonomije“. LEADER pristup daje dugoročni utjecaj na dinamiku razvoja ruralnih područja i njihove sposobnosti samostalnog rješavanja vlastitih problema. Na prvo mjesto postavlja izradu razvojne strategije i razvojnih programa o kojima odlučuju lokalni akteri-dionici na lokalnoj razini - javni, poslovni i civilni sektor u suradnji kroz LAG organizaciju, a definiran je pomoću sedam ključnih načela:

- 1) Pristup baziran na području - prepoznavanje lokalnih osobitosti
- 2) Organizacija i ustroj lokalnih partnerstva - Lokalne Akcijske Grupe (LAG)
- 3) Priprema i provedba lokalne strategije
- 4) Integracija svih zainteresiranih iz različitih sektora za provođenje zajedničkih projekata
- 5) Poticanje pristupa “odozdo” u odlučivanju i donošenju odluka na lokalnoj razini kroz uključivanje svih zainteresiranih lokalnih partnera
- 6) Objedinjavanje svih mogućnosti za provedbu lokalnih, interregionalnih i trans-kooperativnih projekata
- 7) Poticanje umrežavanja u cilju stimuliranja kooperativnosti i razmjene znanja od lokalne do trans-nacionalne razine

Grafički prikaz 3: Smještaj i obuhvat LAG-a „Zapadna Slavonija“ unutar Brodsko-posavske županije

Izvor: Službena stranica Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“ (dostupno na: <http://lag-zapadna-slavonija.com/lag-zapadna-slavonija.html>), prosinac, 2012.

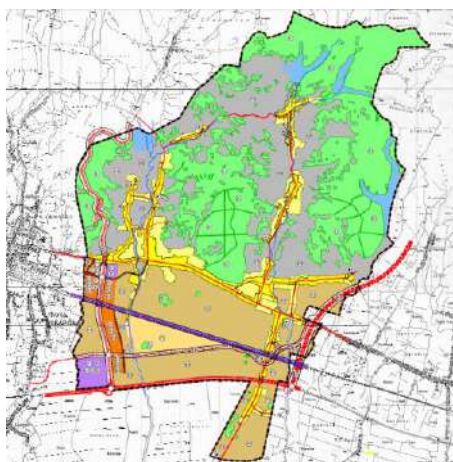
Osim svoje svrhovitosti pri provedbi LEADER programa za razvoj ruralnih područja, olakšava i kandidaturu na sve druge natječaje namijenjene društvenom sektoru i neprofitnim organizacijama. Osnovni zadatak LAG-a je izrada i implementacija Lokalne razvojne strategije, te usmjeravanje i praćenje njene provedbe uključujući korištenje sredstava potpore, a sve u cilju poboljšanju gospodarskog stanja za građane, poduzeća i lokalne samouprave, odnosno povezivanje i ostvarenje svih potreba zajednice.

Članstvo Općine Rešetari u LAG-u „Zapadna Slavonija“ tako može znatno doprinijeti razvoju svijesti u poljoprivrednom i poduzetničkom sektoru o potrebama tržišta i podizanju kapaciteta za korištenje novih tržišnih mogućnosti, posebno uvođenjem novih tehnologija i obnovljivih izvora energije, potaknuti proizvodnju i potrošnju lokalnih poljoprivrednih proizvoda (promidžba, marketing, lanci nabave i sl.), potaknuti diverzifikaciju djelatnosti na poljoprivrednim domaćinstvima kroz razvoj selektivnih oblika turizma, očuvanje i revitalizaciju kulturne i tradicijske baštine te stvaranje dodane vrijednosti proizvoda i usluga. LAG također promiče i potiče veću suradnju lokalnih dionika, proizvođača, pružatelja usluga i potrošača, te razvija i jača kapacitete ljudskih resursa kako bi se potaknulo lokalno zapošljavanje u ruralnim sredinama. Isto tako, LAG jača socijalne usluge te potiče uključivanje marginaliziranih, osjetljivih i socijalno-ekonomski ugroženih skupina društva u aktivan život zajednice. Stoga je za zaključiti kako je djelovanje Lokalne akcijske grupe i implementacija Lokalne razvojne strategije u direktnoj korelaciji s izradom i implementacijom Strategije gospodarskog razvoja Općine Rešetari i ostvarenju njezinih strateških ciljeva.

6.6. Poljoprivreda

Prostor Općine Rešetari raspolaže s iznimnim prirodnim resursima vidljivim kroz vrijedna obradiva tla (na grafičkom prikazu prikazanim smeđom bojom), obradiva tla (prikazanim svijetlosmeđom bojom) i šumskim površinama (prikazanim zelenom bojom). Sjeverni dio područja općine osobito je bogat vodenim površinama i vodotocima (prikazani plavom bojom) i šumom.

Grafički prikaz 4: Korištenje i namjena prostora općine Rešetari

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Brodsko-posavske županije, 2012.

Iako raspolaže kvalitetnim zemljištem pogodnim za intenzivan razvoj poljoprivrednih djelatnosti, poljoprivreda na području općine Rešetari nedovoljno je i/ili neadekvatno zastupljena. Kvalitetno i uređeno poljoprivredno na području općine Rešetari predstavlja vrijedan prirodni resurs koji nije u dovoljnoj mjeri iskorišten. Udio poljoprivrednog stanovništva je relativno mali, te obuhvaća tek 17,5% aktivnog stanovništva što ukazuje na činjenicu da poljoprivreda nije dovoljno razvijena u odnosu na postojeće potencijale.

Tablica 15: Skupine poljoprivrednih kućanstava prema ukupno raspoloživom zemljištu (1. lipnja 2003. – Popis poljoprivrede 2003.)

1	Broj kućanstava	707	
2	Ukupno raspoloživa površina zemljišta, ha (3+7)	1.801,02	
3	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha	Ukupno korišteno	1.356,75
4		U vlasništvu	1.128,71
5		Uzeto u zakup	261,98
6		Dano u zakup	33,94
7	Ostalo zemljište, ha	444,27	
8	Broj parcela korištenoga poljoprivrednog zemljišta	3.053	

Izvor: DZS, 2003.

Od ukupno raspoloživog poljoprivrednog zemljišta površine 1801,02 ha koristi se 1356,75 ha. U zakup je uzeto 261,98 ha zemljišta a dano 33,94 ha. Korišteno poljoprivredno zemljište broji ukupno 3 053 parcele.

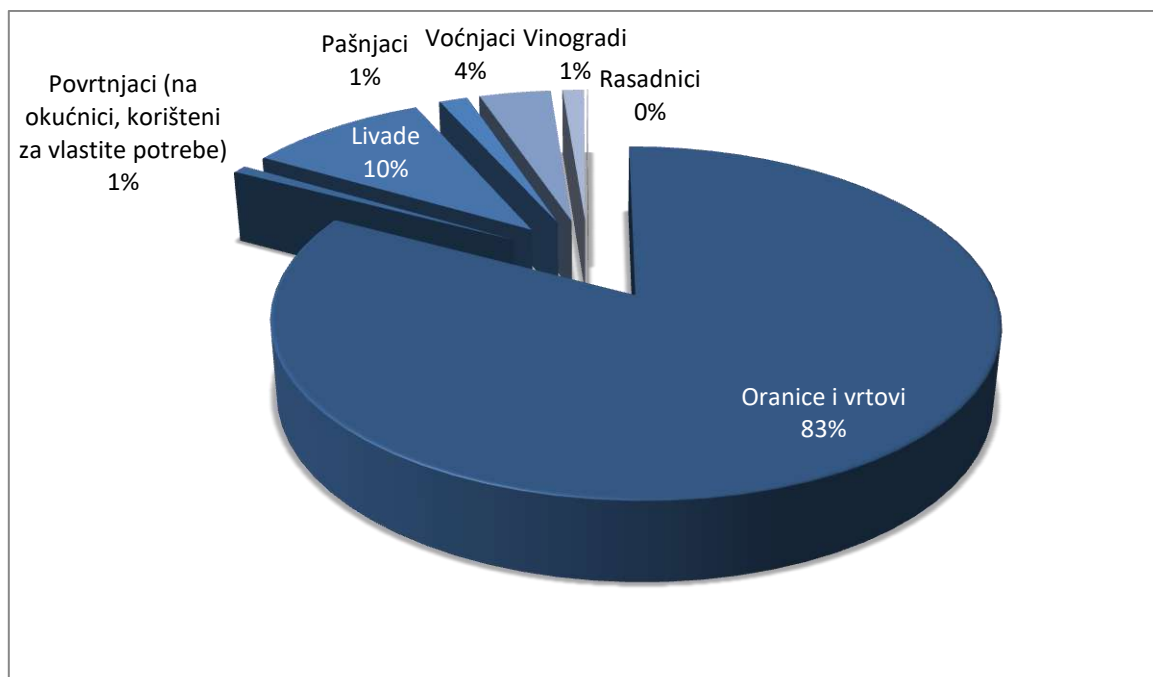
Tablica 16: Površina korištenoga poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama (1. lipnja 2003. – Popis poljoprivrede 2003.)

1	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha	Ukupno		1.356,75
2		Oranice i vrtovi		1.121,89
3		Povrtnjaci (na okućnici, korišteni za vlastite potrebe)		10,15
4		Livade		133,30
5		Pašnjaci		21,49
6		Voćnjaci	Ukupno	52,95
7			Od toga plantažni	7,83
8		Vinogradi	Ukupno	15,80
9			Od toga plantažni	7,50
10		Rasadnici, košaračka vrba i dr.		1,17
11		Ostalo zemljište, ha	Ukupno	444,27
12			Od toga: neobrađeno poljoprivredno zemljište	94,59
13			Od toga: šumsko zemljište	293,51

Izvor: DZS, 2003.

Od ukupno 1 801,02 ha zemljišta 75% čini korišteno poljoprivredno zemljište dok 25% čini ostalo zemljište odnosno šumsko zemljište i neobrađeno poljoprivredno zemljište. Korišteno poljoprivredno zemljište čine oranice i vrtovi (83%), povrtnjaci (1%), livade (10%), pašnjaci (1%), voćnjaci (4%), vinogradi (1%) i rasadnici (<1%) kako je prikazano u sljedećem grafikonu.

Grafikon 9: Prikaz korištenja poljoprivrednog zemljišta na području Općine Rešetari (podaci od 1. lipnja 2003. – Popis poljoprivrede 2003.)

Izvor: prema DZS, 2003.

Od ukupno 707 kućanstava koje koristi poljoprivredno zemljište najveći broj ih koristi za oranice, vrtove i povrtnjake. Problematika vezana uz poljoprivredu ovoga područja ponajviše je rezultat neinformiranosti i ekološke neosviještenosti dijela stanovništva koje se bavi poljoprivrednim djelatnostima. Najveći dio površina obrađuje se poljoprivrednom mehanizacijom, prihranjuje mineralnim i organskim gnojivima, a štiti pesticidima, fungicidima, herbicidima i drugim zaštitnim sredstvima, često u prekomjernim količinama.

Baziranost na konvencionalnim metodama obrade također je važan problem budući da zahvaća i poljoprivredu i stočarstvo, ali i vinogradarstvo i voćarstvo koje je zastupljeno u brdskim dijelovima općine. Tijekom proljetne i jesenske sjetve, kada se obavlja i prskanje i/ili zaprašivanje usjeva, voća i povrća, veliki problem i prijetnju okolišu nakon odrađenog posla predstavlja pranje prskalica u obližnjim vodotocima i kanalima. Potoci Rešetarica, Adžamovka i Fošnik koje presijecaju brojni manji pritoci i kanali bivaju zagađeni štetnim i otrovnim tvarima koje se zbog svog specifičnog sastava dugo zadržavaju u vodi i tlu, te tako ozbiljno narušavaju njihovu kvalitetu i onečišćuju okoliš. Također, korištenu ambalažu u kojoj su se nalazila kemijska zaštitna sredstva poljoprivrednici nepropisno odlažu uz vodotoke i kanale, spaljuju ih direktno na poljoprivrednom zemljištu, te tako čine dugoročnu štetu po okoliš što zajedno s ostalim navedenim problemima dovodi u pitanje daljnji razvoj poljoprivredne proizvodnje i njezinu održivost.

Daljnji razvoj poljoprivrede potrebno je osmišljavati i provoditi u skladu s načelima održivog razvoja, a to je moguće postići prvenstveno kroz sustavnu edukaciju poljoprivrednika, a potom i adekvatnu implementaciju stečenih znanja. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva temelj su budućeg poljoprivrednog razvoja koja na više načina blagotvorno djeluju na ukupnu gospodarsku sliku, prvenstveno kroz očuvanje tradicije bavljenja ovom djelatnošću, a potom i kroz nastojanje zadržavanja i/ili povratka mladih ljudi na selo.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na cijelom prostoru općine registrirano je ukupno 278 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja svojom gospodarskom, ekološkom i socijalnom ulogom bitno pridonose održivom razvoju općine. Djelatnost OPG-a obuhvaća bilinogojstvo, stočarstvo i s njima povezane uslužne djelatnosti, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti: uzgoj jednogodišnjih i višegodišnjih usjeva i uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja. S obzirom na tendenciju razvoja ruralnog turizma u općini, postojeća i buduća poljoprivredna gospodarstva utemeljena kao tržišno prepoznatljiviji oblici seoskog turizma u obliku turističko seoskog obiteljskog gospodarstva, kušaonice, ruralne kuće za odmor, ruralnog B&B (noćenje s doručkom) ili pak ruralnog obiteljskog hotela mogu postati okosnica turističkog razvoja ovoga kraja i element prepoznatljivosti i privlačnosti na turističkom tržištu.

Najveći broj OPG-a registriran je na području naselja Rešetari.

Tablica 17: Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na području Općine Rešetari (prema naseljima)

Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na području Općine Rešetari		
Općina	Rešetari	Broj OPG-a
Naselja	Adžamovci	43
	Brđani	24
	Bukovica	11
	Drežnik	17
	Gunjavci	35
	Rešetari	129
	Zapolje	19
Ukupno OPG-a		278

Izvor: APPRRR, prosinac 2012.

6.7. Šumarstvo

Šumarstvo kao umijeće potrajnog gospodarenja šumama predjelima koji posjeduju šumsko bogatstvo može donijeti brojne koristi kroz različite funkcije šume, kao što su primjerice zaštita tla, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava; blagotvoran utjecaj na vodni režim i hidroenergetski sustav, na plodnost tla i klimu; zaštita i unaprjeđenje čovjekova okoliša (zaštita od onečišćenog zraka, jakih vjetrova i buke); stvaranje kisika i pročišćavanje atmosfere; rekreacijska, turistička i zdravstvena funkcija; te mnoge druge.

Na području općine Rešetari glavnina šumskih površina nalazi se u dijelu koji zahvaća prostor gorskog masiva Psunj, dok su manje šumske površine rasprostranjene na cijelom području općine. Prema Programu gospodarenja, sve šume na području općine Rešetari pripadaju u kategoriju gospodarskih šuma. Pri tome se ovdje podrazumijevaju prvenstveno opće koristi funkcije šuma, a tek u neznatnoj mjeri drvni sortimenti. Kategorije zaštitnih šuma i šuma posebnih namjena nisu prisutne na području općine. Gospodarske šume tako obuhvaćaju 2011,14 ha ili 33,85% područja općine dok ostale šumske površine čine 1801,65 ha ili 30,3% površine općine.

Pritisci na šume i šumarstvo na području Općine vidljivi su kroz onečišćavanje zraka i vode (zakiseljavanje šumskih tala, unos teških metala, efekt staklenika), šumske požare, utjecaj na vodni režim, usitnjavanje šumskih ekosustava, prenamjenu šumskog zemljišta (gradnja, poljoprivreda i dr.), nekontrolirano odlaganje otpada na šumskim površinama.

Kao najznačajnija prepreka u kvalitetnom i održivom gospodarenju šumama javlja se problem nesustavnog održavanja privatnih šuma, te relativno loše stanje šumskih puteva i prilaza šumama. Posjedi na kojima se nalaze privatne šume uglavnom su rascjepkani i malih površina koje vlasniku ne daju nikakav ekonomski interes za ulaganje u održavanje tih šuma.

Uz to imovinsko pravni odnosi nisu riješeni, te se niti ne zna točno tko je odgovoran brinuti se o šumama.

Znatan dio šumskog područja ima funkciju državnih i županijskih lovišta kojima gospodare dva lovačka društva. Lovačka udruga „Gostinac“ Rešetari gospodari županijskim otvorenim lovištem br. XII/121 „Gostinac“ površine 3624 ha gdje obitavaju sljedeće vrste divljači: srna obična, zec obični, fazan, prepelica, pućpura, divlja svinja, jazavac, divlja mačka, kune (zlatica i bjelica), lisica, čagalj, tvor, trčka skvržulja, šljuka bena, golub grivnjaš, vrana siva, vrana gaćac, čavka zlogodnjača, svraka i šojka kreštalica; te državnim lovištem br. XII/5 „Južna Babja gora Ia“ površine 1126 ha na kojemu obitavaju srna obična, divlja srna, zec obični, fazan, jazavac, divlja mačka, kune (zlatica, bjelica), lisica, tvor, golub grivnjaš, šljuka bena, vrana siva, svraka, šojka kreštalica te čavka zlogodnjača.

Lovačka udruga „Kuna Zlatica“ Adžamovci gospodari županijskim otvorenim lovištem br. XII/119 „Adžamovci“ površine 1551 ha u kojemu glavne vrste divljači čine: obična srna, obični zec, fazan, divlja svinja, prepelica, jazavac, lasica, kuna zlatica, lisica, divlja mačka, tvor, divlja grlica, siva vrana, svraka maruša i šojka kreštalica; te državnim otvorenim lovištem br. XII/6 „Južna Babja gora IIa“ površine 1190 ha s istim lovničkim vrstama. U današnje vrijeme, lov ne predstavlja osiguravanje egzistencijalnih potreba, već ima ulogu zaštite ekosustava, odnosno održavanja nosivog kapaciteta ekosustava.

6.8. Turizam

Turizam na području općine Rešetari unatoč postojećim resursima još uvijek nije zaživio u dovoljnoj mjeri. Ovaj prostor karakterizira čist okoliš, očuvanost prirodne i kulturne baštine te brojne autohtone osobitosti. Međutim, kako je turistička infrastruktura nedovoljno razvijena, turistička ponuda relativno neorganizirana, marketinški i promotivni alati se tek u zanemarivoj mjeri koriste, a financijskih sredstava kronično nedostaje, turističkom razvoju općine potrebno je pažljivo pristupiti te racionalno planirati aktivnosti u smjeru razvoja ruralnog turizma i njegovih podoblika.

Veliki potencijal za razvoj seoskog turizma predstavljaju brojna obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja svakodnevno pridonose očuvanju slavonske gastronomije i starih običaja u izvornom okruženju. Prelaskom na ekološku poljoprivrednu proizvodnju, plasiranjem zdravih ekoloških proizvoda, kao i rukotvornosti te poznatih slavonskih specijaliteta kao što su domaći čajevi, rakije, sokovi, vina, sirevi te mesni specijaliteti (kobasica, kulen, čvarci itd.), OPG-i mogu znatno pridonijeti razvoju turističke ponude i prepoznatljivosti Općine Rešetari na širem turističkom tržištu.

Šumsko bogatstvo i raznovrsnost flore i faune melem su za ljubitelje prirode, a postojeće šumske i planinarske staze kojima je moguće šetati, trčati, planinariti i voziti bicikl otvaraju mogućnost razvoja izletničkog turizma, a uz unapređenje šetnica, staza (npr. uređenjem downhill biciklističke staze) i razvoj sportsko-rekreacijskog turizma. Mogućnosti razvoja

potonjeg upotpunjuju i opremljene sportske dvorane i igrališta rasprostranjene na cijelom području općine.

Bogata lovišta Gostinac, Adžamovci i Južna Babja gora te aktivna uloga lovačkih društava s područja općine u održavanju istih odličan su preduvjet za razvoj lovno turizma. Također, razvoj kulturnog i etno turizma predstavlja još jednu od mogućnosti, osobito ako se u obzir uzme činjenica postojanja vrlo aktivnih udruga iz toga područja: Književno likovno društvo "Rešetari", Udruga žena Brđani, Kulturno umjetničko društvo "Rešetari", Tamburaško društvo "Sjenke", Kulturno umjetničko društvo "Drežnik", Karnevalska udruga "Didovi iz Drežnika" te tradicije održavanja manifestacija kojima je cilj očuvati stare narodne običaje kao što su „Rešetarački susreti pjesnika“, „Kestenijada“, „Jesen u Brđanima“, „Kolo na Medanu“, „Slavonac sam - time se ponosim“ i drugih.

Smještajni kapaciteti zastupljeni su tek kroz restoran s prenoćištem „Pansion AS“ koji u ponudi ima 32 ležaja raspoređenih u petnaest soba opremljenih satelitskom televizijom, WiFi internetom, kupaonicom, klimom i centralnim grijanjem. Također, za svoje goste u ponudi ima saunu, masažu i solarij te caffe bar i restoran s 80 sjedećih mjesta u zatvorenom lijepo uređenom ambijentu, te 80 sjedećih mjesta na terasi. Posebnu ponudu imaju za lovce koji dolaze sa psima osiguravajući smještaj za pse u posebnim kućicama.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u posljednje tri godine Općina Rešetari prosječno je ostvarila 882 dolaska, odnosno 1988 noćenja na godišnjoj razini.

Tablica 18: Dolasci i noćenja turista u Općini Rešetari u posljednje 3 godine

Godina		Ukupno	Domaći	Strani	Indeks/Ukupno
2009.	dolasci	898	537	361	91,0
	noćenja	2012	1399	613	74,0
2010.	dolasci	713	361	332	79,4
	noćenja	1538	963	575	76,4
2011.	dolasci	1037	624	413	145,4
	noćenja	2414	1737	677	157,0

Izvor: DZS, prosinac, 2012.

Kako je prikazano u tablici najveći broj dolazaka i noćenja u prethodne tri godine ostvaren je u 2011. godini. Kroz cijelo promatrano razdoblje broj domaćih turista nadmašuje broj stranih turista što svakako treba imati na umu pri daljnjem planiranju turističkog razvoja.

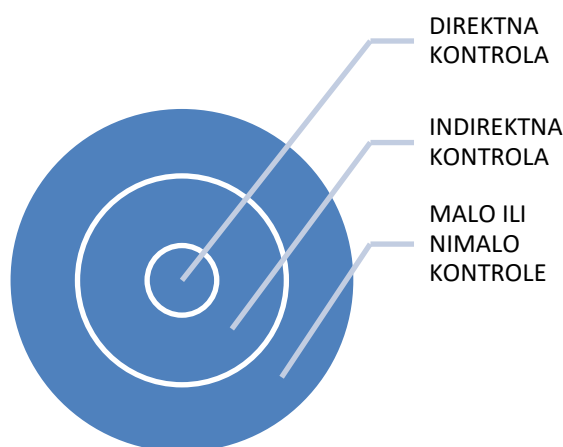
PROGRAMSKI DIO

7. Metodologija izrade Strategije gospodarskog razvoja Općine Rešetari

Pri strukturiranju strateških razvojnih ciljeva Općine Rešetari primijenjena je suvremena participativna EU metodologija strateškog planiranja. Planiranje je temeljno na potrebama zajednice, kao i na osobitostima područja, a usmjereno je prema mogućim provedbenim rješenjima, koja uključuju suradnju i uključenost lokalnih dionika, interesnih skupina i stručnjaka tijekom svih faza rada, te osiguravanje provedbenih mehanizama. Također, primijenjen je metodološki princip „od pojedinačnog ka općem“ koji implicira sagledavanje i međusobno koordiniranje razvojnih mogućnosti na području općine te njihovo usustavljenje u smislene razvojne mjere. Metodološki pristup tako karakteriziraju transparentnost planskog procesa, multidisciplinarnost pristupa, uključivanje javnosti i planiranje temeljeno na relevantnim podacima.

Cjelokupna izrada strategije koncipirana je na način kojime svoja polazišta temelji na načelima održivog razvoja i zaštite okoliša što je od iznimne važnosti za ukupan gospodarski razvoj općine. Obradom osnovnih značajki područja Općine Rešetari i trenutne situacije u infrastrukturi, gospodarstvu, ruralnom i socijalnom razvoju te korištenjem radnog alata krugova utjecaja izrađena je SWOT analiza kojom se identificiraju unutarnji i vanjski utjecaji izraženi kroz snage i slabosti, te prilike i prijetnje, odnosno obuhvaćaju svi segmenti relevantni za razvoj ovog područja. U cilju suočavanja s postojećim problemima ali i korištenja vlastitih snaga u svrhu unapređenja gospodarskog stanja u Općini Rešetari, definirani su prioriteti i mjere za čiju je realizaciju prethodno potrebno ostvariti niz aktivnosti i podaktivnosti, a za koje je iznimno važna uključenost dionika lokalne zajednice kao i potencijalnih izvora financiranja.

Spomenuti korišteni alat, krugovi utjecaja, upućuje na različite razine kontrole koja je pri izradi Strategije gospodarskog razvoja Općine Rešetari moguća u formiranju i definiranju gospodarske slike u zadanom vremenskom periodu (5 godina). Krugovi utjecaja mogu biti različitih međusobnih odnosa i strukture, a tijekom izrade ove strategije razvoja korišteni su krugovi koji su pod kontrolom ili potpunim utjecajem, pod djelomičnom kontrolom, odnosno u znatnoj fazi utjecaja koja ne dozvoljava konačne odluke, i oni bez utjecaja koje se u potpunosti isključuje i ne koristi u procesima izrade i/ili implementacije. U području kruga direktnog utjecaja, Općina Rešetari može u potpunosti odlučivati o realizaciji određenih planova i aktivnosti s očekivanim pozitivnim rezultatima. U području indirektno kontrole postavlja se pitanje što je moguće učiniti koristeći utjecaj općine na druge, dok u području s malo ili nimalo kontrole utjecaj je zanemariv ili ne postoji.

Grafički prikaz 5: Krugovi utjecaja

Dijagram krugova utjecaja ukazuje na dvije važne činjenice pri strateškom planiranju gospodarskog razvoja Općine Rešetari:

- Utjecaj je moguće izvršiti ukoliko se energija usmjerava na sve što je moguće kontrolirati ili na ono na što je moguće indirektno utjecati, dakle, kada postoji određena mjerljiva mogućnost pozitivnog pomaka. Nasuprot tomu, energija koja se usmjerava na područje bez kontrole izgubljena je kao i utrošeno vrijeme, zbog čega je u svakom slučaju vrijeme i snagu bolje usmjeriti i utrošiti na područje koje možemo kontrolirati sa svrhom postizanja cilja.
- Krug utjecaja pod kontrolom širi se uključivanjem što više dionika lokalne zajednice u izradu strategije (kroz davanje projektnih prijedloga), što znači da krugovi utjecaja opisuju snagu javno-privatnog partnerstva i sudjelovanja zajednice.

Osim u izradi SWOT analize, a sukladno praksi i stvarnoj situaciji, krug utjecaja je vrlo važan čimbenik u shvaćanju same metodologije izrade gospodarske razvojne strategije općine, kao i njene kasnije implementacije.

8. SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja radni alat u procesu strateškog planiranja koji pomaže u prepoznavanju i utvrđivanju osnovnih čimbenika razvoja, njegovih potencijala i ograničenja. Ova analiza je ključni korak u izradi strategije gospodarskog razvoja Općine Rešetari budući da, polazeći od sadašnjeg stanja pomaže odrediti željeno buduće stanje, odnosno razvojnu viziju, ciljeve i prioritete. Definira probleme i potencijalne mogućnosti koji će kroz daljnju razradu pomoći u jasnijem definiranju razvojnih pravaca kojima će se Strategija u svojoj implementacijskoj fazi baviti.

SWOT analizom prikazuju se snage i slabosti kao unutarnji čimbenici, te prilike i prijetnje kao vanjski čimbenici koji ukazuju na potencijalne prijetnje gospodarskom razvoju općine ali i otvorene mogućnosti za budući razvoj. Pri tome snage i prilike predstavljaju pozitivne, a slabosti i prijetnje negativne čimbenike razvoja. Kako bi se Strategija gospodarskog razvoja Općine Rešetari uspješno implementirala te potaknula opći razvoj lokalne zajednice potrebno je na što kvalitetniji način iskoristiti snage i prilike ovoga područja, nastojati izbjeći utjecaj prijetnji te u što većoj mjeri nastojati riješiti slabosti.

Situacijska analiza ukazuje na brojne izazove s kojima se Općina Rešetari u narednom periodu mora suočiti, ali također i na osviještenost dionika lokalne samouprave o potrebi za pokretanjem gospodarskih aktivnosti, kao i na nastojanja za ostvarenjem istog.

Stoga SWOT analiza obuhvaća elemente od ključne važnosti za daljnji razvoj naše općine, i to kroz detaljnu analizu infrastrukturne opremljenosti, gospodarstva i ruralnog razvoja te društvenog i socijalnog razvoja.

8.1. Infrastruktura

SNAGE	SLABOSTI
▪ izrađen prostorni plan kao temelj daljnjeg razvoja i implementacije infrastrukturnih projekata ▪ izrađen Strateški program gospodarskog razvoja općine za prethodno razdoblje (od 2007. do 2012. godine) ▪ povoljan geoprometni položaj: X-ti (posavski) koridor (autocesta A-3); transversalni prometni koridor (D-5); blizina graničnog prijelaza i rijeke Save	▪ nedostatnost financijskih sredstava potrebnih za financiranje i realizaciju infrastrukturnih projekata ▪ visoki troškovi izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture ▪ nepotpuna izgrađenost vodoopskrbnog sustava ▪ nedovoljno izgrađen sustav dovoda vode u brdski dio općine: neizgrađene crpne stanice u naseljima Drežnik i Gunjavci ▪ nedovoljno izgrađen sustav odvodnje

▪ razvijena mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta ▪ iskustvo u provedbi infrastrukturnih projekata ▪ 85% izgrađenost vodoopskrbnog sustava ▪ kontinuirano ulaganje u razvoj vodoopskrbnog sustava ▪ u tijeku izgradnja vodovoda u naselju Drežnik i njegovo stavljanje u funkciju zajedno s vodovodom u naselju Gunjavci ▪ izrađena projektna dokumentacija i ishođene dozvole za izgradnju vodovoda u naselju Bukovica ▪ djelomično izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda (15%) ▪ kontinuirano ulaganje u razvoj sustava odvodnje ▪ 50% izgrađenost sustava plinoopskrbe ▪ 100% pokrivenost elektroenergetskom mrežom ▪ djelotvoran komunalni sustav: Komunalni pogon Općine Rešetari i komunalno poduzeće Slavča d.o.o. ▪ djelomično provođenje primarne reciklaže putem zelenih otoka ▪ kontinuirano ulaganje u zaštitu okoliša kroz projekt izgradnje reciklažnog dvorišta ▪ kontinuirani naponi usmjereni sanaciji divljih odlagališta ▪ 100% izgrađenost sustava javne rasvjete s tendencijom modernizacije sustava energetske učinkovitijim rasvjetnim tijelima ▪ dostatan broj poštanskih ureda ▪ visoka pokrivenost fiksnom telefonskom mrežom ▪ dostupnost ISDN i ADSL usluge ▪ organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada	otpadnih voda ▪ sakupljanje otpadnih voda putem sabirnih/septičkih jama ▪ nedostatak opreme za praćenje stanja u kolektorima sustava odvodnje ▪ ne postojanje pročišćivača otpadnih voda ▪ nedostatak izrađene projektne dokumentacije za provođenje projekata izgradnje sustava odvodnje ▪ dugotrajan i skup proces realizacije projekata vodoopskrbe i odvodnje ▪ nedovoljno izgrađen sustav plinoopskrbe ▪ pojava divljih odlagališta otpada na području općine ▪ nedovoljno razvijen sustav gospodarenja otpadom ▪ nedovoljno razvijen sustav odvojenog prikupljanja korisnih otpadnih tvari ▪ nedovoljan broj koševa za otpad na javnim površinama ▪ neadekvatna, neekološka javna rasvjeta ▪ velika potrošnja energije i visoki troškovi održavanja postojećeg zastarjelog sustava javne rasvjete koji koristi ne-ekološka rasvjetna tijela ▪ nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva o zaštiti okoliša i održivom razvoju ▪ nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije ▪ nedovoljna realizacija projekata zaštite i obnove javnih objekata s ciljem uvođenja energetske učinkovitosti ▪ nedovoljno poticanje korištenja obnovljivih izvora energije ▪ nedovoljna informiranost i educiranost stanovništva o obnovljivim izvorima energije ▪ dotrajalost postojeće cestovne infrastrukture ▪ nezadovoljavajuća pokrivenost područja općine nogostupima
---	---

	▪ nedovoljna ulaganja u izgradnju nogostupa ▪ nezadovoljavajuće stanje nerazvrstanih cesta ▪ nezadovoljavajuće stanje šumskih i poljskih puteva ▪ otežano održavanje nerazvrstanih cesta ▪ nedovoljno izgrađena turistička smeđa signalizacija ▪ osobama s invaliditetom nije omogućen pristup svim javnim uslugama ▪ dotrajalost vjerskih objekata - crkvi, kapel i groblja
PRILIKE	PRIJETNJE
▪ korištenje nacionalnih programa i EU fondova za realizaciju infrastrukturnih projekata ▪ korištenje prednosti uključenosti u LAD Zapadna Slavonija ▪ unapređenje vodoopskrbnog sustava; dovršetak izgradnje vodoopskrbne mreže za cijelo područje općine ▪ unapređenje sustava odvodnje otpadnih voda ▪ izgradnja sustava za pročišćavanje otpadnih voda ▪ unapređenje sustava plinoopskrbe ▪ jača ulaganja u sustav ekološke javne rasvjete ▪ izgradnja reciklažnog dvorišta	▪ ograničen općinski proračun ▪ nedovoljno efikasna administracija državne uprave ▪ nedostatak jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom ▪ veliki dio stanovništva koristi sabirne jame kao sustav odvodnje ▪ divlja odlagališta na privatnim česticama ▪ loše stanje nerazvrstanih cesta (štetno djelovanje oborinskih voda na cestovnu infrastrukturu u brdskim dijelovima općine) ▪ potencijalni razvoj industrije i zagađenje okoliša (Poduzetnička zona) ▪ ne postojanje specijaliziranih edukativnih programa (zaštita okoliša, održivi razvoj) u formalnom odgoju i obrazovanju

8.2. Gospodarstvo i ruralni razvoj

SNAGE	SLABOSTI
▪ dobar geoprometni položaj ▪ kontinuirana ulaganja u razvoj gospodarstva	▪ još uvijek osjetne posljedice ratnih aktivnosti – spor proces revitalizacije gospodarstva

▪ institucionalna podrška poduzetnicima (Općina Rešetari, županijska i privatne razvojne agencije) ▪ poticajne mjere i olakšice za razvoj gospodarstva ▪ postojanje inicijative za razvoj novih poduzetničkih ideja i projekata ▪ Poduzetničke zone Rešetari 1 i 2 ▪ tradicija obrtništva ▪ kvalitetno poljoprivredno zemljište ▪ tradicija bavljenja poljoprivredom, stočarstvom, šumarstvom ▪ bogatstvo šumskim površinama ▪ zastupljenost OPG-a ▪ iznimni prirodni resursi za razvoj turizma ▪ turistički atraktivan i očuvan prirodni krajobraz ▪ bogata kulturna i povijesna baština ▪ tradicija u organizaciji turistički prepoznatljivih manifestacija i programa („Rešetarački susreti pjesnika“, „Kestenijada“, „Jesen u Brđanima“, „Kolo na Medanu“, „Slavonac sam - time se ponosim“ itd.) ▪ kontinuirano ulaganje u proširenje turističke ponude područja temeljen na povijesnoj i kulturnoj baštini te prirodnim resursima ▪ ekološki pretežito čisto i nezagađeno područje ▪ postojanje smještajnih kapaciteta za posjetitelje i turiste	▪ stagnacija gospodarskih aktivnosti na području općine ▪ nedovoljno razvijena proizvodnja proizvoda s visoko dodanom vrijednošću ▪ mali broj radnih mjesta ▪ mali broj novootvorenih radnih mjesta ▪ slabo korištenje poticajnih mjera za zapošljavanje ▪ visok postotak nezaposlenosti ▪ značajan udio mladih u ukupnoj nezaposlenosti ▪ usporen razvoj poduzetničkih zona Rešetari 1 i 2 ▪ nedovoljna financijska sredstva za samostalnu realizaciju projekata razvoja poduzetničkih zona ▪ nedostatak domaćih i stranih investicija ▪ nedovoljna stručnost, motiviranost i fleksibilnost ljudskih potencijala ▪ nizak udio visokoobrazovanog stanovništva ▪ odlazak mladih obrazovanih ljudi u druga područja ▪ nedovoljna educiranost poduzetnika i obrtnika ▪ nedovoljno korištenje inovacija i novih tehnologija ▪ nedovoljno razvijeno „zeleno gospodarstvo“ ▪ nedovoljna informiranost i educiranost poduzetnika i obrtnika za korištenje EU fondova ▪ nedovoljno korištenje vanjskih izvora financiranja, osobito EU fondova ▪ nedovoljna konkurentnost poduzetnika na tržištu ▪ nedovoljan broj poduzetničkih inicijativa ▪ primjena konvencionalne poljoprivrede; nedovoljna iskorištenost potencijala za razvoj ekološke poljoprivrede ▪ rascjepkanost i usitnjenost poljoprivrednih posjeda
---	--

	▪ zastarjela poljoprivredna mehanizacija ▪ nedovoljna informiranost i educiranost poljoprivrednih proizvođača ▪ konvencionalna poljoprivreda onečišćuje okoliš ▪ zapuštena poljoprivredna zemljišta ▪ mali proizvodni kapaciteti obiteljskih gospodarstava ▪ nedovoljno razvijena umreženost poljoprivrednih subjekata ▪ nedovoljno korištenje postojećih edukativnih programa ▪ nedovoljna iskorištenost prirodnih i kulturnih resursa za razvoj selektivnih oblika turizma - ruralnog turizma ▪ nedovoljno umrežavanje lokalnih dionika u svrhu unaprjeđenja turističke ponude ▪ manjak smještajnih kapaciteta u odnosu na mogućnosti i potrebe ▪ nedovoljno izgrađena turistička infrastruktura ▪ nedovoljno poticanje razvoja ekološke poljoprivrede i ruralnog turizma na lokalnoj razini ▪ nedovoljna ulaganja u marketing i promidžbu
PRILIKE	PRIJETNJE
▪ korištenje vanjskih izvora financiranja (EU fondovi) ▪ promicanje novih tehnologija vezanih za energiju i očuvanje okoliša ▪ korištenje programa za poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva ▪ ostvarivanje partnerstva na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini ▪ privlačenje novih ulagača ▪ razvoj ekološke poljoprivrede ▪ osiguravanje poticaja za mlade poljoprivrednike ▪ organiziranje edukacija namijenjenih poduzetnicima i poduzetnicima početnicima	▪ siva ekonomija ▪ stagnacija i pad gospodarske aktivnosti uslijed globalne ekonomske krize i recesije ▪ težak proces tranzicije gospodarstva prema ekonomiji otvorenog tržišta ▪ nedovoljno efikasna administracija državne uprave ▪ česta izmjena zakonske regulative ▪ otežano financiranje poduzetničkih projekata ▪ dugotrajan trend depopulacije ruralnih područja ▪ trend starenja stanovništva ▪ nedostatak domaćih i stranih investicija

▪ umrežavanje poduzetnika na lokalnoj razini ▪ poticanje inovacija u poljoprivredi ▪ povezivanje poljoprivrede i turizma ▪ jače i racionalnije korištenje poljoprivrednih potencijala ▪ povoljne karakteristike tla i klimatski uvjeti za širok spektar poljoprivredne proizvodnje ▪ jače korištenje turističkih potencijala ▪ razvoj selektivnih oblika turizma (ruralni turizam s naglaskom na lovni, ribolovni, enogastronomski, seoski, eko, etno turizam i turizam događaja) ▪ daljnji razvoj turističkih sadržaja temeljenih na prirodnim resursima i kulturnoj baštini	▪ nedostatak tržišta za poljoprivredne i druge proizvode ▪ slaba kupovna moć stanovnika ▪ spor napredak u razminiranju minski sumnjivih područja ▪ prirodne nepogode (suše, poplave)
--	---

8.3. Društveni i socijalni razvoj

SNAGE	SLABOSTI
▪ dobro funkcioniranje lokalne vlasti i javnih institucija ▪ aktivni Mjesni odbori kao tijela neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima u svim naseljima Općine ▪ postojanje ustanove koja skrbi o djeci predškolske dobi (Dječji vrtić „Čarobni svijet“ u Rešetarima) ▪ postojanje institucija koje pružaju formalno osnovnoškolsko obrazovanje (OŠ Ante Starčevića u Rešetarima, OŠ Vladimira Nazora u Adžamovcima s područnim školama u Drežniku i Gunjavcima) ▪ blizina institucija koje pružaju formalno srednjoškolsko obrazovanje (opća gimnazija, industrijsko-obrtnička škola, elektrotehnička i ekonomska škola u Novoj Gradiški; programi i prekvalifikacije za stjecanje	▪ nedovoljno razvijena svijest stanovnika o važnosti i ulozi Mjesnih odbora ▪ nedostatak financijskih sredstava za rješavanje potreba u predškolskom odgoju ▪ prostori u kojima se smještaju djeca predškolske dobi nisu dovoljno opremljena ▪ nedovoljna promocija zdravih životnih stilova ▪ nedostatak edukacija o zdravom načinu života, mjerama prevencije bolesti ▪ nedovoljno razvijen sustav socijalnih usluga ▪ nepostojanje državnih ustanova za smještaj starih i nemoćnih na području općine ▪ nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva o mogućnostima

srednje stručne spreme, programi usavršavanja i osposobljavanja u okviru Pučkog otvorenog učilišta Auto Moto Centar Nova Gradiška ▪ blizina institucija koje organiziraju programe neformalnog obrazovanja (Pučko otvoreno učilište „M. A. Relković“, AMC Nova Gradiška) ▪ zadovoljavajuća razina zdravstvene zaštite (ambulanta opće medicine u Rešetarima, blizina Opće bolnice Nova Gradiška, Doma zdravlja „Dr. Andrija Štampar“ Nova Gradiška, Psihijatrijske bolnice „Sv. Rafael“ Strmac, te više koncesionara iz područja obavljanja zdravstvene djelatnosti opće i dentalne medicine) ▪ blizina institucije nadležne za socijalnu skrb (Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška) ▪ postojanje privatnih ustanova za smještaj starih i nemoćnih ▪ postojanje društvenih domova u svim naseljima općine ▪ blizina kulturnih ustanova u Novoj Gradiški (Gradski muzej, Gradska knjižnica, Pučko otvoreno učilište Matija Antun Relković, Dom kulture, Likovna galerija) ▪ veliki broj udruga iz raznih područja ▪ značajan udio zastupljenosti udruga iz područja kulture i sporta ▪ izgrađenost sportske infrastrukture ▪ izgrađenost dječjih igrališta ▪ bogata i raznolika kulturna baština ▪ veliki broj zaštićenih kulturnih dobara	formalnog i neformalnog obrazovanja ▪ nedovoljno razvijena svijest o potrebi cjeloživotnog obrazovanja ▪ nedostatnost financijskih sredstava za uređenje i održavanje društvenih domova ▪ nedostatak društvenih sadržaja ▪ nedostatak sadržaja i adekvatnih prostora za okupljanje mladih ▪ nedovoljno iskorišten potencijal postojeće sportske infrastrukture ▪ nedovoljno izgrađena sportska infrastruktura ▪ nedovoljno razvijena svijest o važnosti sporta ▪ nedovoljno iskorišten potencijal udruga ▪ nedovoljno razvijeni kapaciteti rada udruga ▪ nedovoljna umreženost i suradnja između udruga ▪ nedovoljna educiranost udruga i građana o izradi i predlaganju projekata ▪ nedovoljna informiranost udruga o mogućnostima korištenja fondova EU i nacionalnih programa ▪ nedovoljno razvijeno volonterstvo ▪ nedovoljna osvještenost o potrebama nemoćnih i osoba s invaliditetom ▪ nedovoljno prisutna svijest o ulozi civilnog društva ▪ nedovoljno iskorišten potencijal zaštićenih područja prirode ▪ nedovoljna briga o očuvanju prirodnih bogatstava ▪ nedovoljna promocija kulturnih dobara
PRILIKE	PRIJETNJE
▪ jače korištenje mogućnosti EU fondova i nacionalnih programa iz područja kulture, sporta i rekreacije ▪ jačanje potencijala društvenih domova s ciljem obogaćivanja društvenog života lokalnog stanovništva	▪ sve veća potreba za institucijama socijalne skrbi ▪ ograničena sredstva namijenjena području zdravstva kao posljedica ekonomske krize ▪ nedovoljna ulaganja u suvremenu medicinsku opremu

▪ organiziranje edukacija za organizacije civilnog društva o mogućnostima korištenja sredstava fondova ▪ sustavno prilagođavanje obrazovnih institucija suvremenim trendovima i razvojnim potrebama gospodarstva i lokalne zajednice ▪ jačanje sustava cjeloživotnog učenja ▪ unaprjeđenje svih oblika pružanja zdravstvene zaštite ▪ jača promocija kulturne baštine	▪ financijska nestabilnost organizacija civilnog društva ▪ nedostatak sredstava za unaprjeđenje kulturnog života stanovništva, izgradnju i održavanje kulturnih institucija te osmišljavanja kulturnih programa ▪ nedostatak stručnih kadrova u odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvu i socijalnoj skrbi te kulturi i sportu zbog nedostatka odgovarajućih obrazovnih profila ▪ devastacija prirodne i kulturne baštine
---	--

9. Vizija

Vizija gospodarskog razvoja Općine Rešetari predstavlja željeno buduće stanje koje se pozitivno odražava na sve aspekte života lokalne zajednice. Podrazumijeva dostizanje željenog stupnja gospodarskog razvoja i životnog standarda, a bazira se na trajnoj zaštiti, implementaciji i poštivanju visokih ekoloških standarda te načelima dugoročno održivog razvoja. Formira se na temelju više razvojnih faza, a cilj joj je motivirati lokalnu zajednicu na jače uključivanje u gospodarske aktivnosti čijim će se unapređenjem utjecati na podizanje ukupne razine kvalitete življenja na ovom području.

Vizija Općine Rešetari za razdoblje 2007. - 2012. godine glasila je: *„Općina Rešetari smještena je u samom srcu zapadne Slavonije na važnim prometnim koridorima. Bogata je neiskorištenim prirodnim resursima, te se odlikuje izuzetno kvalitetnim poljoprivrednim i šumskim zemljištem. Isto tako, ima tradiciju obrtništva, te krije veliki potencijal u daljnjem razvijanju malih, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava baziranih na ekološkoj proizvodnji hrane i certificiranju istih. Općina Rešetari poznata je po dugoj tradiciji očuvanja kulturne baštine, s jasnom vizijom ekonomskog blagostanja za sve svoje stanovnike.“*

Razvojna vizija za naredno razdoblje također se zasniva na fundamentalnim vrijednostima stanovnika Općine Rešetari te pretpostavlja valorizaciju svih resursa i korištenje komparativnih prednosti i mogućnosti usporedno iz četiriju prioriteta područja:

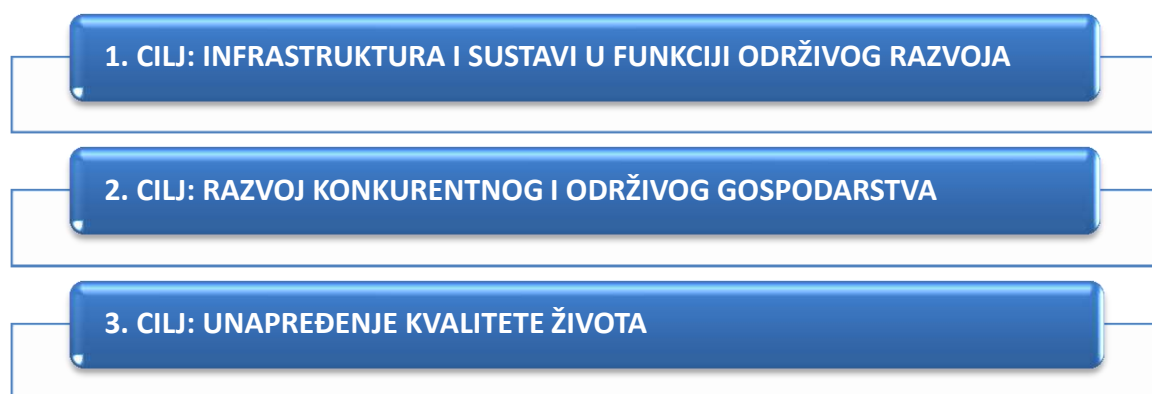
- gospodarstvo
- socijalna i zdravstvena zaštita
- infrastruktura i zaštita okoliša
- obrazovanje, kultura i sport.

Općina Rešetari mjesto je ugodnog življenja i unosnog poslovanja. Tradicija bavljenja poljoprivredom i obrtom te iznimni prirodni i društveni resursi privlače sve više zadovoljnih investitora, a infrastrukturna opremljenost, ekološka osviještenost, socijalna sigurnost i opće zadovoljstvo stanovništva su na vrlo visokoj razini zbog čega Općina u svim područjima svakodnevno bilježi pozitivne pomake. Zbog takvog trenda sve se više mladih obrazovanih ljudi vraća u ovo područje gdje zasniva obitelj, a gdje obitelj kao takva (p)ostaje temelj daljnjeg razvoja.

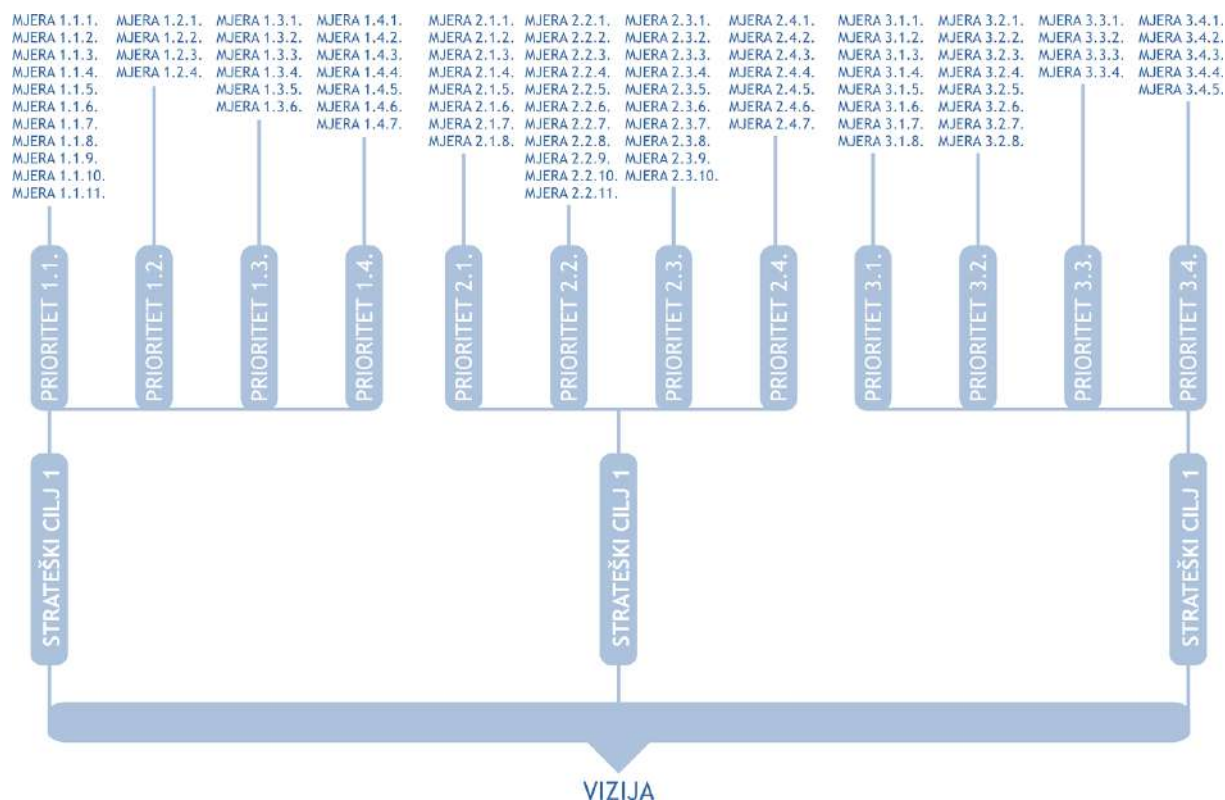
10. Strateški razvojni ciljevi

Strateški ciljevi imaju ključnu važnost pri ostvarenju vizije gospodarskog razvoja Općine Rešetari. Oni konzistentno i sažeto opisuju namjeravane ishode te su mjerivi, ostvarivi, jasno formulirani, vremenski definirani, međusobno sukladni te društveno i okolišno prihvatljivi, a definirani su na temelju identificiranih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji u SWOT analizi, odnosno svih prethodnih istraživanja i analiza. Međusobno se prožimlju i nadopunjuju te su usklađeni sa strateškim ciljevima krovnih dokumenata.

Strateški razvojni ciljevi Općine Rešetari za razdoblje od 2013. do 2017. godine su:

Shematski prikaz razrade strateških ciljeva Strategije gospodarskog razvoja Općine Rešetari:

10.1. Strateški cilj 1: Infrastruktura i sustavi u funkciji održivog razvoja

Prioritet 1.1. Unapređenje prometne i komunalne infrastrukture

Općina Rešetari teži održivom razvoju što na lokalnoj razini podrazumijeva zadovoljavanje civilizacijskih potreba lokalnog stanovništva sukladno načelima zaštite okoliša, odnosno na način kojime zadovoljava sadašnje potrebe stanovništva, a istovremeno ne kompromitira sposobnost budućih generacija koje će nastanjivati ovo područje da zadovolje svoje potrebe.¹⁶ Stoga održivi razvoj ovog područja podrazumijeva racionalnu uporabu resursa, usuglašeno investiranje, tehnički, gospodarski i socijalni razvoj.

Opremljenost adekvatnom komunalnom i prometnom infrastrukturom i sustavima, osim važnosti za daljnji razvoj Općine Rešetari, također ima i značaj na nacionalnoj i globalnoj razini, odnosno predstavlja značajan preduvjet pri pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Stoga cjelokupni proces pridruživanja EU zahtijeva povećana ulaganja u gospodarsku infrastrukturu jedinica lokalne (regionalne) samouprave, posebice u prometne, komunalne, energetske, i vodne infrastrukturne sustave.

Važnost opskrbe pitkom vodom, kao i važnost kvalitete i funkcionalnosti sustava odvodnje koji su usklađeni s brojem stanovnika i suvremenim životnim navikama nije potrebno posebno napominjati budući da predstavljaju prioritetne potrebe stanovništva, te imaju veliki utjecaj na stanje u okolišu.

Zelena infrastruktura - reciklažno dvorište, eko javna rasvjeta, energetske učinkoviti javni objekti, sustavi koji koriste biomasu, energiju vjetra i sunca za proizvodnju energije, elementi su koje razvijene europske zemlje već godinama upotrebljavaju, a bez kojih je i daljnji održivi razvoj Općine Rešetari nezamisliv.

Razvijena i kvalitetna prometna infrastruktura osnova je mobilnosti ljudi, materijala, proizvoda i roba - zbog čega je njezino unapređenje svakako jedan od preduvjeta daljnjeg gospodarskog razvoja općine. U strateškom planiranju i mjeri koju donosi ova Strategija a tiče se izgradnje, unapređenja i održavanja prometne infrastrukture prvenstveno se to odnosi na nerazvrstane ceste i nogostupe koje su pod nadležnosti Općine Rešetari.

Prioritet 1.2. Jačanje i izgradnja poduzetničke infrastrukture

Razvijena poduzetnička infrastruktura, uređene i opremljene poduzetničke zone Rešetari 1 i Rešetari 2, omogućiti će postizanje trajnog rješenja pitanja poslovnog i proizvodnog prostora za poduzetnike s ovog područja. Također, ona predstavlja i osnovnu pretpostavku za daljnji razvoj obrtništva i poduzetništva te stvaranja središta koje će gospodarstvenicima omogućiti stručnu i savjetodavnu pomoć. Opremljenost poduzetničkih zona uz primjerenu promociju važan je čimbenik privlačnosti za investitore, a po stavljanju zone u svoju funkciju ista može

¹⁶ prilagođeno prema: Gro Harlem Brundtland, „Naša zajednička budućnost“, 1987.

polučiti niz pozitivnih rezultata na gospodarskom planu: osigurati dugoročne uvjete za razvoj obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, dugoročno utjecati na smanjivanje i ublažavanje trenda nezaposlenosti te potaknuti otvaranje novih radnih mjesta, potaknuti suradnju u realizaciji konkretnih razvojnih projekata između poduzetnika i obrtnika, te stimulirati daljnji rast i razvoj poduzetnika i obrtnika, osobito u pogledu razvijanja novih proizvoda i primjene suvremenih tehnologija.

Prioritet 1.3. Jačanje poljoprivredne i ostale infrastrukture i sustava u cilju neometanog održivog razvoja

Područje općine Rešetari je izrazito ruralno područje u kojemu poljoprivreda zauzima vrlo važno mjesto (važnost poljoprivrede još je i veća ako se u obzir uzme njezina povezanost s dopunskim djelatnostima, od proizvodnje poljoprivrednih inputa do prerade, prometa i trženja poljoprivrednih proizvoda). Bavljenje poljoprivredom uvelike olakšava funkcionalna infrastruktura kao što su uređeni pristupni poljski putevi, izgrađenost sustava navodnjavanja te melioracijske i komunalne kanalske mreže. Iste je stoga potrebno redovno održavati, a svi naponi uloženi u takav oblik unapređenja poljoprivredne infrastrukture, zajedno s realizacijom ostalih mjera predloženih Strategijom, a koje se dotiču razvoja poljoprivrede, u budućnosti će se višestruko isplatiti kroz očuvanost zemljišta, smanjenje šteta uzrokovanih sušom i poplavama, a time i boljim i kvalitetnijim urodima.

Nadovezujući se na prethodno navedeno, nužno je osigurati zaštitu poljoprivrednog i ostalog zemljišta, ali i stanovništva i imovine, ne samo od poplava i suša nego i od ostalih nepovoljnih prirodnih i ljudskom djelatnošću uvjetovanih događaja kao što su požari i tuče, a to je moguće uspostavljanjem sustava obrane od elementarnih nepogoda.

Prioritet 1.4. Izgradnja i poboljšanje kvalitete društvene infrastrukture i javnih usluga

Značajnu ulogu u daljnjem razvoju Općine Rešetari ima kvaliteta društvene infrastrukture i dostupnost javnih usluga, koja uz dodatno planiranje, ulaganje i realizaciju projekata te vrste, našu općinu može svrstati u zdrave općine po mjeri čovjeka. Prostora za unapređenje je mnogo, a posebnu pažnju potrebno je posvetiti najosjetljivijim društvenim skupinama. Djeci predškolske i osnovnoškolske dobi potrebno je omogućiti prostore s prikladnim uvjetima za igru, učenje i razvoj; isto tako populaciji mlađe, srednje i starije dobi važno je osigurati prostor za okupljanja, druženja, te kulturni, umjetnički, kreativni razvoj i sl.

Omogućavanje pristupa svim javnim objektima društvene infrastrukture i socijalnih usluga osobama s invaliditetom jedan je od prioriteta Općine kojime želi područje učiniti prilagođenim svim svojim stanovnicima te postići viši socijalni standard.

U okviru prvog strateškog cilja razrađeni su sljedeći prioriteti i mjere:

1. STRATEŠKI CILJ: INFRASTRUKTURA I SUSTAVI U FUNKCIJI ODRŽIVOG RAZVOJA			
PRIORITETI	MJERE	RAZDOBLJE PROVEDBE	POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA
1.1. Unapređenje komunalne i prometne infrastrukture	1.1.1. Izgradnja i unapređenje vodoopskrbnog sustava 1.1.2. Izgradnja i unapređenje sustava odvodnje otpadnih voda 1.1.3. Sanacija odlagališta otpada „Rešetari“ 1.1.4. Sanacija divljih odlagališta otpada i uređenje javnih površina 1.1.5. Izgradnja reciklažnog dvorišta 1.1.6. Modernizacija javne rasvjete 1.1.7. Korištenje potencijala alternativnih/obnovljivih izvora energije - biomasa, solarna i energija vjetra 1.1.8. Poboljšanje energetske učinkovitosti javnih objekata 1.1.9. Izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija nerazvrstanih cesta 1.1.10. Izgradnja novih i uređenje postojećih nogostupa 1.1.11. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Hrvatske vode, MRRFEU, MZOPU, FZOEU, EU fondovi
1.2. Jačanje i izgradnja poduzetničke infrastrukture	1.2.1. Izgradnja poduzetničkih zona „Rešetari 1“ i „Rešetari 2“ 1.2.2. Opremanje poduzetničkih zona potrebnom infrastrukturom 1.2.3. Marketing i promocija poduzetničkih zona 1.2.4. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Hrvatske vode, MRRFEU, EU fondovi
1.3. Jačanje poljoprivredne i ostale infrastrukture i sustava u cilju neometanog održivog razvoja	1.3.1. Jačanje sustava obrane od elementarnih nepogoda 1.3.2. Uređenje šumskih i poljskih puteva 1.3.3. Poticanje izgradnje sustava za navodnjavanje 1.3.4. Kreiranje sustava za praćenje stanja u okolišu 1.3.5. Održavanje melioracijskih	2013-2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Hrvatske vode, MRRFEU, MZOPU, FZOEU, EU fondovi

	kanala 1.3.6. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja		
1.4. Izgradnja i poboljšanje kvalitete društvene infrastrukture i javnih usluga	1.4.1. Izgradnja/adaptacija i uređenje objekata odgojno-obrazovnih institucija (škole, vrtići, knjižnica, čitaonica, školske športske dvorane) 1.4.2. Izgradnja i opremanje dječjih igrališta (parkova) i igraonica 1.4.3. Izgradnja/rekonstrukcija, uređenje i opremanje društvenih domova 1.4.4. Uređenje mjesnih vjerskih objekata i groblja 1.4.5. Izgradnja/adaptacija i uređenje izložbenog prostora/muzeja (etno, povijesni muzej) te ostalih društvenih i kulturnih sadržaja 1.4.6. Prilagodba javnih objekata za pristup i korištenje osobama s invaliditetom – izgradnja pristupnih rampi i ugradnja liftova 1.4.7. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Hrvatske vode, Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, MRRFEU, MZOPU, FZOEU, EU fondovi

Realizacija navedenih mjera podrazumijeva izvršenje niza aktivnosti i podaktivnosti kao što su izrada projektne dokumentacije, provedba postupaka javne nabave za odabir izvođača radova, provedba i nadzor projekata i drugo, te zahtijeva znatna financijska sredstva koja je moguće pribaviti iz više izvora financiranja. Potencijalni izvori financiranja koji svojim kapacitetom mogu pridonijeti ostvarenju mjera, prioriteta i u konačnici strateškog cilja jesu: Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Hrvatske vode, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te EU fondovi. Također, navedene mjere potrebno je ostvariti u razdoblju provedbe određenim ovim dokumentom, odnosno u narednih pet godina, a ostvarenju istih znatno će pridonijeti kvalitetna suradnja s različitim dionicima uključenih u provedbe projekata - izvođačima radova, projektantima i drugim raznim službama, kao i s vanjskim stručnim suradnicima, osobito po pitanju izrade prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja.

10.2. Strateški cilj 2: Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva

Prioritet 2.1. Jačanje obrtništva te razvoj malog i srednjeg poduzetništva

Poduzeća i obrti imaju vodeću ulogu u ostvarivanju gospodarske konkurentnosti Općine Rešetari i stvaranja novih mogućnosti za zapošljavanje. Stoga im je potrebno povećati brojnost i raznolikost, osigurati kvalitetne i poticajne uvjete rada, podržati partnerstva između malih, srednjih i velikih poduzeća, promovirati razvojne mogućnosti te potaknuti investitore na ulaganja. Značaj privlačenja investitora je vrlo velik, budući da isti mogu osigurati svjež kapital, a time i otvoriti nova radna mjesta, donijeti nova znanja i tehnologije, kao i pristup novim tržištima.

Informiranje i educiranje poduzetnika i obrtnika nužno je iz više razloga. Prvenstveno kako bi u što većoj mjeri ostvarili svoje potencijale i podigli razinu stručnosti, ali i kako bi u što većoj mjeri koristili postojeće mogućnosti financiranja i potporna sredstva, osobito sredstva EU fondova. Edukacijom se također omogućuje stjecanje dodatnih znanja i vještina kao što su planiranje, upravljanje, kontrola, marketing i sl., budući da suvremeni trendovi u poslovanju vrlo često osim poznavanja struke, tehnologije, procesa proizvodnje i/ili pružanja usluga podrazumijevaju više funkcija objedinjenih u jednoj osobi.

Proizvodnost je moguće povećavati osim ulaganjem u stručnost ljudskog kapitala i na temelju inovacija i kreiranja novih vrijednosti za tržište, te korištenjem novih tehnologija. Isti svojom adekvatnom primjenom i plasiranjem na tržištu omogućavaju jačanje poslovne konkurentnosti, maksimiziranje materijalne i nematerijalne tehnologije, ali i profita.

Ukupnom unapređenju gospodarstva i jačanju konkurentnosti znatno mogu doprinijeti dobro osmišljene marketinške i promotivne aktivnosti. Promoviranje uspješnih poduzeća i obrta, osobito tradicionalnih obrta i starih obiteljskih zanata, potiče stvaranje pozitivne klime i doprinosi poboljšanju tržišne konkurentnosti, a moguće ga je ostvariti putem javnih promidžbi kroz različite medije, organiziranjem okruglih stolova, sudjelovanjem na konferencijama, gospodarskim sajmovima i sl.

Prioritet 2.2. Razvoj ekološke poljoprivrede

Razvoj ekološke poljoprivrede u Općini Rešetari moguć će tek sustavnom provedbom mjera predloženih ovom Strategijom. "Ekološka proizvodnja" ("organska", "biološka") poseban je sustav održivoga gospodarenja u poljoprivredi koji obuhvaća uzgoj bilja i životinja, proizvodnju hrane, sirovina i prirodnih vlakana te preradu primarnih proizvoda, a uključuje sve ekološki, gospodarski i društveno opravdane proizvodno-tehnološke metode, zahvate i sustave, najpovoljnije koristeći plodnost tla i raspoložive vode, prirodna svojstva biljaka, životinja i krajobraza, povećanje prinosa i otpornosti biljaka s pomoću prirodnih sila i zakona, uz propisanu uporabu gnojiva, sredstava za zaštitu bilja i životinja, sukladno s međunarodno usvojenim normama i načelima. Kako bi se formalno ostvarila potrebno je prvenstveno

educirati i informirati poljoprivredne proizvođače o njenim prednostima te im ukazati na konkurentnost ekoloških proizvoda, odnosno osigurati potporu i ojačati stručne, tehnološke i organizacijske kapacitete poljoprivrednih proizvođača. Također, potrebno je osigurati povoljno razvojno okruženje za bolji protok informacija, kontinuirano poticati umrežavanje poljoprivrednih proizvođača (kroz udruge, zadruge) te ih upoznati sa zakonskom regulativom koja regulira ekološku poljoprivrednu proizvodnju i preradu. Važno je napomenuti kako je ekološka poljoprivreda u potpunosti integrirana u politiku ruralnog razvoja i ima dugoročno strateško značenje za održivi razvoj čitavog hrvatskog ruralnog prostora i poljoprivrede.

Kako bi se stvorili kvalitetni preduvjeti za razvoj ekološke poljoprivrede, osim informiranja i educiranja poljoprivrednika, potrebno je provesti niz podaktivnosti kojima će se odrediti kakvoća tla budući da je za bavljenje eko poljoprivredom nužno čisto tlo, oslobođeno djelovanja različitih agrokemikalija, pesticida, stimulatora rasta, umjetnih gnojiva i drugih štetnih agenasa koji u tlo dopijevaju primjenom konvencionalne poljoprivrede koja je na ovom području, nažalost, još uvijek najzastupljenija. Isto tako, potrebno je urediti zemljišno-knjižno stanje kako bi se omogućilo raspolaganje zemljištem uređeno zakonskim oblicima (prodaja, zakup, darivanje i plodouživanje) te olakšao proces restrukturiranja i dostizanja standarda EU korištenjem poticajnih sredstava za ruralni razvoj.

Razvoj ekološke poljoprivrede svoje pozitivne učinke ogleda s više aspekata. Osim što pridonosi gospodarskom razvoju, ima i vrlo važnu ulogu pri uspostavi ekološke ravnoteže i zaštite okoliša, kao i pri očuvanju tradicijskih vrijednosti ovoga područja.

Prioritet 2.3. Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam

Na području općine prepoznati su brojni kvalitetni resursi koje je adekvatnom valorizacijom i stavljanjem u turističku funkciju moguće pretvoriti u turističke atraktivnosti koje bi privlačile više posjetitelja te tako doprinijele stvaranju dodatne vrijednosti u povećanju kvalitete života stanovništva ovog ruralnog područja.

Razvojem ruralnog turizma¹⁷, osobito njegovih podoblika kao što su seoski, lovni, eko, etno, eno-gastronomski, sportsko-rekreacijski, izletnički i turizam događaja za koje postoje najpogodniji preduvjeti, stanovništvo općine može si osigurati dodatan izvor prihoda, a posredno ostvariti i mnoge druge blagotvorne učinke za cijelo rešetaračko područje, kao što su smanjivanje depopulacije, očuvanje prirodnih i kulturnih dobara te tradicionalnih vrijednosti.

Seoski turizam, odnosno turizam na seoskim gospodarstvima, usko je vezan uz ambijent sela i njegove uže okolice, vrlo je značajan čimbenik u aktivaciji i održivom razvoju ruralnih

¹⁷ Ruralni turizam je najširi pojam koji obuhvaća sve turističke usluge / aktivnosti / vidove turizma unutar ruralnih područja, uključujući npr. lovni, ribolovni, turizam u parkovima prirode, zimski, seoski, ekoturizam, zdravstveni, kulturni itd. (Ministarstvo turizma RH: Priručnik za bavljenje seoskim turizmom, 2011., str. 16.)

područja te značajno doprinosi očuvanju lokalnog identiteta, tradicije i običaja, a ujedno potiče i jača autohtonu, tradicijsku i ekološku proizvodnju.

Razvoj lovnog turizma vrlo je poželjna opcija osobito zbog mogućnosti uključivanja lovačkih udruga „Gostinac“ iz Rešetara i „Kuna Zlatica“ iz Adžamovaca koja tradicionalno kvalitetno gospodare lovištima održavajući fond lovne divljači bogatim i raznolikim. Ribolovni turizam moguće je razvijati na Rešetarici kojom trenutno gospodari, odnosno poribljava, štiti od zagađenja i skrbi o uređenju okoliša športsko ribolovna udruga „Klen“ iz Nove Gradiške.

Eko i etno turizam mogu nadopuniti ukupnu turističku ponudu budući da promiču povratak prirodi i autohtonim vrijednostima. Trend bijega od ubrzanog načina života i svakodnevnih stresova stanovništva iz okolnih urbanih središta povoljan je za razvoj ovakvog vida turizma u Općini Rešetari, osobito zbog njenog izvrsnog geoprometnog položaja.

Eno-gastronomski turizam turistička je razvojna opcija kojoj se priklanja sve više ruralnih sredina. Područje općine Rešetari bogato je vinogradima, a tradicionalne slavonske kuhinje je u izobilju. Domaći specijaliteti kao što su kulen, kobasica, čvarci, krvavica, fiš, te domaći kolači, džemovi, rakije i slično, uz kvalitetnu promociju, mogu biti odličan mamac za gastronomade iz cijele Hrvatske i okolnih zemalja.

Sportsko-rekreacijski turizam na području općine moguće je razvijati prvenstveno na temelju postojećih prirodnih resursa. Obronci Psunja idealni su za bavljenje sportom i rekreacijom, te uz postojeće planinarske staze i uređenje novih pješačkih ili pak biciklističkih (brdskih downhill) staza mogu privući ljubitelje planinarenja, brdskog trčanja, nordijskog hodanja, brdskog biciklizma itd. Osim prirodnih resursa u ponudu sportsko-rekreacijskog turizma mogu se uključiti i sportska, osobito nogometna igrališta kao i uređene sportske dvorane. Biciklistička staza „Sava“ koja prolazi područjem općine, a dalje se nadovezuje na Dunavsku biciklističku stazu također je značajna, ali nedovoljno valorizirana atraktivnost ovog prostora.

Turizam događaja u manjoj je mjeri na ovom području već zaživio kroz tradiciju održavanja različitih kulturnih, sportskih i zabavnim manifestacija.

Kako se prihod od turizma velikim dijelom ostvaruje kroz prihod od smještaja, na području općine nužno je osigurati kvantitativno zadovoljavajuću razinu kvalitetnih smještajnih kapaciteta koji će omogućiti dulji boravak gostiju a time i njihovu veću potrošnju, a sukladno tomu, i daljnji razvoj turizma. Najizglednije razvojne mogućnosti po pitanju smještajnih kapaciteta vezane su uz seoski turizam, odnosno seljačka domaćinstva uređena na tradicionalan način koja imaju mogućnosti koristiti različita nacionalna i inozemna poticajna sredstva i povoljne kredite (IPARD - mjera 302, HBOR).

Međutim, realna situacija je da unatoč postojanju vrijednih turističkih potencijala na području općine, većina ih nije stavljena u funkciju turističke ponude, te kao takvi ne mogu biti tržišno konkurentni kao turistički proizvod. Stoga je prvenstveno potrebno razviti institucionalnu infrastrukturu, odnosno osnovati Turističku zajednicu Općine Rešetari koja će

biti nositelj turističkih aktivnosti, a zatim je potrebno napraviti detaljnu analizu turističkih resursa i plan turističkog razvoja u obliku strateško-planskog dokumenta kojime će se odrediti smjernice razvoja. Izradom i implementacijom strategije razvoja turizma Općine Rešetari, a osobito edukacijom i informiranjem lokalnog stanovništva o mogućnostima razvoja ruralnog turizma te stvaranja prepoznatljivog turističkog proizvoda općine, izgradnjom turističke infrastrukture, postavljanjem kvalitetnih signalizacijskih i interpretacijskih sadržaja, kao i prikladnom promocijom omogućiti će se početak planskog turističkog razvoja ovog područja.

Prioritet 2.4. Jačanje partnerstva i suradnje na svim razinama

Partnerstvo i suradnja su u svim životnim sferama preduvjet za ostvarenje uspjeha. Isto se može primijeniti i na gospodarskom planu Općine Rešetari. Činjenica je kako su proračunska sredstva Općine Rešetari kao glavnog nositelja Strategije relativno mala, odnosno nedostatna za provedbu predloženih mjera/projekata neovisno o prioritetima i fazama pripremljenosti. Stoga je nužno osigurati pristup domaćim i međunarodnim izvorima financiranja što je moguće jedino uz dobru koordinaciju ljudskog kapitala i resursa te osiguravanje partnerstva gospodarskog, društvenog sektora i civilnog društva. Suradnja na lokalnoj, županijskoj, nacionalnoj pa i međunarodnoj razini pospješiti će pokretanje te ostvarenje projekata iz svih područja gospodarstva, poljoprivrede, turizma, kulture, sporta, zaštite okoliša i drugih.

Sukladno prethodnom opisu, u okviru drugog strateškog cilja razrađeni su sljedeći prioriteti i mjere:

2. STRATEŠKI CILJ: RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA			
PRIORITETI	MJERE	RAZDOBLJE PROVEDBE	POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA
2.1. Jačanje obrtništva te razvoj malog i srednjeg poduzetništva	2.1.1. Izrada vodiča i organiziranje edukacija za postojeće poduzetnike i poduzetnike početnike 2.1.2. Donošenje općinskih poticajnih mjera za razvoj malog gospodarstva 2.1.3. Izrada paketa poticajnih mjera za ulagače; privlačenje stranih i domaćih ulaganja 2.1.4. Poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja kroz promociju tradicionalnih obrta i zanata, obiteljskih poduzeća i poljoprivrednih gospodarstava 2.1.5. Edukacija i informiranje gospodarskih čimbenika 2.1.6. Primjena suvremenih tehnologija, inovacija i znanja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo gospodarstva, MINPO, Ministarstvo poljoprivrede, MRRFEU, EU fondovi

	2.1.7. Marketing i promocija malog gospodarstva 2.1.8. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja		
2.2. Razvoj ekološke poljoprivrede	2.2.1. Uređenje poljoprivrednog zemljišta; sređivanje zemljišno-knjižnog stanja, okrupnjavanje posjeda, kultiviranje neobrađenog zemljišta 2.2.2. Izrada razvojnog dokumenta u cilju poticanja ekološke poljoprivrede - Program održivog razvoja poljoprivrede Općine Rešetari 2.2.3. Smanjivanje kemijske i biološke degradacije poljoprivrednog zemljišta 2.2.4. Organizacija i provedba edukacija poljoprivrednika zainteresiranih za proizvodnju zdrave hrane i ekološku poljoprivrednu proizvodnju 2.2.5. Poticanje restrukturiranja poljoprivrednih gospodarstava 2.2.6. Primjena suvremenih tehnologija, inovacija i znanja u poljoprivrednoj tehnologiji 2.2.7. Uspostava sustava kvalitete i standardizacije u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji 2.2.8. Umrežavanje poljoprivrednih proizvođača 2.2.9. Poticanje promocije i brendiranja poljoprivrednih eko proizvoda 2.2.10. Donošenje općinskih poticajnih mjera za ekološke poljoprivredne proizvođače 2.2.11. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo gospodarstva, MINPO, Ministarstvo poljoprivrede, MRRFEU, EU fondovi
2.3. Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam	2.3.1. Izrada strateškog razvojnog dokumenta u cilju poticanja turističkog razvoja općine - Strategija razvoja turizma Općine Rešetari 2.3.2. Razvoj institucionalne infrastrukture - osnivanje TZ Općine Rešetari 2.3.3. Izgradnja turističke infrastrukture 2.3.4. Poticanje razvoja selektivnih oblika, osobito ruralnog turizma i njegovih podoblika - seoski, lovni i ribolovni, eko, etno, eno-gastronomski, sportsko - rekreacijski, izletnički i turizam događaja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo turizma, Ministarstvo gospodarstva, MINPO, Ministarstvo poljoprivrede,

	2.3.5. Povećanje kvalitete i kvantitete smještajnih kapaciteta 2.3.6. Unapređenje postojećih i poticanje stvaranja novih turističkih proizvoda te njihovo brendiranje 2.3.7. Organiziranje edukacija u cilju snažnijeg razvoja ruralnog turizma 2.3.8. Unapređenje turističke smeđe signalizacije i interpretacijskih sadržaja 2.3.9. Promocija Općine Rešetari na lokalnom, regionalnom i međunarodnom turističkom tržištu kroz sudjelovanje na sajmovima i korištenje klasičnih i suvremenih marketinških metoda 2.3.10. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja		MRRFEU, EU fondovi
2.4. Jačanje partnerstva i suradnje na svim razinama	2.4.1. Unapređenje učinkovitosti korištenja domaćih i međunarodnih izvora financiranja 2.4.2. Poticanje međunarodnih i međužupanijskih aktivnosti dionika Općine Rešetari u području gospodarstva, poljoprivrede i zaštite okoliša 2.4.3. Poticanje proizvodno-poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata u zadruge, klastere i sl. 2.4.4. Jačanje suradnje s lokalnim samoupravama iz Hrvatske i inozemstva 2.4.5. Poticanje aktivnog djelovanja relevantnih institucija u lokalnom i regionalnom razvoju 2.4.6. Poticanje suradnje i partnerstva u turizmu 2.4.7. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo turizma, Ministarstvo gospodarstva, MINPO, Ministarstvo poljoprivrede, MRRFEU, EU fondovi

Kao i pri ostvarenju prvog strateškog cilja koji ova Strategija donosi, uspostavljanju konkurentnog i održivog gospodarstva u Općini Rešetari prethodi realizacija niza aktivnosti i podaktivnosti. Aktivnosti koje dovode do ostvarenja predloženih mjera moguće je ostvariti samo uz vrlo dobru suradnju svih dionika iz sektora malog gospodarstva, poljoprivrede, turizma i svih drugih čimbenika koji su na bilo koji način povezani s istima.

10.3. Strateški cilj 3: Unapređenje kvalitete života

Prioritet 3.1. Unapređenje postojećeg obrazovnog sustava i jačanje izvaninstitucionalnog sustava cjeloživotnog obrazovanja u cilju održivog razvoja

Jačanje obrazovnog sustava kao i sustava cjeloživotnog obrazovanja imati će sve važniju ulogu kako se hrvatsko gospodarstvo više bude otvaralo i integriralo u europske gospodarske tokove. S promjenama u tom smjeru potrebno je započeti na mikro razini, pa tako uspješne promjene u obrazovnom sustavu primarno zahtijevaju kvalitetan obrazovni kadar spreman na kontinuirano usavršavanje i nadograđivanje znanja te sposobnost prenošenja znanja na učenike, a osobito na djecu starijeg školskog uzrasta koju je potrebno poticati na kritičko promišljanje o ekonomskoj zbilji te poticati razvoj poduzetničkih inicijativa.

Opremljenost odgojno-obrazovnih ustanova potrebnim rekvizitima i pomagalima u direktnoj je vezi s kvalitetom izvođenja nastave, a time i osposobljavanja budućeg ljudskog kapitala kao pokretača gospodarskih aktivnosti. Zbog toga je važno osigurati opremu potrebnu za izvođenje nastave, treninga, edukacija i sličnog te poticati suradnju obrazovnih institucija i gospodarskih subjekata. Uključivanje gospodarskih subjekata u informativne dane o tržištu rada te usmjeravanje učenika pri upisu u srednje škole također je poželjno, kao i stipendiranje darovitih učenika ili pak doniranje opreme (npr. računala) osnovnim školama na području općine.

Podrška programima prekvalifikacije usklađenim s potrebama tržišta rada te korištenje mogućnosti stručnog osposobljavanja prijeko je potrebno radi poboljšavanja mogućnosti zapošljavanja i povećanja pokretljivosti, odnosno povećanja konkurentnosti postojeće radne snage. Isto tako, poticanje uključivanja odraslih u programe koji su od nacionalnog interesa (osnovno obrazovanje, prekvalifikacije za deficitarna zanimanja) te stipendiranje učenika i studenata važni su koraci pri stvaranju uspješnog gospodarstva.

Razvoj projekata i edukacijskih programa škola u prirodi već je desetljećima zastupljen u razvijenim europskim zemljama. Slijedeći njihov primjer, poželjno je osmišljavanje i uključivanje osnovnih škola s područja općine Rešetari u takve projekte budući da isti djecu koja predstavljaju budućnost svega podučavaju vrijednostima očuvanja prirode i zaštite okoliša te proširuju njihove vidike.

Prioritet 3.2. Očuvanje, obnova i zaštita prirodne i kulturne baštine

Život i rad stanovništva općenito je prvenstveno vezan za vodu što ponajbolje opisuje često spominjana izreka „Voda je izvor života“. Gospodarski razvoj dodatno povećava potrebu za vodom te dovodi do ugrožavanja vodnih resursa, a nedovoljnom zaštitom voda može postati ograničavajući čimbenik razvoja te prijetnja ljudskom zdravlju i održivosti prirodnih ekosustava. Općina Rešetari raspolaže s kvalitetnim vodnim resursima u obliku izvorišta, vodotoka, retencija, akumulacija te podzemnih voda te je veliku pažnju potrebno posvetiti

održavanju njihove nezagađenosti poduzimanjem potrebnih aktivnosti u cilju zaštite. Također, područje općine bogato je šumskim resursima kojima je potrebno posvetiti jednaku pažnju, odnosno zaštititi ih od štetnih utjecaja koji u najvećoj mjeri nastaju nepromišljenim ljudskim postupcima.

Prirodna i kulturna dobra zaštićena od strane Ministarstva kulture, Prirodni krajobraz Drežnik, Arheološko nalazište „Puharine“ i Crkva sv. Nikole u Zapolju, posebno su blago ovoga područja. Iz tog razloga potrebno im je posvetiti posebnu pažnju te sustavno raditi na njihovoj daljnjoj zaštiti i očuvanju.

Poseban oblik kulturne baštine čini tradicija i naslijeđe, a u kojemu značajnu ulogu imaju stari zanati. Obnova i oživljavanje starih zanata pomaže u dostizanju više ciljeva, pomaže u očuvanju identiteta i tradicionalnih vrijednosti ovog područja, potiče razvoj malog gospodarstva, a samim time ostvaruje svoju funkciju i u diverzifikaciji turističke ponude u seoskom turizmu. Zanati kao što su izrada predmeta od slame i pruća, izrada bačvi - tj. bačvar, užar, licitar, remenar, lončar, četkar, svjećar, pismoslikar itd. su pred izumiranjem, a kako bi se to spriječilo poželjno omogućiti njihove prikaze kroz različite radionice i seminare, te kroz uključivanje u turističke aktivnosti.

Materijalna i duhovna kultura, naslijeđe, običaji i manifestacije Općine Rešetari ponajviše doprinose očuvanju tradicije i identiteta koji su svojstveni samo za ovaj kraj. Djelovanje kulturnih i umjetničkih udruga tu ima vrlo važnu ulogu, budući da svojim radom i brigom održavaju iste živima te ih promoviraju diljem Hrvatske, pa i svijeta, bilo putem folklornih plesova i glazbe, narodnih nošnji ili pak umjetničkog izričaja.

Prioritet 3.3. Poticanje zdravijeg i kvalitetnijeg načina života (s naglaskom na ugrožene skupine: mlade, žene, djecu, ratne stradalnike, osobe s invaliditetom, osobe treće životne dobi)

Zdrav i kvalitetan način života podrazumijeva sinergiju djelovanja i zajedničko promišljanje razvoja u koje su uključeni svi stanovnici općine. Među njima postoje oni kojima je pristup informacijama i resursima lakši, kao i oni kojima je taj pristup otežan iz različitih razloga. Upravo potonjoj skupini ljudi koja uključuje mlade, žene, djecu, ratne stradalnike, osobe s invaliditetom i osobe treće životne dobi potrebno je omogućiti prilagođene vrste treninga, obuka i edukacija koje im mogu pomoći u razvijanju kompetencija koje će im olakšati zaposlenje. Takve edukacije mogu se bazirati na razvoju komunikacijskih ili pregovaračkih vještina i tome slično. Također, dio edukacija poželjno je usmjeriti prema poticanju samozapošljavanja, odnosno polaznike podučiti o osnovama poduzetništva, načinima pokretanja vlastitog obrta ili pak pokretanja kućne radinosti.

U aktivnosti u cilju povećanja kvalitete života na području općine Rešetari poželjno je uključiti udruge civilnog društva te u što većoj mjeri poticati volonterstvo i pomoć, usmjerene ponajprije nemoćnima i potrebitima.

Promicanje zdravog načina života najbolje se veže uz bavljenje sportskim i rekreativnim aktivnostima, hobbijima te kvalitetnim provođenjem vremena u prirodi. Kako je većina mladih danas „ovisna“ o računalu, PS-u i sličnom te je u velikoj mjeri izgubila „doticaj“ s prirodom, korisno je na što više načina poticati i promicati zdrave oblike provođenja slobodnog vremena, kroz primjerice, uključivanje mladih u sportske udruge, osnivanje kluba mladih koji će se posvetiti organizaciji zabavnih i sportskih događaja i tomu sličnog. Takav način aktiviranja mladih dovesti će i do njihovog jačeg povezivanja i umrežavanja, a time i razvoja novih ideja koje mogu biti svakojake - kreativne, poduzetničke itd.

Prioritet 3.4. Jačanje uključenosti, motiviranosti i ekološke osviještenosti lokalne zajednice

Važnu ulogu u provedbi Strategije gospodarskog razvoja Općine Rešetari ima civilni sektor, odnosno udruge, nevladine organizacije, socijalni partneri i dr., međutim isti najčešće ne raspolaže dostatnim sredstvima vlastitog učešća što bi pomoglo provedbu razvojnih projekata u cilju održivog razvoja. Iz tog razloga važno je uložiti znanje i napore u jačanje civilnog sektora te njegovo osposobljavanje za pristup domaćim i međunarodnim izvorima financiranja kroz informiranje i edukacije o načinima pripreme i prijave projekata, upravljanja projektnim ciklusom itd.

Osnivanje ekološke udruge koja bi aktivno radila na jačanju svijesti lokalnog stanovništva o važnosti zaštite okoliša te poštivanja načela održivog rasta i razvoja značajno bi doprinijelo daljnjem socio-ekonomskom razvoju Općine Rešetari, a time i kvaliteti života na ovom prostoru. Djelovanjem ekološke udruge - ekološkim osvještavanjem stanovnika općine, od najmlađih (djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta ekologiji je poželjno podučavati u sklopu odgojno obrazovnog programa, primjerice osnivanjem „eko patrola“ kroz izvannastavne aktivnosti i sl.) do najstarijih, te uzimanjem u obzir javnog mišljenja i uključivanjem formalnih i neformalnih skupina u donošenje odluka, povećava se osjećaj motivacije i uključenosti, kao i osobne odgovornosti svakog pojedinca. A upravo je pojedinac nositelj svih promjena.

U okviru trećeg strateškog cilja razrađeni su sljedeći prioriteti i mjere:

3. STRATEŠKI CILJ: UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA			
PRIORITET	MJERA	RAZDOBLJE PROVEDBE	POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA
3.1. Unapređenje postojećeg obrazovnog sustava i jačanje izvaninstitucionalnog sustava cjeloživotnog obrazovanja u cilju	3.1.1. Opremanje objekata odgojno-obrazovnih institucija potrebnim pomagalicama i rekvizitima 3.1.2. Jačanje suradnje između obrazovnih institucija i gospodarskih subjekata 3.1.3. Stipendiranje učenika i studenata 3.1.4. Organiziranje treninga, edukacija	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo gospodarstva, MINPO, MZOS,

održivog razvoja	i stručnog osposobljavanja ljudskog kapitala s naglaskom na gospodarstvenike i institucije civilnog društva 3.1.5. Podrška programima prekvalifikacije i stručnog osposobljavanja sukladno potrebama tržišta rada 3.1.6. Razvoj projekata radionica i škole u prirodi 3.1.7. Promocija programa cjeloživotnog obrazovanja 3.1.8. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja		EU fondovi, nacionalni fondovi i zaklade
3.2. Očuvanje, obnova i zaštita prirodne i kulturne baštine	3.2.1. Zaštita vodnih resursa 3.2.2. Zaštita šuma 3.2.3. Širenje mreže zelenih otoka 3.2.4. Promocija zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara - Prirodni krajobraz Drežnik, Arheološko nalazište „Puharine“ i Crkva sv. Nikole 3.2.5. Organiziranje radionica i seminara za obnovu/oživljavanje tradicijskih/starih zanata 3.2.6. Očuvanje i obnova duhovne i materijalne kulture, naslijeđa, običaja i manifestacija 3.2.7. Informiranje i educiranje u cilju zaštite prirodne i kulturne baštine 3.2.8. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, MZOPU, Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, FZOEU EU fondovi, nacionalni fondovi i zaklade
3.3. Poticanje zdravijeg i kvalitetnijeg načina života (s naglaskom na ugrožene skupine: mlade, žene, djecu, ratne stradalnike, osobe s invaliditetom, stare i nemoćne)	3.3.1. Organiziranje treninga i obuke za zapošljavanje ugroženih skupina - nezaposleni, mladi, žene, branitelji, ratni stradalnici, osobe s invaliditetom, osobe treće životne dobi 3.3.2. Poticanje razvoja volonterizma i osnivanje udruga volontera 3.3.3. Poticanje razvoja aktivizma kod mladih u vidu osnivanja udruga i klubova mladih, organiziranja zabavnih i sportskih događaja, razvoja hobija i sl. 3.3.4. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo branitelja, MZOS, EU fondovi, nacionalne zaklade i fondovi

3.4. Jačanje uključenosti, motiviranosti i ekološke osviještenosti lokalne zajednice	3.4.1. Osnivanje ekološke udruge i zelene patrole 3.4.2. Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o okolišu i održivom razvoju, poticanje interesa javnosti za trajan pristup obavijestima o okolišu i sudjelovanje u procesu donošenja odluka 3.4.3. Jačanje kapaciteta i sposobnosti organizacija civilnog sektora u provođenju razvojnih aktivnosti 3.4.4. Umrežavanje i poticanje sinergičnog djelovanja organizacija i udruga građana 3.4.5. Izrada prijedloga projekata prema potencijalnim izvorima financiranja	2013 - 2017	Općina Rešetari, Brodsko-posavska županija, MZOPU, FZOEU, EU fondovi, nacionalne zaklade i fondovi
---	--	--------------------	---

11. Projektne ideje/prijedlozi projekata

Kako je Općina Rešetari jedan od osnivača LAG-a „Zapadna Slavonija“, projektne ideje/prijedlozi projekata uvršteni u ovu Strategiju prikupljeni su putem Javnog poziva za dostavu projektnih ideja u svrhu izrade Lokalne strategije razvoja LAG-a „Zapadna Slavonija“ objavljenog tijekom mjeseca listopada i studenog 2012. godine.

Javnim pozivom namijenjenim podnositeljima s područja Općine Rešetari - građanima, poduzećima, obrtima, OPG-ima, zadrugama, udrugama, javnim ustanovama i široj zainteresiranoj javnosti, putem prijavnog obrasca objavljenog na web stranicama Općine Rešetari (opcina-resetari@sb.t-com.hr), na web stranici LAG-a (lag-zapadna-slavonija.com), prikupljeno je ukupno 24 projektne ideje kako slijedi:

Red broj	Mjer a SGR	Naziv projekta	Vrijednost projekta/HRK	Stupanj razvoja projekta			
				Do sada uloženo	Pripre -mljen	U tijeku priprema / ishođenj e dokume n.	Prijedlog
1.	1.2.1 .	Zona Rešetari 2	10.500.000,00	500.000,00		✓	
2.	1.1.2 .	Izgradnja sustava odvodnje u svim naseljima osim Rešetarima	20.000.000,00	250.000,00		✓	
3.	1.4.1 .	Izgradnja nove OŠ u Rešetarima	12.500.000,00			✓ *	
4.	1.4.1 .	Izgradnja dječjeg vrtića prilagođenog standardima predškolskog odgoja	3.000.000,00			✓ *	
5.	1.4.5 .	Dnevni boravak za umirovljenike u dječjem vrtiću	1.000.000,00	500.000,00		✓	
6.	1.4.5 .	Uređenje prostora za Savjet mladih	1.500.000,00			✓	
7.	1.4.5 .	Adaptacija stare škole u Rešetarima te njena prenamjena u općinske	1.500.000,00				✓

		prostorije					
8.	2.3.3 .	Turističko naselje između Bukovice i Drežnika	3.000.000,00				✓ *
9.	1.1.9 .	Adaptacija i rekonstrukcija nerazvrstanih cesta	2.000.000,00			✓	
10.	1.3.2 .	Uređenje poljskih puteva	2.000.000,00			✓	
11.	1.1.6 .	Rekonstrukcija javne rasvjete	3.000.000,00				✓
12.	1.1.8 .	Energetska učinkovitost javnih objekata (elaborati)	330.000,00	230.000,00		✓	
13.	1.1.4 . 1.1.5 .	Sanacija deponije „Rešetari“ i izgradnja reciklažnog dvorišta	18.000.000,00	700.000,00			
14.	1.4.1 .	Dogradnja OŠ u Adžamovcima	4.000.000,00			✓	
15.	1.1.1 0.	Izgradnja nogostupa i uređenje postojećih	2.000.000,00				✓
16.	1.4.5 . 2.3.3 .	Muzej starina/Etno muzej					✓
17.	1.4.1 .	Knjižnica pri OŠ u Rešetarima					✓
18.	1.4.5 . 2.3.3 .	Izgradnja sportskog centra (teniski tereni - pomoćno i glavno igralište, bazen)	10.000.000,00				✓
19.	1.4.2 .	Uređenje dječjih igrališta u Rešetarima, Adžamovcima, Zapolju i Bukovici	500.000,00				✓
20.	1.4.5 . 2.3.6 .	Uređenje šetnica za rekreacijske svrhe u brdskom dijelu općine					✓

21.	2.3.6	Izgradnja vodenica na vodotocima					✓
22.	1.4.4	Uređenje mjesnih groblja	500.000,00				✓
23.	1.4.4	Uređenje vjerskih objekata (kapele i crkve)	3.000.000,00				✓
24.	1.4.5	Izgradnja sportskih igrališta u Gunjavcima, Bukovici i Brđanima	500.000,00				✓

* Općina će darovati zemljište

12. Usklađenost Strategije s krovnim dokumentima

Ovaj dokument u skladu je s ostalim dokumentima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini koji se tiču pitanja gospodarskog rasta i razvoja te unapređenja kvalitete života stanovništva. Tako je usklađen sa Strateškim okvirom za razvoj RH, Strategijom regionalnog razvoja RH, Strategijom ruralnog razvoja RH, Nacionalnim strateškim referentnim okvirom, Nacionalnom strategijom zaštite okoliša, Strategijom gospodarenja otpadom RH, Županijskom razvojnom strategijom Brodsko-posavske županije, Master planom razvoja turizma za središnju i južnu Slavoniju s fokusom na Brodsko-posavsku i Požeško-slavonsku županiju te Planom gospodarenja otpadom Općine Rešetari.

12.1. Osvrt na Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013.

Strateški okvir za razvoj programski je dokument Vlade Republike Hrvatske koji razrađuje modele i puteve jačanja Hrvatske kao konkurentnije i bogatije zemlje. Strateškim okvirom za razvoj utvrđeni su prioriteti i akcije čijom bi se provedbom trebao osigurati gospodarski rast, zapošljavanje i bolji životni standard. Također, on jasno definira okvir za strateško pozicioniranje hrvatskog gospodarstva u uvjetima gospodarske i društvene prekretnice te određuje glavni strateški cilj: rast i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u europskoj socijalnoj državi XXI. stoljeća.

Za Općinu Rešetari osobitu važnost imaju ciljevi iskazani u svrhu unapređenja ljudskog kapitala, korištenja novih tehnologija, socijalne kohezije, prometa i energije, zaštite prirode i okoliša te razvoja povoljne poduzetničke klime, a primjenjivi su na lokalnoj razini:

- jačati aktivnu ulogu institucija tržišta rada u usklađivanju ponude i potražnje za radnom snagom
- smanjivati dugotrajnu nezaposlenost i promovirati cjeloživotno učenje
- povećati udio visokoobrazovanih u ukupnoj populaciji
- povećati izdvajanja za obrazovanje, ali i učinkovitost trošenja raspoloživih sredstava
- poticati sudjelovanje privatnog sektora u financiranju, kako redovitog obrazovanja tako i usavršavanja uz rad
- osigurati uvjete za prijenos znanja i tehnologija u poduzetničke pothvate u Hrvatskoj
- dostupnost, kvalitetu, sigurnost i cijenu informacijsko-komunikacijske infrastrukture održavati na razini najviših europskih standarda
- posebnu pozornost posvetiti zaštiti djetinjstva i razvoju djece
- ujednačavanje razvijenosti, kvalitete i sigurnosti prometne infrastrukture
- promicanje ekološke održivosti u prometu i energetici
- promoviranje korištenja obnovljivih izvora energije i ekološki održivih izvora energije
- koristiti se modelima financiranja izgradnje infrastrukture koji uključuju privatni sektor, tj. javno privatno partnerstvo

- razvijanje cjelovite hrvatske turističke ponude koja će istaknuti komplementarnost jadranskog i kontinentalnog turizma
- očuvanje i zaštita okoliša i prirode
- poboljšanje kvalitete poljoprivrednih kapaciteta i povećanje samodostatnosti u proizvodnji hrane
- pripremanje hrvatske poljoprivrede za provedbu zajedničke poljoprivredne politike EU
- potpora područjima s razvojnim poteškoćama
- afirmacija poduzetništva kao temeljne aktivnosti na kojoj počiva društveni dinamizam i integritet

Strateškim okvirom istaknuto je kako su ostvarivanje rasta, razvoja, zapošljavanja, socijalne uključenosti i pravednosti elementi prosperiteta koji zahtijevaju istovremeno i usklađeno djelovanje na nizu strateških područja. Krug prosperiteta koji ukazuje na pokretače razvojnog trenutka, a odnosi se i na lokalnu razinu, naglašava temelje razvoja koje je potrebno ustrajno graditi i jačati, a to su ljudi i infrastruktura, odnosno znanje i obrazovanje, inovacije i fleksibilnost, infrastrukturna i informacijska povezanost te socijalna kohezija.

Grafički prikaz 6: Krug prosperiteta

Izvor: Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013., str. 13.

12.2. Osvrt na strategiju ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2008. - 2013.

Strategija ruralnog razvoja donosi sljedeću viziju razvoja ruralnog prostora Republike Hrvatske: „Kvaliteta življenja ruralnog stanovništva neprekidno se poboljšava, a razlike u životnom standardu između ruralnog i urbanog stanovništva se smanjuju; Ruralna područja su vitalna i privlačna mjesta za život i rad, s razvijenim raznolikim gospodarskim mogućnostima u skladu s lokalnim uvjetima i obilježjima, Dinamičkim vezama između sela, manjih gradova i gradskih područja, ruralna područja doprinose razvoju gospodarstva u cjelini; ruralna područja sposobna su brzo se prilagoditi gospodarskim, društvenim, kulturnim, ekološkim i tehnološkim promjenama i potpuno se integrirati u tržišno gospodarstvo; Ruralna područja razvijaju se održivo održavanjem ravnoteže između gospodarskog napretka, očuvanja okoliša i društvene stabilnosti ruralnih zajednica.“

Ovim dokumentom određeni su sljedeći strateški ciljevi od iznimne važnosti za sva ruralna područja, a tako i za općinu Rešetari:

- poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora
- očuvanje, zaštita i održiva uporaba okoliša, krajolika, prirodnog i kulturnog naslijeđa
- poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i proširenje gospodarskog programa ruralnog gospodarstva
- poboljšanje učinkovitosti institucijskog okruženja

Navedeni Razvojni ciljevi u skladu su, odnosno uokviruju ciljeve iskazane Strategijom gospodarskog razvoja Općine Rešetari gdje kao takvi dohvaćaju sve aspekte važne za rast i razvoj ovog ruralnog područja.

12.3. Osvrt na Županijsku razvojnu strategiju Brodsko-posavske županije 2011. - 2013.

Vizija Brodsko-posavske županije:

„Brodsko-posavska županija de postati mjesto rastućeg životnog standarda i visoke kvalitete života. Županija će postati centar industrijskog razvoja, s domaćim i stranim poduzećima s velikim udjelom proizvoda veće dodane vrijednosti, lociranim u poslovnim i industrijskim zonama u blizini važnih geostrateških prometnih pravaca. Te će tvrtke zapošljavati veliki broj kadrova obrazovanih u županijskim obrazovnim institucijama. Županija de biti poznata po komercijalnoj i ekološkoj poljoprivredi te ekoturizmu. Županija će sustavno štiti okoliš i koristiti prirodne resurse na pravilan i održiv način. Razvoj županije temeljit će se na suradnji javnog, poslovnog i civilnog sektora.“

Brodsko-posavska županija definirala je četiri strateška razvojna cilja za razdoblje 2010. - 2013. godine, a to su sljedeći:

- Jačanje gospodarstva na način koji vodi značajnom i kontinuiranom povećanju zaposlenosti i kvalitete radnih mjesta
- Zaštita prirode i okoliša kao temelja održivog razvoja i gospodarskih aktivnosti
- Kontinuiran razvoj obrazovnog sustava u skladu s potrebama gospodarstva
- Poboljšanje kvalitete života, razvoj društvene infrastrukture i unapređenje položaja socijalno osjetljivih skupina

U akcijski plan Županijske razvojne strategije uvršteni su i pojedini projekti ocijenjeni kao strateški razvojni projekti od značaja za ostvarenje strateških ciljeva zadanih strategijom, a čiji je nositelj Općina Rešetari. To su sljedeći projekti: Uređenje turističkog odmarališta Drežnik ukupne vrijednosti 3.000.000,00 kn (projekt usklađen s mjerom 1.5.4. ŽRS), Dogradnja OŠ Vladimira Nazora u Adžamovcima ukupne vrijednosti 2.500.000,00 kn (projekt usklađen s mjerom 4.2.2. ŽRS), te Izgradnja muzeja kulture na području Općine Rešetari ukupne vrijednosti 2.000.000,00 kn (projekt usklađen s mjerom 4.2.4.).

13. Potencijalni izvori financiranja

Osiguravanje financijskih sredstava za provedbu razvojnih projekata Općine Rešetari jedan je od važnih elemenata planiranja razvoja. Neki od mogućih izvora financiranja:

- proračunska sredstva općine,
- krediti - kreditne linije poslovnih banaka i mogućnosti korištenja sredstava po komercijalnim uvjetima ili nekom obliku poticajnog financiranja poduzetnik, putem Hrvatske banke za obnovu i razvitak u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, općine, županije i poslovnih banaka,
- bespovratna sredstva/donacije namijenjene financiranju razvoja ,
- zajednička ulaganja, direktna strana ulaganja i ulaganja kroz javno-privatno partnerstvo,
- samofinanciranje, odnosno mogućnost, prvenstveno gospodarskih subjekata, da vlastitim izvorima (sadržanim u neto dobiti i izdvojenim sredstvima amortizacije osnovnih sredstava) financiraju planirana ulaganja.

Evidentno je da su proračunska sredstva i sredstva vlastitog učešća nositelja projekta većinom nedostatna za provedbu projekata strategije neovisno o prioritetima i fazama pripremljenosti, te da strategija financiranja mora biti temeljena na pristupu međunarodnim izvorima financiranja, kao i bespovratnim sredstvima koja na nacionalnoj razini iz pojedinih područja omogućuju razne zaklade i fondovi te resorna ministarstva. Kako bi se olakšalo pribavljanje sredstava, potrebno je kontinuirano ulagati napore u jačanje znanja i osposobljavanje djelatnika javne uprave za pripremu prijave projekata na nacionalne i međunarodne izvore financiranja.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR/eng. EAFRD) - instrument je Zajedničke poljoprivredne politike tijekom trajanja Financijske perspektive 2007.-2013. uspostavljen Uredbom Vijeća br. (EZ) 1698/2005. Vrijednost Fonda je 77,66 milijardi eura, a usmjeren je na smanjivanje razlika između regija EU kroz razvoj poljoprivrede. Omogućuje jedinstveni izvor financiranja iz EU za sve programe ruralnog razvoja. Sastoji se od četiri grane: (1) poboljšanje konkurentnosti sektora poljoprivrede i šumarstva, (2) poboljšanje okoliša i krajolika, (3) kvaliteta života u ruralnim područjima i diverzifikacija ruralne ekonomije, i (4) Leader pristup. Hrvatskoj će se Fond otvoriti po pristupanju Europskoj uniji, a njegovo se korištenje priprema kroz programe SAPARD i IPA-RD.

Instrument pretpristupne pomoći IPA (Instrument for Pre-Accession assistance) je instrument pretpristupne pomoći za razdoblje 2007. – 2013., koji zamjenjuje dosadašnje programe CARDS, PHARE, ISPA i IPARD. Program IPA uspostavljen je Uredbom Vijeća EU br. 1085/2006, a njegova financijska vrijednost za sedmogodišnje razdoblje iznosi 11,468 milijardi eura. Osnovni ciljevi programa IPA su pomoć državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovom usklađivanju i provedbi pravne stečevine EU te

priprema za korištenje Strukturnih fondova. Republika Hrvatska korisnica je IPA programa i to od 2007. godine do trenutka stupanja u članstvo EU. Za sveukupnu koordinaciju programa IPA u RH zadužen je Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF) a za sveukupno financijsko upravljanje Ministarstvo financija. U slučaju država kandidatkinja za članstvo, Europska unija uz navedene oblike potpore osigurava i sredstva koja financiraju projekte potpunog usklađivanja nacionalnih zakona s pravnom stečevinom Unije, pune primjene usklađenog zakonodavstva, kao i pripreme korisnica programa za provođenje kohezijske i poljoprivredne politike Unije.

Program IPA sastoji se od sljedećih pet sastavnica:

1. Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija
2. Prekogranična suradnja
3. Regionalni razvoj
4. Razvoj ljudskih potencijala
5. Ruralni razvoj

Za turistički razvoj općine, najveću važnost imaju IPA IV i IPA V budući da podupiru mjere koje se usko tiču razvoja ovog sektora, a značajan utjecaj mogu imati i IPA II i IIIC koje potiču prekograničnu suradnju i regionalni razvoj.

IPA II PREKOGRANIČNA SURADNJA - podupire aktivnosti vezane uz prekograničnu suradnju sa zemljama članicama i zemljama korisnicama programa IPA, a temelji se na višegodišnjem programu prekogranične suradnje.

IPA III REGIONALNI RAZVOJ - podupire infrastrukturne projekte u sektorima zaštite okoliša i prometa kao i programe poticanja konkurentnosti i regionalnog razvoja. Ova sastavnica predstavlja nastavak programa ISPA i komponente ekonomske i socijalne kohezije programa Phare te predstavlja pripremu za korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj nakon pristupanja. Korištenje sredstava unutar ove komponente temelji se na višegodišnjim programskim dokumentima tzv. Operativnim programima za sektore prometa, okoliša i regionalne konkurentnosti. IPA III c isključivo potiče infrastrukturni razvoj koji je osnova za gospodarskog razvoja općine Rešetari. Potencijalni korisnici su tijela državne uprave, javne i znanstvene ustanove te poslovna zajednica.

IPA IV RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA - podupire mjere usmjerene na poticanje zapošljavanja, obrazovanja i usavršavanja te socijalno uključivanje, kao preteča Europskog Socijalnog Fonda (ESF), financira projekte na području socijalne kohezije u svrhu ostvarivanja ciljeva Europske strategije za zapošljavanje. Operativni program za razvoj ljudskih potencijala će identificirati mjere sukladno sektorskim prioritetima. Potencijalni korisnici su tijela državne uprave, javne ustanove, socijalni partneri i nevladine udruge.

IPA V RURALNI RAZVOJ - kao nastavak programa SAPARD podupire pripremne aktivnosti za sudjelovanje u zajedničkoj poljoprivrednoj politici te ruralni razvoj. Ova sastavnica

prethodnik je poljoprivrednih fondova koji su na raspolaganju nakon pristupanja Uniji. Namijenjen je poljoprivrednim gospodarstvima, poljoprivrednicima, lokalnoj i regionalnoj samoupravi te drugim fizičkim/pravnim osobama ovisno o prioritetnim mjerama.

IPARD je pretpristupni program Europske unije namijenjen državama kandidatkinjama za poljoprivredu i ruralni razvoj. IPARD predstavlja podršku u pripremi države kandidatkinje za kasnije korištenje sredstava iz fondova zajedničke poljoprivredne politike. Cilj mu je ojačati konkurentnost poljoprivrednih proizvođača i prerađivača budućih zemalja članica na zajedničkom tržištu usklađivanjem s EU standardima te pružiti potporu manjoj, lokalnoj javnoj infrastrukturi radi boljih životnih uvjeta u ruralnom prostoru.

Tijekom 2008. godine počela je provedba Mjere 3 IPARD programa, koja za cilj ima doprinijeti provedbi Zajedničke poljoprivredne politike i ostalih srodnih politika u domeni razvitka osnovne ruralne infrastrukture, osobito razvoju i unapređenju osnovne infrastrukture za poticanje gospodarskih i društvenih aktivnosti kako bi se ostvario uravnotežen rast, unapređenje uvjeta života i rada u ruralnim područjima, smanjenje depopulacije ruralnih područja kroz poticanje aktivnog stanovništva da ostane ili se vrati u ruralna područja.

Sredstva potpore IPARD programa osiguravaju se iz proračuna Europske unije i Republike Hrvatske, od čega Europska unija sudjeluje sa 75% udjela, a Republika Hrvatska s 25% udjela. Sredstvima iz IPARD programa financiraju se infrastrukturni projekti koji ne donose značajan neto prihod u iznosu od 100% ukupnih prihvatljivih izdataka. Infrastrukturni projekti koji donose značajan neto prihod sufinanciraju se sredstvima IPARD programa u iznosu od 50% ukupnih prihvatljivih izdataka. Smatra se da ulaganje donosi značajan neto prihod u slučaju ako je udio neto sadašnje vrijednosti projekta u ukupnoj vrijednosti investicije veći od 25 %. Razvoj ruralne infrastrukture pokriva će 4 sektora:

- Javne nerazvrstane ceste - ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju javnih nerazvrstanih cesta koja povezuju gospodarstva smještena poljoprivrednim zonama, sukladno Prostornom planu
- Šumski protupožarni putevi/višenamjenske ceste - ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju šumskih protupožarnih puteva/višenamjenskih cesta (ulaganja u izgradnju i/ili obnovu protupožarnih prosjeka s elementima ceste – multifunkcionalni putovi, dozvoljena su samo ako se provode u zonama I. i II. navedenima u Planu protupožarne zaštite)
- Kanalizacijski sustavi i pogoni za pročišćavanje otpadnih voda - ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju kanalizacijskog sustava i pogona za pročišćavanje otpadnih voda (mora biti u skladu s pripremljenim i odobrenim ROP-om županije)
- Toplane koje koriste otpad i/ili nusproizvode iz poljoprivrede i/ili šumarstva - ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju toplana.

Mjere 101 i 103 IPARD programa - „Poboljšanje tržišne efikasnosti i provedbe EU standarda“ ima za cilj poboljšati tržišnu učinkovitost i provedbu standarda Zajednice na području zaštite okoliša, javnog zdravstva, zdravlja životinja i biljaka, dobrobiti životinja i sigurnosti na radu. U ovom prioritetu razlikujemo dvije mjere:

Mjera 101 IPARD programa – „Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice“ koja omogućuje ulaganja u:

- sektor mljekarstva
- sektor govedarstva
- sektor svinjogojstva
- sektor peradarstva
- sektor jaja
- sektor voća i povrća
- sektor žitarica i uljarica

Mjera 103 IPARD programa – „Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice“ koja omogućuje ulaganja u:

- sektor mlijeka i mljekarstva
- sektor prerade mesa
- sektor ribarstva
- sektor prerade voća i povrća
- sektor vinarstva
- sektor maslinovog ulja

Mjera 301 IPARD programa - „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“ ima za cilj pomoći razvoju i poboljšanju osnovne infrastrukture kako bi se potaknula gospodarska i socijalna aktivnost za uravnotežen rast, poboljšali životni i radni uvjeti u ruralnom području, te općenito, spriječila daljnja depopulacija, a omogućuje ulaganja u sljedećim sektorima: sustav kanalizacije i pročišćavanja otpadnih voda; lokalne nerazvrstane ceste; toplane; protupožarne prosojeke s elementima šumskih cesta.

Mjera 302 IPARD programa - „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“, u okviru prioriteta 3. Razvoj ruralnog gospodarstva pokriva područje ruralnog turizma. Krajnji korisnici (prijavitelji projekata) mogu biti fizičke ili pravne osobe registrirane za određenu djelatnost u rangu mikro poduzeća prema Zakonu o promicanju malog gospodarstva („Narodne novine“ broj 29/2002). Cilj ove mjere je povećanje prihoda ruralnog stanovništva kroz razvoj i diversifikaciju ruralnih aktivnosti na farmi i/ili izvan nje, očuvanje postojećih radnih mjesta, povećanje opsega usluga za stanovnike ruralnog područja, poboljšanje kvalitete usluga koje se pružaju te poboljšanje socijalne strukture u ruralnim područjima.

Mjerom 302 potiču se ulaganja u sljedećim sektorima:

- ruralni turizam
- tradicijski obrti
- izravna prodaja
- slatkovodno ribarstvo
- usluge
- prerada na poljoprivrednim gospodarstvima
- obnovljivi izvori energije.

Resorna ministarstva Republike Hrvatske kroz više različitih programa potiču gospodarski razvoj ruralnih općina. Najviše se fokusiraju na poticanje razvoja poduzetništva i obrtništva, poljoprivredu te turizam.

Ministarstvo gospodarstva

- Različiti projekti poticanja obrtništva i poduzetništva, kao na primjer: zadružno poduzetništvo, jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, inovacije i novi proizvodi, obrazovanje za poduzetništvo

Ministarstvo poljoprivrede

- Projekt „Za razvoj ruralnih krajeva“ (različiti programi potpore unutar ovog projekta)

Ministarstvo turizma

- Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva „Poticaj za uspjeh“
- Program kreditiranja seoskog turizma „Razvoj turizma na selu“
- Program poticanja zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima „Baština u turizmu“
- Program „Zelena brazda“ - bespovratni financijski poticaji za razvoj selektivnih oblika turizma na kontinentu
- Program poticanja unapređenja izrade i plasmana izvornih suvenira „Izvorni suvenir“
- Program poticanja razvoja tematskih turističkih putova „Tematski putovi“
- Program poticaja ulaganjima u javnu turističku infrastrukturu u funkciji razvoja turizma na određenoj destinaciji - „Turizam kroz regije“
- Program poticajnih mjera za povećanje konkurentnosti turističkog tržišta
- Sufinanciranje turističkih projekata kojima su odobrena sredstva iz međunarodnih fondova
- Program poticaja za formiranje multisektorskih klastera za potrebe turizma
- Program poticaja manifestacijama i drugim promotivnim aktivnostima u funkciji razvoja turizma

14. Implementacija, unapređenje (ažuriranje) i nadzor Strategije

Izrada i usvajanje ovog strateškog dokumenta predstavljaju tek početni korak ka boljoj socio-ekonomskoj budućnosti Općine Rešetari. Ukoliko isti ne zaživi kroz adekvatnu implementaciju, postati će samo jedan beskoristan materijal koji ne donosi nikakve rezultate sam po sebi. Zbog toga je nužno Strategiju gospodarskog razvoja Općine Rešetari kontinuirano koristiti kao alat u izradi i provedbi razvojnih projekata koji obuhvaćaju vrlo širok raspon utjecaja, odnosno dotiču sve sfere života ovdašnjeg stanovništva.

14.1. Implementacija

Kako implementacija Strategije predstavlja dugotrajan proces (5 godina), a razvidno je kako je pojedine mjere vrlo teško provoditi samo na nivou Općine, potrebno je kontinuirano poticati suradnju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. U implementaciju Strategijom predloženih projekata moguće je uključiti više aktera s područja općine, od Općine i mjesnih odbora, poduzetnika, obrtnika, sve do institucija i udruga, odnosno svih dionika koji raspolažu s dostatnim ljudskim, materijalnim i financijskim kapacitetima za adekvatnu provedbu pojedinog projekta.

14.2. Unapređenje

Kako je već ranije istaknuto da je Strategija gospodarskog razvoja Općine Rešetari dinamički dokument koji je podložan izmjenama i dopunama, potrebno ga je redovno ažurirati sukladno novonastalim okolnostima. Unapređenje ovog dokumenta uvelike ovisi o angažmanu svih dionika lokalne zajednice i njihovoj želji za uključivanjem u planiranje i provođenje aktivnosti koje su u skladu sa iskazanim strateškim ciljevima i prioritetima.

14.3. Nadzor

Nadzor ili monitoring implementacije Strategije podrazumijeva proces kontinuiranog praćenja, analiziranja i sumiranja rezultata provedbe te je neophodan iz više razloga. Prvenstveno ga je potrebno provoditi zbog omogućavanja iskaza rezultata provedbe i usporedbe uspješnosti provedbe u odnosu na planirano, kao i daljnjeg planiranja razvoja.